

KARMELITAANSE VORMING
NR. 3

HET BOEK OVER
DE EERSTE MONNIKEN

vertaald door

Irenaeus Rosier O.Carm.
en Rumoldus Mollink O.Carm.

Boxmeer 2010²

REEKS KARMELITAANSE VORMING
ten behoeve van initiële en voortgaande vorming
van de Nederlandse Karmelfamilie
voor intern gebruik in kopievorm uitgegeven
door Sanny Bruijns en Rudolf van Dijk

1. *De verhalen rond Elia*. Nieuwe Nederlandse vertaling door Kees Waaijman O.Carm. Boxmeer, 2002; 2007².
2. Nicolaas de Fransman O.Carm., *De brandende pijl*. Carmelitaanse stemmen over beschouwing en apostolaat. Ascetische bijdragen, 2. Nederlandse vertaling van *Sagitta ignea* door Dominicus Wijnhoven O.Carm. (Dordrecht, 1966). Boxmeer, 2002; 2007².
3. *Het boek over de eerste monniken*. Carmelitaanse stemmen over beschouwing en apostolaat. Ascetische bijdragen, 1 (Merkelbeek, 1943). Nederlandse vertaling van *Liber primorum monachorum* door Irenaeus Rosier O.Carm. en Rumoldus Mollink O.Carm. Boxmeer, 2002; 2010².
4. Franciscus Amelry O.Carm., *Een Dyalogus, of tsamensprekinge der Sielen ende Schriftuerlijck bewijs, die Siele tot kennisse van haren Bruydegom treckende*. Naar de uitgave van 1551 bij Symon Cock te Ieper bewerkt door Rudolf van Dijk O.Carm. Boxmeer, 2003.
5. Falco Thuis O.Carm., *Titus Brandsma (1881-1942), de Karmeliet die ons blijft inspireren. Een model voor karmelitaans leven in het derde millennium?* Boxmeer, 2003.
6. Michael a S. Augustino O.Carm., *Marie-vormigh ende Mariehuyck leven in Maria om Maria*. Naar de uitgave van 1669 bij G. Lints te Mechelen bewerkt door Rudolf van Dijk O.Carm. en met de hertaling van Theodulf Vrakking O.Carm. Boxmeer, 2003.
7. *Het leven van Maria Magdalena de Pazzis in beeld*. Naar de uitgave van Vita Seraphicae Virginis S. Mariae Magdalena de Pazzis (1670), met vertaling van de Latijnse bijschriften bij de gravures van Abraham van Diepenbeke door Rudolf van Dijk O.Carm. Boxmeer, 2003.
8. *De gebrandschilderde ramen in het Karmelklooster te Boxmeer*. Met vertaling van de Latijnse onderschriften door Theodulf Vrakking O.Carm. en toelichtende tekst door Sanny Bruijns O.Carm. Boxmeer, 2004.
9. Boudewijn Leers O.Carm., *Fioretti van Onze Lieve Vrouw van de berg Karmel*. Vertaald naar de interne Latijnse teksteditie met Engelse vertaling van Richard Copsey O.Carm. door Sergius Brandehof O.Carm. Bewerkt en ingeleid door Rudolf van Dijk O.Carm. Boxmeer, 2005.
10. Mariet Stickers O.Carm., *De geestelijke weg van Maria Petyt*. Boxmeer, 2005.
11. Kees Waaijman O.Carm., *De Karmelstilte*. Oorspronkelijke tekst van de Engelstalige bijdrage in Carmelus, 40 (1993) 11-42. Met een voorwoord door Rudolf van Dijk O.Carm. Boxmeer, 2005; 2007².
12. *De geestelijke weg van Elia. De Eliacyclus van Janet Brooks Gerloff in de abdijkerk van Kornelimiinster*. Ingeleid en toegelicht door Rudolf van Dijk O.Carm. Met vertaling van *1 Koningen* 19,1-19 door Kees Waaijman O.Carm. Boxmeer, 2006.
13. John Welch O.Carm., *Seizoenen van het hart. De spirituele dynamiek van het karmelitaanse leven*. Uit het Engels vertaald door Anny Marsman-Hümmels en Nicola van de Rakt O.Carm. Boxmeer, 2007.
14. *Ach... Liber amicorum et amicarum ter gelegenheid van de vijfenzestigste verjaardag van Kees Waaijman*. Onder redactie van Rudolf van Dijk O.Carm. Met een voorwoord door Ben Wolbers O.Carm. Boxmeer, 2007.

Zie verder op de binnenzijde van de achterkaft →

JOHANNES, VIERENVEERTIGSTE BISSCHOP VAN
JERUSALEM,
AAN DE MONNIK CAPRASIIUS
IN ZIJN BOEK OVER DE EERSTE MONNIKEN,
DIE EEN AANVANG NAMEN ONDER DE OUDE WET
EN IN DE NIEUWE WET NOG VOORTBESTAAN

HOOFDSTUK I

De eerste stichter van het monnikenleven. De tijd, waarin hij leefde. Zijn afstamming, geboortestreek en eerste verblijfplaats.

Met het volste recht vraagt Ge mij, beste Caprasius, op de eerste plaats de oorsprong van dit monnikenleven te onderzoeken en te beschrijven, hoe en waar het is ontstaan. Deze levenswijze wordt weliswaar enkel gekend door ondervinding en kan niet in woorden volledig worden weergegeven dan door hem, die het persoonlijk heeft ervaren. Ook door U kan het eerst dan volkomen worden begrepen, indien Gij met even grote ijver als moeite zult getracht hebben het te ondervinden. Maar toch zult Gij reeds veel beter de praktijk van het leven, dat Gij begonnen zijt, U kunnen eigen maken en anderen vuriger opwekken dit te omhelzen, als ge de waardigheid van de stichters kent en iets weet over hun oorspronkelijke levenswijze.

Om nu ordelijk te werk te gaan, zullen we eerst iets vertellen over de eersten stichter en zijn oorspronkelijke levenswijze. Vervolgens zullen we de heilige gedragingen, de roemvolle deugden en de klederdracht van de stichter, zijn eerste leerlingen alsmede van de oudste belijders van deze levenswijze kort en ordelijk bespreken, zoals vóór ons hun volgelingen ze hebben begrepen en ons in de Oude en Nieuwe Wet door leer en voorbeeld hebben voorgehouden. Hierdoor toch zult ge leren, hoe zeer onze levenspraktijk wordt bekrachtigd door het gezag van zeer uitstekende heiligen; hoe veilig en hoe zeker wij door deze levenswijze te volgen - die niet steunt op een of andere nieuwe vinding of waardeloos vertelseltje, doch op de beproefde, aloude voorbeelden van geheel het monnikendom - ons streven en onze harten richten op God en voor God de weg om tot ons te komen recht maken, zodat wij, wanneer Hij komt en klopt, terstond Hem opendoen, die zegt: Zie, Ik sta aan de deur en klopt; als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnengaan en met hem eten en hij met Mij.

Weet dan dat er sinds het begin van de regering van Achab, koning van Israël, tot aan de Menswording van Christus vierennegentig tientallen van jaren zijn verlopen. De geschiedschrijvers verhalen, dat in die dagen Achab over Israël begon te regeren. In de dagen nu van deze Achab, koning van Israël, en gedurende zijn regering leefde er een groot profeet uit de stam Aaron, met name Elia. Hij was de zoon van Sabacha en werd geboren in de stad Thesba, die ligt in het gebied van Galaad. Daarom werd hij de Thesbiet genoemd. Later ging hij wonen in de stad Galaad, die de naam ontving van de berg, waarop zij gebouwd was. Ook gaf men die naam Galaad aan de hele streek van het overjordaanse rondom die berg, die ligt in het deel van de halve stam Manasse.

HOOFDSTUK II

Elia begint op bevel van God het eerste van alle menschen het monniken- en kluizenaarsleven. God maakt hem deels openlijk, deels in beelden de wijze bekend, waarop hij het doel en de volmaaktheid van dit leven kan bereiken.

Deze profeet van God, Elia, is de eerste stichter van het monnikendom. Met hem neemt dit heilige en aloude leven zijn oorsprong. Want terwille van de goddelijke beschouwing en vol vurig verlangen naar hogere volmaaktheid, verreed hij de steden, maakte zich los van al het aardse en wereldse en stelde zich het eerst van alle mensen als doel een religieus en profetisch kluizenaarsleven te leiden. De heilige Geest leidde hem hierbij en op Diens aandrang is hij er mee begonnen. Want God verscheen hem en gaf hem bevel de omgang met de menschen te ontvluchten, zich in de woestijn voor de menigte te verbergen en in de eenzaamheid een kluizenaarsleven te leiden op de wijze, zoals hem was bekend gemaakt.

Dit wordt door een zeer duidelijke uitspraak van de H.Schrift bevestigd, want we lezen hierover in het Boek der Koningen: Het woord van God werd tot Elia gericht: Vertrek van hier en ga tegen het Oosten in en verberg U in de beek Carith, die ligt tegenover de Jordaan. Daar zult Ge uit de beek drinken. Aan de raven heb ik bevolen U daar van voedsel te voorzien.

De heilige Geest wekte Elia op deze heilzame opdracht te volbrengen en spoorde hem aan zich te beijveren om de begerenswaardige beloften deelachtig te worden. Dit moeten wij, kluizenaars, woord voor woord niet alleen historisch maar vooral in mystieke zin beschouwen en wel des te aandachtiger, naarmate in deze woorden de levenswijze vollediger ligt opgesloten, de wijze nl. om tot de volmaaktheid der profeten en het doel van het kluizenaarsleven te geraken.

Dit leven nu heeft een dubbel doel. Het eerste bereiken wij door eigen arbeid en beoefening van de deugd met de hulp van de goddelijke genade. Het bestaat hierin: aan God zijn hart aan te bieden, zuiver van alle dadelijke zondesmet. Dit doel bereiken we, wanneer we volmaakt zijn verborgen in Carith, in de liefde, waarvan de Wijze Man zegt: De liefde bedekt alle zonden. Daar God wilde, dat Elia tot dit doel zou geraken, zei Hij hem: Verberg U in de beek Carith.

Het andere doel van dit leven wordt ons als een loutere gift van God geschonken. Het bestaat hierin: niet slechts na de dood maar reeds in dit sterfelijk leven enigszins in het hart te smaken en in de geest te ondervinden de werking van de goddelijke tegenwoordigheid en de zoetheid van de hemelse glorie, te drinken uit de beek van de goddelijke geneugten. Dit doel beloofde God aan Elia, toen Hij zei: En daar zult Gij uit de beek drinken.

Om dit dubbel doel moet de kluizenaar het leven in de eenzaamheid aanvaarden, zoals de profeet getuigt: In een woest, ongebaand en waterloos land, zoo ben ik voor U in het heiligdom verschenen, o God, om Uw kracht en heerlijkheid te aanschouwen. Hij verkoos in een woest, ongebaand en waterloos land te verblijven om zo in het heiligdom d.i. met een zuiver hart, vrij van zonde, voor God te verschijnen. Daardoor geeft hij het eerste doel van het kluizenaarsleven aan, dat hij gekozen heeft: aan God een rein hart aan te bieden, vrij van elke dadelijke zonde. Hij voegt er aan toe: Om Uw kracht en glorie te aanschouwen, waardoor hij duidelijk wijst op het tweede doel: reeds enigermate in dit leven te ondervinden of in het hart

gewaar te worden de werking van de goddelijke tegenwoordigheid en de zoetheid te smaken van de hemelse glorie.

Tot het eerste, de zuiverheid des harten, geraakt men met behulp van de goddelijke genade door eigen arbeid en beoefening van de deugd. Door de volmaakte liefde komt men vervolgens tot het tweede doel: door ondervinding de goddelijke werking en de hemelse glorie te smaken, want de Heer zegt: Wie Mij bemint, wordt bemind door mijn Vader en Ik zal hem beminnen en Mijzelf aan hem openbaren. Derhalve heeft God door de boven aangehaalde woorden Elia, de stichter der monniken, en ook ons, die hem navolgen, vooral willen aansporen om volmaakt te zijn, zoals Uw hemelse Vader volmaakt is; en boven alles de liefde te hebben, die de band is van de volmaaktheid.

Om nu die gaven van volmaaktheid, die ons is voorgehouden, en de aanschouwing der glorie, die ons is beloofd, te kunnen bereiken, moeten we zorgen met een aandachtig oor te luisteren naar de uiteenzetting van de wijze om tot God te komen, zoals die aan Elia werd voorgesteld in de aangehaalde woorden. De Heer sprak tot Elia en dus ook tot elke kluzenaar, zowel van het Oude als het Nieuwe Testament: Vertrek van hier, d.i. van de ijdele en vergankelijke dingen der wereld; en ga in tegen het Oosten, d.i. tegen de erfbegeerlijkheid van Uw vlees; en verberg U in de beek Carith, opdat Ge niet met de menigte in de steden verkeert; die tegenover de Jordaan ligt, opdat ge nl. door de liefde van de zonden gescheiden zijt. Langs deze vier trappen opgestegen naar de top van de volmaaktheid der profeten, zult ge daar drinken uit de beek. Maar om hierin te kunnen volharden, heb ik de raven bevel gegeven U daar voedsel te brengen. Dit alles zult ge beter begrijpen, zo we het punt voor punt nagaan en ordelijk uiteenzetten.

HOOFDSTUK III

Om tot de volmaaktheid van de profeten en het doel van het kluzenaarsleven te geraken, moet de monnik afstand doen van aardse bezittingen en rijkdommen.

Wat ik U aanraad, moet Ge één voor één overdenken en nagaan. Welnu in mijn oproep heb ik op de eerste plaats gezegd: Vertrek van hier, nl. uit Uw land, Uw maagschap en uit het huis van Uw vader. Ge moet niet alleen in Uw hart afstand doen van de aardse bezittingen van Uw geslacht, maar ook metterdaad, want wanneer iemand geen afstand heeft gedaan van alles, wat hij bezit, kan hij mijn leerling niet zijn. Alhoewel grote bezittingen de rijke de toegang tot het rijk der hemelen niet sluiten, zo hij zijn hart er niet aan hecht, zoals de Wijze Man zegt: Gelukkig de rijke, die bevonden wordt zonder smet te zijn en die het goud niet naliep en al zijn hoop niet stelde op geld; toch geeft hij zeer duidelijk te kennen door de woorden, die hij er onmiddellijk op laat volgen: Wie is hij, opdat wij hem prijzen; dat het zeer moeilijk is zo iemand te vinden, die zijn hart niet hecht aan de rijkdommen, welke hij bezit. Het menselijk hart toch hecht zich zo gemakkelijk aan alles, waarmee het voortdurend omgaat. Daarom zullen de rijkdommen, die we hebben, een groter gloed in ons hart doen oplaaien en een nog heviger verlangen in ons opwekken, zoals de Wijze Man zegt: De overvloed staat de rijke niet toe te slapen. De rijke toch wordt belemmerd door de gehechtheid aan zijn bezit omdat hij zijn aandacht moet schenken aan zijn zaken. Voortdurend wordt hij gekweld door zware zorgen en dit belet het verlangen om het woord te volbrengen, dat hij hoort in de goddelijke

uitspraken: De beslommeringen der wereld, de verleiding van de rijkdom en de begeerte naar andere dingen komen er binnen en verstikken het woord en het blijft zonder vrucht. Daarom zal een rijke moeilijk ingaan in het rijk der hemelen.

Als ge dus volmaakt wilt zijn, mijn zoon, het doel van het kluzenaarsleven bereiken en uit de beek drinken: Ga dan van hier weg: weg van alle vergankelijke dingen der wereld door én met het hart én metterdaad al Uw aardse bezittingen en rijkdommen te verlaten. Dit is een meer gemakkelijke en meer veilige weg om naar de volmaaktheid der profeten te streven en tenslotte tot het rijk der hemelen te geraken. Want alwie zijn huis, zijn broeders, zijn zusters zijn vader en moeder, zijn echtgenote en kinderen of akkers om mijn naam verlaat, zal het honderdvoud ontvangen, reeds in dit leven, door een voorsmaak te genieten hoe zoet en beminnelijk ik ben, honderd maal meer waard dan alle aardse goederen, en tenslotte zal hij het eeuwig leven bezitten.

Zie, ge hebt geluisterd naar een korte uiteenzetting van de eerste trap, waarlangs Ge kunt opstijgen naar de hoogste top van de volmaaktheid van de profeten.

HOOFDSTUK IV

De monnik moet zijn vleselijke verlangens kruisigen en zijn eigen wil verzaken om te komen tot de volmaaktheid van de profeten en het doel van het kluzenaarsleven.

Schenk nu Uw aandacht aan de tweede graad. In mijn aansporing volgt: En ga in tegen het Oosten, d.w.z. tegen de erfbegeerlijkheid van het vlees, want weet het wel: op de dag van Uw geboorte is Uw navelstreng niet afgesneden van de zonde. Gij zijt immers geboren in de zonde, geheel en al. De profeet zegt van ieder mens, die uit man en vrouw geboren wordt: Zie in ongerechtigheid ben ik ontvangen en in zonde ontving mij mijn moeder. Van deze erfzonde, waarin de mens ontvangen wordt, komt voort, dat het vlees van de mens begeert tegen de geest. In mijn ledematen bespeur ik, aldus de Apostel, een andere wet, die strijd voert met de wet van de rede en die me gevangen houdt in de wet van de zonde, die heerst in mijn ledematen. Deze wet van de zonde is de wijde poort, waardoor men binnengaat, zo men er in toestemt; de brede weg, waarop de mens gaat en die hem voert naar het verderf, zo hij er naar leeft. Velen zijn er, die daardoor binnengaan. Hij echter, die de dienst van God heeft aanvaard moet zich verre houden van de vleselijke lusten, die strijd voeren tegen de ziel; hij moet zichzelf staande houden in de gerechtigheid en vreze Gods en zijn ziel voorbereiden niet op rust noch genietingen, maar op strijd en moeilijkheden, want door veel beproevingen heen moet men ingaan in het Rijk Gods. Eng is de poort en smal de weg, die tot het leven voert en weinigen zijn er, die hem vinden, want weinigen zijn uitverkoren; klein is de kudde aan wie het de Vader behaagt het Rijk te schenken.

Zo ge dan volmaakt wilt zijn, mijn zoon, het doel van het kluzenaarsleven bereiken en daar uit de beek drinken; Ga dan in tegen het Oosten, tegen de erfbegeerlijkheid van het vlees, en laat niet toe, dat de zonde heerse in Uw sterfelijk lichaam, zodat Ge gehoorzaamt aan zijn begeerlijkheden. Wanneer ik de bozen weet af te zonderen om ze te straffen op de dag van het oordeel, hoeveel te meer dan hen, die leven naar het vlees in onreine begeerlijkheid en mijn heerschappij

verachten. Jaag dus Uw begeerlijkheid niet na en doe afstand van Uw eigen wil, geheel en al en onderwerp hem nederig omwille van mij aan het juiste oordeel van het hogere tot aan de dood. De leerling toch is niet beter dan zijn meester; iedereen zal echter volmaakt zijn, wanneer hij is, zoals zijn meester. Ik nu, de Heer der profeten en hun Meester, ben neergedaald uit de hemel, niet om mijn wil te doen, maar de wil van Hem, die mij gezonden heeft, de Vader. Aan Hem werd ik gehoorzaam tot aan de dood, ja tot de dood aan het kruis. Daarom, zo iemand mij wil navolgen, moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis dagelijks opnemen en mij volgen. Wie echter mijn kruis niet draagt en na mij niet komt, kan mijn leerling niet zijn.

Wanneer Gij dus tegen het Oosten, tegen de erfbegeerlijkheid van het vlees in, na mij wilt komen, bedenk dan hoe Gij Uw kruis zult moeten dragen. Want zoals een gekruisigde zijn ledematen niet meer naar eigen wil kan verroeren, maar onbeweeglijk moet blijven hangen daar, waar degene, die hem kruisigde, hem vasthechtte; zo moet ook Gij Uw wil niet wenden naar wat U behaagt en voor het ogenblik voldoet, maar Ge moet hem richten geheel en al daarheen, waar mijn wil U heeft vastgeklonken, zodat Ge niet langer naar de lusten der mensen, maar naar de wil van God de tijd doorleeft, die U rest in het vlees. En zoals hij, die op het kruishout is vast geslagen het tegenwoordige niet meer ziet, het verleden vergeet en zich geen zorg maakt voor de toekomst; door geen vleselijke lust meer bewogen en door geen hoogmoed, twist, wraakzucht of naijver wordt ontstoken, maar terwijl hij nog in leven is, zichzelf reeds dood waant voor de wereld en de gedachten van zijn hart slechts daarheen richt, waar hij niet twijfelt weldra te zullen komen; zo moet ook Gij, vastgenageld door de vreze des Heren hiervoor gestorven zijn; zo moet Gij de ogen Uwer ziel alleen daarop gericht houden, waarheen Ge elk ogenblik moet hopen te vertrekken. Op deze manier moet Ge tegen Het Oosten, tegen de erfbegeerlijkheid van het vlees, ingaan. Zo toch hebben zij, die van Christus zijn, hun vlees gekruisigd met de fouten en begeerlijkheden en ten allen tijde dragen zij Jezus' doodslijden in hun lichaam rond, opdat ook Jezus' leven door hun lichamen worde geopenbaard. Wanneer ze tot dat leven zijn overgegaan, zullen ze daardoor geraken tot de eeuwige en hemelse glorie, zoals de Apostel zegt: Gij zijt dood en Uw leven is verborgen met Christus in God. Wanneer nu Christus, Uw Leven, wordt geopenbaard, dan zult ook Gij geopenbaard worden in de glorie tezamen met Hem.

Zie, dit is in het kort de tweede trap, waarlangs Ge kunt geraken tot de staat van de volmaaktheid van de profeten.

HOOFDSTUK V

Om tot de volmaaktheid van de profeten en het doel van het kluzenaarsleven te geraken, moet de monnik de eenzaamheid zoeken, de omgang met mensen, vooral met vrouwen, vermijden en in onthouding leven.

Bezin U nu op de derde graad. In mijn aansporing volgt: En verberg U in de beek Carith, want ik wil niet, dat Ge nog langer verblijft onder de menigte in de stad, want ik heb daar de ongerechtigheid en de tegenspraak gezien; dag en nacht trekt het onrecht om haar heen en geweld en onrecht heersen er binnen; woeker en bedrog wijken niet van haar pleinen. Om dit alles te vermijden verkoos de profeet, die U tot voorbeeld is gegeven, in de eenzaamheid te wonen boven het verblijf in de stad. Zie zegt hij, vluchtend ben ik ontkomen en hield mijn verblijf in de eenzaamheid. En de

Wijze Man zegt: Zondig niet met de menigte in de stad en begeef U niet onder het volk; verbind toch geen twee zonden met elkaar, want alleen zult ge al niet onschuldig zijn.

Omdat Ge dus, zoals de Wijze Man zegt, niet geheel vrij van zonden zult zijn, ook wanneer Ge 'alleen' leeft, dit is, op U zelf of afgezonderd van anderen, moet Ge als een eenzame wenen en bedroefd zijn. Dit toch is de taak van een monnik. Monos is immers Grieks en betekent: 'een', 'alleen' of 'eenzame'; achos is eveneens Grieks en betekent 'bedroefd'. Een monnik is dus iemand, die afgezonderd leeft en bedroefd is over zijn eigen zonden en die van anderen.

Dit is voor U te verkiezen boven het verkeer onder de menigte in de stad, want wanneer Ge volgens het getuigenis van de Wijze Man niet geheel en al vrij van zonden kunt blijven, al houdt Ge U ook geheel alleen in de eenzaamheid en de afzondering verborgen; hoeveel te meer dan zult Ge naar zijn woorden Uw zonden verdubbelen, wanneer Ge U begeeft onder de mensen en daarom des te meer moeten wenen en bedroefd zijn.

Vermijd dan de drukte der menigte om in de stad niet gedwongen te worden datgene te doen, waartoe niet zozeer de natuur als wel de wil U aanzet. Opdat Ge niet door drijfverij van een ander wordt opgehitst; U niet mengt in de twisten van anderen; niet gevangen raakt door het oog van een lichtzinnige vrouw; niet tot ongeoorloofde omhelzingen gevoerd wordt door een schoon uiterlijk en niet verstrikt raakt in de boeien van hebzucht en andere gebreken. Dit alles wordt in de afzondering vermeden.

Wie heeft de woudezel in vrijheid gesteld en zijn boeien geslaakt, tenzij hij, die hem de woestijn tot woning gaf, de zilte steppen tot verblijf? Daarom spot hij met het lawaai van de stad en stoort hij zich niet aan het tieren van de drijver. De woudezel, een dier, dat houdt van de eenzaamheid, is een beeld van hem, die ver van het gewoel der mensen als kluzenaar leeft. De boeien van zijn zonden heeft God losgemaakt en vrij van de dienstbaarheid der zonde, zendt Hij hem weg, wanneer hij zich een woning heeft gebouwd in de eenzaamheid en zijn verblijf heeft gezocht in de zilte steppe, die dorst verwekt naar de gerechtigheid van het hemels vaderland; en deze gerechtigheid zal hem tenslotte verzadigen: Zalig zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Mijn zoon, als ge dus volmaakt wilt zijn en het doel van het kluzenaarsleven bereiken en daar uit de beek drinken, verberg U dan in de beek Carith, door het stilzwijgen in de diepste eenzaamheid met zorg te beoefenen. Overtuigd van Uw eigen zwakheid en wetend, dat het vat, dat Gij draagt broos is, moet Ge vrezen in de stad schade op te lopen door tegen de menigte aan te botsen, te vallen en het vat te breken. Zit dan als een eenzame en zwijg, want goed is het voor een mens om stilzwijgend het heil van God te verwachten. Verberg U daarom in de beek Carith, dat scheiding betekent. Want wilt Ge tot de volmaaktheid der profeten geraken, dan is het voor U nodig zozeer verwijderd en gescheiden te zijn van de omgang met de mensen, dat Ge zelfs door geen huwelijk met een vrouw verbonden zijt: Het is goed voor de mens geen vrouw aan te raken. Dit nu zeg ik tot Uw eigen voordeel, want het strekt U tot eer en stelt U in staat zonder hindernis de Heer te volgen.

Ge moet afgescheiden zijn van alles, wat U belet volmaakt naar God te streven. Aardse beslommeringen en bedrieglijke rijkdommen verstikken het woord Gods en verhinderen de ziel om God volmaakt te beminnen. Getuigt de Wijze Man niet: Wie God beminnen, zullen Zijn woord onderhouden. Maar wie gehuwd is, is bezorgd voor de dingen der wereld en wordt daarom weerhouden om alleen oog te hebben voor de volmaaktheid van God; hij overweegt, hoe hij zal behagen aan zijn

vrouw. De ongehuwde is bezorgd voor de dingen des Heren en denkt er over na, hoe hij zal behagen aan de Heer. Daarom, als Ge niet aan een vrouw verbonden zijt, zoek er dan geen, want volgens mijn raad zult ge gelukkiger zijn, als ge in de staat blijft, waarin Ge verkeert. Wees dus een van hen, die zichzelf onhuwbaar hebben gemaakt om het Rijk der Hemelen. Hun zal ik een plaats geven in mijn huis en binnen mijn muren een naam veel beter dan zonen en dochters, een eeuwige naam, die nooit zal vergaan.

Zie, ik heb U de derde graad uitgelegd, waarlangs Gij tot de top van de volmaaktheid der profeten kunt komen.

HOOFDSTUK VI

De monnik moet in de liefde zijn om tot de volmaaktheid van het profetenleven en het doel van het kluizenaarsleven te geraken. Hoe hij God en de naaste moet beminnen om in de liefde te zijn.

Schenk nu Uw aandacht aan de vierde graad. In mijn aansporing staat: deze, nl. de beek Carith, ligt tegenover de Jordaan.

Nu wordt het woord Jordaan verklaard als 'hun afdaling'; hieronder kunnen we zeer goed de zonde verstaan. Wat doet de mensen van hun waardigheid als beeld en gelijkenis van God meer afdalen in de ellende en het ongeluk dan juist de zonde, die een overtreding is van de goddelijke geboden? De Wijze Man toch getuigt: De zonde maakt de mensen armzalig. Vandaar dat Mozes zei tot het volk, dat de wetten wilde overtreden: Gij zult dieper en dieper zinken en de mindere zijn. Elk ding toch is in zijn soort zuiver, maar in vergelijking met iets beters wordt het minderwaardig en onrein en verliest zijn waardigheid. Iets edels verliest zijn waardigheid, wanneer het met iets lagere verbonden wordt, ofschoon het lagere in zijn soort niet besmeurd is. Goud is door zilver besmet, zo het er mee verbonden wordt.

In de H. Schrift kunt ge lezen, dat Ik de mens zozeer verheven heb, dat ik hem aan het hoofd plaatste van heel de schepping. Al zijn nu alle schepselen zuiver in hun soort, de mens verliest zijn waardigheid en bezoedelt zich, wanneer hij zijn genot in de schepselen zoekt. Vandaar dat de profeet, van die mensen, die hun hart aan vergankelijke dingen hechtten, zei: Zij werden even verfoeilijk als het voorwerp van hun liefde. Op een andere plaats staat bij een profeet: De hovaardij van de Jordaan, de zonde, ligt verwoest. Als de zondaren door het gebod van God te verachten, zich in zonde tegen God verheffen, dan dalen zij af in de verwoesting van bederf en afschuw, zoals bij de profeet staat: Verdorven zijn zij en afschuwelijk in hun ongerechtigheid.

Carith nu betekent scheiding, waardoor men terecht de liefde tot God verstaat; zij alleen scheidt de mens af van de Jordaan, van de afdaling in de zonde. Van deze Carith immers, de liefde, zegt men, dat hij tegenover de Jordaan, de afdaling in de zonde, ligt. De Apostel zegt, welke goederen de mens overigens ook moge bezitten, zelfs al spreekt hij alle talen en heeft hij de gave der profetie en het volle geloof en kennis en deelt hij al zijn bezit uit tot voedsel voor de armen, al geeft hij zijn lichaam weg om verbrand te worden, zo hij de liefde niet heeft, het baat hem niets. Hij zal van de dood der zonde niet tot het leven geraken: Wie niet bemint, blijft in de dood. Van deze dood nu, wordt de mens gescheiden door de liefde en volgens de apostel Johannes overgebracht naar het leven: We weten, dat we uit de dood tot het leven zijn overgegaan omdat we de broeders beminnen.

Zeer terecht ligt dus Carith, de liefde, tegenover de Jordaan, de afdaling in de zonden. De Wijze Man toch zegt: De liefde bedekt alle zonden.

Zo Ge dus volmaakt wilt zijn, mijn zoon, en het doel van het kluizenaarsleven bereiken en U tegenover de Jordaan, de afdaling in de zonden, wilt verbergen in Carith, in de liefde en daar uit de beek drinken, moet Ge Uw Heer en God beminnen met heel Uw hart, met heel Uw ziel en met heel Uw verstand. Als Ge dit gedaan hebt, zult Ge volmaakt tegenover de Jordaan in Carith, in de liefde verborgen zijn. Weigert Ge evenwel dit te doen, dan zult Ge ongelukkig en verachtelijk worden en U niet in Carith maar in de Jordaan, in de afdaling der zonde, bevinden. Wanneer Ge iets anders meer bemint dan Mij, dan bemint Ge Mij al niet meer uit geheel Uw hart en zijt Ge nog niet in Carith, in de liefde; dan zijt Ge nog niet waardig Mij te aanschouwen: Want wie zijn vader of moeder, zijn zoon of dochter meer bemint dan Mij, is Mijner niet waardig.

Maar ook, wanneer Ge iets anders evenzeer bemint als Mij, bemint Ge Mij nog niet met geheel Uw hart en zijt Ge niet in Carith, in de liefde. Want al Ge Mij met geheel Uw hart zoudt beminnen, dan zoudt Ge de liefde tot Mij boven alles stellen, hoe dierbaar Uw eigen leven en al het overige U ook mocht zijn, dan zoudt Ge alles, wat Uw hart van Mijn liefde aftrekt, verafschuwen en haten: Zo iemand tot Mij komt en zijn vader, zijn moeder, zijn vrouw, zijn broers en zusters, ja zelfs zijn eigen leven niet haat, hij kan mijn leerling niet zijn.

Wanneer Ge Mij Uw hart in zulk een liefde geeft en Gij uzelf in liefde zozeer aan Mij toevertrouwt, dat Ge alles uit liefde tot Mij vermijdt en haat, wat Ik wil en U verbied, hoe moeilijk het ook moge zijn; en wanneer Ge alles, wat Ik wil en beveel, al gebeurt het ook met grote moeite van Uw kant, toch geheel uit liefde tot Mij doet en ten uitvoer brengt, dan begint Ge Mij onvoorwaardelijk te beminnen met heel Uw hart, met heel Uw ziel en met heel Uw verstand en in Carith, in de liefde, te zijn. Wie mijn geboden heeft en ze onderhoudt, hij is het, die Mij liefheeft. Het eerste van alle geboden is: Hoor Israël, De Heer Uw God is één God en bemin de Heer Uw God met heel Uw hart, met heel Uw ziel en met heel Uw verstand.

Omdat dit niet mogelijk is zonder de liefde tot de evennaaste: Wie zijn broeder niet bemint, dien hij ziet, kan God niet beminnen, Dien hij niet ziet, daarom is het tweede gebod gelijk aan het eerste: Ge zult Uw naaste beminnen zoals Uzelf, nl. in dezelfde mate en om dezelfde reden. Ten goede moet Ge Uzelf beminnen en niet ten kwade. Wanneer Ge Uzelf ten kwade bemint, bemint Ge immers Uzelf niet, maar haat Ge Uzelf: Wie het onrecht bemint, haat zijn ziel. Daarom moet Ge ook Uw naaste ten goede liefhebben als Uzelf en niet ten kwade, zodat alles, wat Ge wilt, dat de mensen U doen, Gij ook doet aan hen, en wat Gij niet wilt, dat anderen U doen, Gij dat ook niet doet aan anderen: De naastenliefde doet geen kwaad. Daarom moet Ge de naaste beminnen en Uw krachten voor hem geven met dit doel, dat hij rechtvaardig wordt, zo hij slecht is, of in de gerechtigheid volhardt, zo hij goed is.

Ook moet Ge Uzelf niet om Uzelf beminnen, maar om God. De hoogste vreugde en het gelukkig leven ligt in datgene, wat om zichzelf wordt bemind. De hoop dit te verkrijgen is reeds een grote troost in dit leven. Op Uzelf of op iemand anders moet Ge de hoop op een gelukkig leven niet stellen: Vervloekt de man, die op mensen vertrouwt en steun zoekt bij het vlees; wiens hart zich afwendt van de Heer. In God moet Ge de hoogste vreugde en het gelukkig leven zoeken overeenkomstig het getuigenis van de Apostel: Nu Ge vrij van zonden zijt en dienaren van God zijt geworden bezit Ge als Uw vrucht de heiliging. Het einde ervan is het eeuwig leven in Christus Jezus, onzen Heer.

Let dus goed op: Gij moet God beminnen om Hemzelf; Uzelf niet om Uzelf, maar om God. Als ge dus Uw naaste moet beminnen als Uzelf moet Ge hem niet beminnen om hemzelf, ook niet om Uzelf, maar om God. Wat is dat anders dan God beminnen in de naaste? De apostel Johannes zegt: Hieraan erkennen we, dat we de kinderen Gods beminnen, wanneer we God liefhebben en zijn geboden onderhouden. Dit volbrengt ge reeds in de geest, wanneer Ge God bemint om Hemzelf en om God Uw naaste bemint als Uzelf. Aan deze twee geboden hangt heel de wet en de profeten. De volheid van de wet is de liefde. Daarom spoort de Apostel Petrus ons aan de liefde te bezitten: Draagt voor alles elkander een vurige liefde toe, want de liefde bedekt een menigte van zonden.

Naarmate Ge God en Uw naaste minder bemint, zal ook Carith, Uw liefde, Uw zonden minder bedekken en des te minder tegenover de Jordaan, tegenover de afdaling in de zonde, liggen, want geringer liefde verdient ook minder kwijtschelding van zonden, zoals er geschreven staat: Wie minder vergeven wordt, hij heeft ook minder liefde. Daarentegen zal Carith, Uw liefde, des te meer zonden bedekken en tegenover de Jordaan, de afdaling in de zonde, liggen, naarmate Ge God en Uw naaste meer bemint. Want groter liefde verdient meer kwijtschelding van zonden, zoals er geschreven staat: Vele zonden zijn haar vergeven, omdat ze veel liefde heeft gehad.

Zie, hiermede heb ik U de vierde trap uiteengezet, waarlangs Ge de volmaaktheid der profeten kunt bereiken.

HOOFDSTUK VII

Hoe de monnik langs deze vier trappen tot de volmaaktheid komt en het doel van het kluizenaarsleven bereikt en daarin zijn rust vindt.

Nu blijft nog over, dat Ge even overweegt, hoe Ge de top van de volmaaktheid der profeten en het doel van het kluizenaarsleven bereikt, langs de vier trappen, welke ik boven heb onderscheiden.

In mijn aansporing volgt: En daar zult Ge uit de beek drinken. Overeenkomstig het woord van de Wijze Man is het goed voor U U van wijn te onthouden, Uw hart op wijsheid te richten en de dwaasheid te vermijden. De wijn brengt tot onkuisheid en de dronkenschap veroorzaakt oproer; wie daarin zijn genot zoekt, zal niet wijs zijn.

Om derhalve des te gemakkelijker tot de ware wijsheid te geraken, moet Ge U in Carith van wijn onthouden en om Uw dorst te stillen en Uw lichaam in stand te houden, moet Ge daar drinken uit de stoffelijke stroom nl. van het water van de beek. Voordat ik U beval daar uit de beek te drinken, heb Ik U aangespoord U in de beek Carith te verbergen. Dit heb Ik gedaan, omdat Ge U eerst in Carith moet verbergen om op geestelijke wijze uit de beek te kunnen drinken. Gij zult daarin niet aanstonds en van het begin af verborgen zijn, omdat, zoals gezegd is, niet elke liefde, maar alleen de volmaakte liefde alle zonden bedekt.

Ofschoon Ge wel in Carith, in de liefde, zijt, zodra Ge Mij met heel Uw hart begint te beminnen, zijt Ge toch nog niet terstond in Carith, in de liefde, verborgen; omdat Ge niet aanstonds vrij van alle dadelijke begeerlijkheid der zonde zijt. Niet aanstonds immers laten de vleselijke lusten en onzuivere gedachten U met rust. Integendeel, ze zullen in U opkomen en trachten Uw hart naar het verbodene te trekken en het van Mijn liefde geheel en al af te houden. Daarom kunt Ge nog niet terstond Mij met geheel Uw hart beminnen. Want ofschoon Uw hart dan wel

voortdurend de staat van liefde tot Mij bewaart in zich, kunt Ge U toch nog niet rustig door voortdurende oefeningen van liefde aan Mij overgeven.

Om de liefde tot Mij niet geheel te verliezen moet Ge er naar streven die opkomende slechte gedachten en vleselijke begeerten te verdrijven. Ze zijn immers geheel tegenovergesteld aan de liefde tot Mij. Zelfs wanneer Ge deze bedwongen hebt, zult Ge toch nog niet voortduren in Carith, in de liefde, verborgen zijn, omdat Ge Mij nog niet volledig met heel Uw hart bemint.

Veel dingen toch blijven U nog geoorloofd, die ik U noch geboden, noch verboden heb, zoals huwelijk, rijkdom, tijdelijke aangelegenheden en andere, waarover ik boven gesproken heb. Wanneer Ge U met deze dingen inlaat, zullen ze weliswaar Uw hart niet geheel van de liefde tot Mij aftrekken en het verlangen om aan Mij te denken niet geheel en al belemmeren, maar ze zullen U verhinderen Uw gedachten vaak en geheel en al op Mij te richten en zo stilletjesaan belemmeren om Mij vurig te beminnen. En naarmate het vuur van Uw liefde minder oplaait, naar die mate zult Ge ook minder in Carith, in de liefde, verborgen zijn. En hoe minder Ge in de liefde verborgen zijt, des te minder zult Ge ook streven naar de volmaaktheid der profeten en het kluizenaarsleven.

Mijn zoon, wilt Ge dus volmaakt in Carith verborgen kunnen zijn en in de liefde Uw vooropgesteld plan bereiken en daar uit de beek drinken, vermijd dan niet alleen hetgeen Ik U verboden heb, zoals vleselijke begeerlijkheid en onreine gedachten, die aan Mijn liefde tegenovergesteld zijn en die U geheel en al van de liefde tot Mij aftrekken; maar vlucht ook alles, wat het vuur van de liefde in U zou kunnen verminderen en wat ik U reeds om die reden heb afgeraden. Wie krijgsveld verricht voor God, bemoeit zich niet met wereldse dingen om slechts Hem te behagen, aan wie hij zich heeft toevertrouwd.

Streef met alle kracht naar hetgeen in U de gloed van Uw liefde tot Mij kan ontsteken, zoals de geboden van Mijn wet en alles, wat Ik U daarom reeds heb aangeraden nl. armoede, kruisiging van vleselijke begeerlijkheid, gehoorzaamheid, verzaking aan Uw eigen wil, zelfbeheersing en eenzaamheid. Wanneer Ge Uzelf zo in mijn geboden en raadgevingen geoefend hebt, dat Ge de onreine gedachten en vleselijke begeerten, die met mijn liefde zozeer in strijd zijn, van U hebt verdreven, ja zelfs alles, wat de gloed van Uw liefde tot Mij zou kunnen verzwakken of doven; wanneer Ge alles, wat Uw liefde tot Mij zou kunnen versterken, zozeer hebt nagestreefd, dat Ge Mij met zulk een liefde bovenal bemint en Gij U met zo'n voorkeur aan Mij overgeeft, dat Gij geen enkel verlangen meer koestert, dat niet zou stroken met mijn liefde of deze zelfs belemmert, dan begint Ge Mij met heel Uw hart volmaakt te beminnen en in Carith, in de liefde, verborgen te zijn en het vooropgesteld doel te bereiken. Immers het doel van de wet is de liefde, die voortspruit uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof.

In mijn wet heb ik U veel raadgevingen en geboden gegeven. Gij moet onreine gedachten verdrijven; zinnelijke en wereldse verlangens onderdrukken om Uw hart rein te bewaren. Ge moet Uw naaste diensten bewijzen en hem niet beledigen, opdat Ge een onberispelijk goed geweten zoudt hebben. Ge moet stipt de verplichtingen van mijn eredienst nakomen om Mij met ongeveinsd en waar geloof te dienen. Al deze voorschriften heb ik U gegeven, opdat uit Uw rein hart, goed geweten en ongeveinsd geloof vrij een vurige liefde zou opvlammen, die zich geheel en al aan Uw hart zo vredig en zonder weerstand zou mededelen, dat het niets in zich zou hebben, dat met Uw liefde tot Mij in strijd is of deze belemmert, maar geheel en al vol vrede in Mijn liefde zou rusten.

Dit nu is niets anders dan een hart hebben, zuiver van alle vlek van dadelijke zonde en in Carith, in de liefde, waarvan de Wijze Man zegt: De liefde bedekt alle zonden, verborgen zijn.

Hebt Ge eenmaal het doel van dit kluizenaarsleven bereikt en zijt Ge aldus in Carith, in de liefde, verborgen, dan zult Ge daar uit de beek drinken, want in deze volmaakte kennis van Mij zal Ik U te drinken geven, U en Uw gezellen, uit de beek, waarvan de profeet tot Mij zegt: Gij laaft ze aan de stroom van Uw geneugten, want er staat geschreven: Als ge teruggekeerd zult zijn tot de Almachtige, zult Ge worden opgericht en de boosheid verre van Uw tent houden. De Almachtige zal U voor aarde kiezel geven en voor kiezel gouden stromen. Hij zal zich tegen Uw vijanden verheffen en zilver zal voor U worden opgestapeld. Dan zult Ge U in de Almachtige verlustigen en Uw gelaat tot God verheffen. Hieruit ziet Ge dus, hoe ge geleidelijk in het goede zult toenemen, wanneer Ge, zoals reeds gezegd is, met heel Uw hart tot God terugkeert.

Vooreerst moet Ge dan de boosheid verre van Uw tent houden, d.w.z. van Uw hart, want anders kunt Ge met de Almachtige niet verbonden zijn: Wanneer we zeggen, dat we gemeenschap hebben met God, terwijl we in duisternis wandelen, dan liegen we. Onze misdaden toch graven een kloof tussen ons en onzen God. Onze zonden bedekken zijn aanschijn voor ons.

Op de tweede plaats: Voor aarde nl. voor aardse genegenheid en rijkdom, die Ge verlaten hebt, zal God U kiezel geven nl. een sterke en vurige liefde. De kiezel immers is een harde steen, waaruit men vuur slaat. Hij is het beeld van de volmaakte liefde, waarvan de Wijze Man zegt: Sterk als de dood is de liefde; onverbiddelijk als het graf is zijn gloed. Hij laait op als het flitsende vuur, zijn vlammen zijn vlammen van God.

Deze liefde schenkt God ons naar het getuigenis van de Apostel: De liefde Gods is uitgestort in onze harten door de H. Geest, die ons is gegeven.

Ten derde: Voor harde kiezel, d.i. voor de sterke en volmaakte liefde, die Ge in U bewaart geeft God U gouden stromen, onuitsprekelijke en zoete geneugten, waarvan gezegd is: Geen oog heeft het gezien en geen oor gehoord en in geen mensenhart is het opgekomen, wat God bereid heeft voor hen, die Hem beminnen. Deze geneugten worden stromen genoemd, omdat ze met het geweld van een stroom en met grote overvloed van genot de geest van de profeet binnenvloeien, zoals gezegd is: Een bruisende beek, een bron van wijsheid. Maar zoals de beek, wanneer de zon tot volle hitte is gekomen, snel uitdroogt, zo verdwijnen ook spoedig uit de geest van de profeet die geestelijke genietingen en verschroeien, wanneer de vleselijke begeerten opkomen.

Het zijn gouden stromen, stralend, zowel door de brand der liefde tot God, waaruit ze voortvloeien naar de geest van de profeet, alsook door de duidelijke kennis van God, waartoe ze de kluizenaar op geheimzinnige wijze brengen. De Heer zegt immers zelf: Wie Mij bemint, wordt ook bemind door mijn Vader; ook ik bemin hem en zal Mij aan hem openbaren.

Ten vierde: Zodra ge tot die kennis van God zijt gekomen zal de Almachtige U tegen Uw zichtbare en onzichtbare vijanden beschermen, zoals Hijzelf zegt: Ik zal hem beschermen, omdat hij mijn naam kent.

Ten vijfde: Zilver zal Hij voor U opstapelen. De profeet zegt hierover: Het woord van God is als zuiver zilver, in het vuur, in de liefde gelouterd. Daar Ge uit liefde tot God de wereld en de omgang met de mensen hebt verlaten, om met een zuiver hart God aan te hangen, zult ge verdienen overvloedig te genieten van het goddelijk samenzijn, zodat God U bijwilt het verborgene en het toekomstige zal

openbaren. Dan zult Ge U in de Almachtige verlustigen en vrij Uw gelaat tot God opheffen om Hem te aanschouwen.

Zie, nu heb ik U geleerd, hoe Ge tot de volmaaktheid der profeten kunt komen en het doel van het kluizenaarsleven bereiken.

HOOFDSTUK VIII

Hoe de monnik nederig moet volharden, wanneer hij gekomen is tot de volmaaktheid van het profeten- en het doel van het kluizenaarsleven.

Tot slot moet ge nog nagaan, hoe Ge in het volmaakte kluizenaarsleven kunt volharden. In mijn belofte volgt: Aan de raven heb Ik bevel gegeven, dat ze U daar zouden voeden. Ik oordeelde dit noodzakelijk om U te troosten. Want al zoudt Ge in overvloed onuitsprekelijk geluk genieten, zolang Ge uit de beek van mijn geneugten drinkt, toch zal om een dubbele reden Uw vreugde niet volledig zijn.

Vooreerst, omdat Ge met geheel Uw hart zult hunkeren om mijn aanschijn duidelijk te aanschouwen, wat Ge echter nooit zult bereiken: Want geen mens kan Mij zien en in leven blijven, omdat Ik het ontoegankelijk licht bewoon, dat geen mens in dit leven ziet of zien kan.

Vervolgens, omdat Ge, wanneer Ge pogingen zult aanwenden, zolang mogelijk te rusten in die onuitsprekelijke geneugten, die Ge drinkt uit de beek Mijner genietingen, toch terstond door Uw lichamelijke zwakheid van die geneugten zult worden afgetrokken en tot Uzelf terugkeren: Want het sterfelijk lichaam is een last voor de ziel en het verblijf op aarde belemmert de geest bij het denken.

Omdat Ge Mijn aanschijn niet duidelijk kunt aanschouwen en Gij, verhinderd door Uw sterfelijk lichaam, niet in staat zult zijn langer in de zoete smaak van Mijn aanschouwing te blijven, hebt Ge een dubbele reden om te bidden, als Ge in de volmaaktheid wilt volharden, en om zuchtend te zeggen: Voor U, mijn God, waak ik van de morgen af; mijn ziel hunkert naar U, mijn lichaam smacht naar U, telkens opnieuw. In een verlaten, ongebaand en waterloos land ben ik voor U verschenen als in een heilige plaats om Uw kracht en glorie te aanschouwen.

Opdat Ge nu niet door ongeneeslijke verzuchtingen en droefheid des harten ontroostbaar zoudt worden uit verlangen om Mij te zien en de zoetheid van Mijn overgrote heerlijkheid te smaken, heb Ik tot Uw troost aan de raven bevel gegeven U van voedsel te voorzien. Onder raven worden terecht de heilige profeten verstaan, die Ik U tot voorbeeld gaf, want zij verheffen zich niet op het licht van hun gerechtigheid, maar door de glorie van hun nederigheid en het bewustzijn van eigen zwakheid, bekennen zij de zwartheid van hun zonden door te zeggen: Als we beweren geen zonden te hebben, dan misleiden we onszelf en is de waarheid niet in ons. Daarom staat er van ieder hunner geschreven: Wie geeft de raaf haar voedsel, wanneer haar jongen tot God roepen en zonder voedsel rondkruipen van honger?

Ofschoon de raaf wel kijkt naar de gapende bekjes van haar pasgeboren jongen, die nog wit zijn en van honger schreeuwend rondkruipen in het nest, toch voert zij hen niet, voordat zij in hun zwarte veertjes haar eigen gelijkenis herkent. Zodra ze zwart worden begint zij ze met zorg te voeden.

Zo worden ook dien heiligen profeet, die Ik gezonden heb jongen geboren, nl. leerlingen, die naar zijn voorbeeld tot zo'n hoge volmaaktheid geraken, dat ze, evenals die profeet zelf, uit de stroom van mijn geneugten mogen drinken. Daar ze vanwege hun zwakke natuur nog niet zover zijn gekomen, dat ze deze zoetheid

smaken, moeten ze ook overal ronddwalend, vol verlangen naar Mij roepen. Omdat zij de spijzen van zulk een innerlijke zoetheid nog niet tot zich kunnen nemen en er geschreven staat: zo Ge niet wordt als kleine kinderen, zult Ge niet ingaan in het rijk des hemels, daarom juist moeten ze zichzelf nederig voor jongen houden, voor kinderen in het goede en vrezen de wasdom van het goede tegen te houden door het kwaad. Er staat immers geschreven: Wij allen misdoen in vele dingen. En toch denken zij meestal niet aan hun zonden. Zij kennen hun eigen zwakheid niet en tonen daardoor niet de zwartheid der nederigheid, die zij moesten aannemen tegenover de glans der wereld. Hoe meer ze door de eerbewijzen aan het tegenwoordig leven uitwendig schitteren, des te minder zullen ze innerlijk die geestelijke vertroosting kunnen smaken. De raaf ziet wel de gapende bekjes van zijn jongen, maar voordat zij ze voedt, ziet ze toe, of ze al met zwarte veertjes bedekt zijn. Want voordat de profeet, dien Ik zond, zijn leerlingen brengt naar het verborgen voedsel van zijn geneugten, spoort hij hen aan en wacht, totdat zij naar zijn voorbeeld de glans van het tegenwoordige leven zwart zullen maken door beoefening van nederige boetvaardigheid en in zichzelf de zwartheid van hun eigen zonden zullen bekennen.

Als zij hun vroegere leven overdenken, verzuchtingen en weeklachten in hun binnenste opwekken en aldus, om zo te zeggen, zwarte veren krijgen, verschaft de profeet aan hun gapende bekjes het voedsel, dat Ik hun heb bereid. Dan nodigt hij hen uit de zoetheid te komen smaken, die voortvloeit uit de stroom van mijn geneugten en verkwikt hen des te vuriger uit de beek, naarmate hij weet, dat zij zich waarachtiger voor de glans der wereld hebben zwart gemaakt door nederige beoefening van boetvaardigheid. Opdat echter de leerlingen ervan overtuigd zullen zijn, dat zij het voedsel, waartoe de profeet hen uitnodigt, van Mij ontvangen, wordt zeer terecht in de aanhaling gezegd: Wie geeft de raaf haar voedsel, wanneer de jongen tot God roepen en zonder voedsel rondkruipen van honger? Gij hoort hier reeds, dat niemand dit voedsel geeft tenzij God, Die, zoals er geschreven staat: Zijn voedsel geeft aan de jongen der raven, die er om roepen.

Wanneer Ge nu, mijn zoon, de volmaaktheid der profeten en het doel van het kluizenaarsleven bereikt en reeds van de stroom mijner geneugten zult gedronken hebben, zult Ge bij tussenpozen vanwege de zwakheid en bedorvenheid van Uw vlees voor een tijdje hiervan beroofd worden, opdat Ge U niet zoudt verheffen op de gesmaakte geneugten. Zorg er dan voor, dat Ge niet afdaalt van het dak der volmaaktheid om iets terug te nemen van datgene, waarvan Ge vrijwillig afstand hebt gedaan: Wie zijn hand aan de ploeg slaat en achterwaarts blik, is niet geschikt voor het koninkrijk Gods. Vergeet daarom, wat achter U ligt; jaag het doel na om de weggelegde prijs te behalen van Uw hemelse roeping; niet hij, die deze voorschriften begint na te volgen, maar die er in volhardt tot het doel is bereikt, zal zalig worden.

Rondkruipend, zoals jonge raven, moet Ge onophoudelijk tot Mij roepen: Zoals een hert verlangt naar een waterbron, zo verlangt mijn ziel naar U, mijn God. Want indien Ge niet aanstonds tot dat reeds gesmaakte genot van mijn zoetheid wordt terug gebracht, geschiedt dit eerstens, opdat Ge niet zoudt menen, dat het een beloning is voor Uw verdienste, maar een zuivere gave van Mij; vervolgens opdat Ge er dan des te vuriger naar zoudt verlangen en door deze herhaaldelijke verlangens U steeds ontvankelijker zoudt maken om ze deelachtig te worden.

Om nu intussen niet geheel en al van de volmaaktheid af te dwalen heb Ik de raven bevel gegeven U daar van voedsel te voorzien. Aan de profeten, Uw voorgangers, heb Ik opgedragen dit te doen door hun voorbeeldige leer van nederige boetvaardigheid, waarin zij nederig de zwartheid der zonden in zich erkenden en de

schittering van het vleeselijk leven vermeden. Om in die tussentijd verzadigd te zijn, moet Gij U vol begeerte voeden met hun leer, zoals er geschreven staat: Verstandig hij, die de wijsheid van alle ouden doorvorst en zich bezig houdt met de profeten. Want als Ge naar hun voorbeeld door kennis van eigen zwakheid door Uw eenvoudige en ware nederigheid, voor de glans van dit leven geheel zwart geworden zijt zoals de jongen van een raaf, en door vurig gebed en oprechte belijdenis der zonden, door Uw voortdurend weeklagen en zuchten, om zo te zeggen, zwarte veren zult tonen aan God, zal God U wederom de spijs doen smaken, die U toevloeit uit de stroom van Zijn geneugten. Er staat immers geschreven: Ziet naar de raven, zij zaaien noch oogsten en hebben geen schuur en toch onderhoudt God ze.

Zie, nu heb ik U uiteengezet, hoe ge nederig moet volharden in de volmaaktheid van het kluizenaarsleven.

HOOFDSTUK IX

Elia begint het kluizenaarsleven volgens de wijze hem door God geopenbaard. Hij komt tot het doel en de volmaaktheid van dit leven en blijft erin volharden.

Nadat Elia nu de bovengenoemde wet van God had ontvangen om tot de volmaaktheid van de profeten en het doel van het kluizenaarsleven te geraken en daarin te volharden, overdacht hij, hoe niet zij, die de wet horen, gerechtvaardigd worden, maar zij, die de wet volbrengen. Daarom legde hij er zich met hart en ziel op toe deze volmaaktheid der profeten en het doel van het kluizenaarsleven te bereiken en de voorschriften, die God hem daarover gegeven had, metterdaad na te komen. We lezen immers op de reeds aangehaalde plaats van het Boek der Koningen: Elia ging heen en deed, wat God hem gezegd had. En toen hij was heengegaan, vestigde hij zich in de beek Carith, die ligt tegenover de Jordaan. De raven brachten hem 's morgens brood en vlees en eveneens 's avonds en hij dronk uit de beek. Deze woorden zullen we in hun geschiedkundige en ook in hun mystieke betekenis uiteenzetten, want beide zijn in Elia bewaarheid.

Elia ging heen. Waarheen? Tegen het Oosten in d.w.z. tegen de erfbegeerlijkheid van zijn vlees. Omdat in zijn vlees geen goed was, was hij ervan overtuigd, dat hij niet aan het vlees verplicht was naar het vlees te leven, zoals de Apostel zegt: Indien Ge leeft naar het vlees, zult Ge sterven, maar zo Ge door de geest de werken van het vlees doodt, zult Ge leven. Elia derhalve heeft om door de geest volmaakt te leven voor God, zijn vlees gekruisigd met zijn ondeugden en begeerten, dodend de leden der zonde, die op aarde zijn, als ontucht, wellust, onreinheid en slechte begeerlijkheid en dit nog op een meer volmaakte wijze dan zijn voorgangers. Want van alle mensen heeft hij het eerst om God vrijwillig in eeuwige maagdelijkheid geleefd om in smetteloze kuisheid en ongereptheid van het vlees aan de engelen gelijk te zijn. Hij deed geheel afstand van zichzelf en verloochende zijn eigen wil om steeds stipt de wil te volbrengen van God, die boven hem stond, want er staat van hem geschreven: Hij ging, waar de wil van God hem dreef.

Vervolgens: Hij deed, wat God hem gezegd had. Hij trok uit zijn land, uit zijn stam en uit het huis van zijn vader naar de eenzaamheid. God toch had iets beters met hem voor; Hij wilde hem aan de dood ontrukken en voeren naar de volmaaktheid van het kluizenaarsleven. Het volk van Israël, dat kort te voren door koning Achab op dwaalwegen werd geleid, vereerde Baäl als god, schenker van regen en

vruchtbaarheid en andere tijdelijke goederen. Het volk begreep niet, dat dit van de waren God van Israël kwam en niet van Baäl, zoals de Heer door de profeet klaagt: Het heeft niet willen erkennen, dat Ik het was, die koren, wijn en olie verschaft; dat Ik het zilver in overvloed schonk en het goud, waar het Baäls van maakte. Daarom wilde toen Elia aan koning Achab en het volk Israël tonen, dat de God, Dien hij vereerde, de ware God was en Baäl, dien de koning op aansporen van de koningin onlangs aan het volk ter aanbidding had gegeven, een afgod. Hij voorspelde hun op gezag van God, dat het niet kon regenen, hoezeer zij Baäl ook zouden vereren en dat er in die jaren noch dauw noch regen over het land zou neerkomen, totdat hijzelf, Elia, de God van Israël er om gebeden zou hebben. En omdat er door het uitblijven van regen verschrikkelijke hongersnood in Samaria ontstond, zocht de koning hem te doden. Maar alvorens Elia door de koning werd opgespoord, deed hij, wat God hem had gezegd. Om niet door de koning gevonden te worden trok hij op aandringen van God weg uit zijn land, uit zijn stam en uit het huis van zijn vader, de eenzaamheid in en deed verder afstand van de rijkdom der wereld, niet alleen met de geest, maar ook metterdaad. Zo zouden de zorg voor het tijdelijke, de rijkdommen en de wereldse bezittingen hem niet weerhouden om tot de volmaaktheid te geraken.

En verder: Toen hij was heengegaan, vestigde hij zich in de beek Carith, die ligt tegenover de Jordaan, d.w.z. door gelijkmoedig het onherbergzame van de woestijn in stilte te dragen, stelde Elia het eerst van alle mensen zich tot doel een kluizenaarsleven te leiden. In de eenzaamheid van de beek Carith maakte hij een goed begin met dit leven overeenkomstig de betekenis van dit woord. Carith toch betekent: scheiding en zo geeft de naam van de plaats, waar hij zich ophield, te kennen, dat hij was afgescheiden van de gemeenschap van de mensen in de wereld. Eenzaam verbleef hij in de beek Carith, terwijl hij dag en nacht tranen stortte om zo tegenover de Jordaan, de afdaling in de zonde, te zijn. Hij laat ons aldus uit zijn eigen levenswijze zien, hoe juist hij toen het eerst van alle mensen zijn voorgenomen kluizenaarsleven is begonnen. Van toen af was hij waarlijk kluizenaar, want hij was eenzaam of alleen; hij was bedroefd en beweende rijkelijk zijn eigen zonden en die van anderen. - De mystieke zin echter is deze: Toen Elia was ingegaan tegen het Oosten, tegen de erfbegeerlijkheid van zijn vlees, verbleef hij in de beek Carith, die ligt tegenover de Jordaan. Want van toen af verbleef hij in Carith, in de liefde tot God, die hem afhield van de Jordaan, van de afdaling in de zonde, zoals hijzelf zegt: De Heer der heerscharen leeft, Israëls God, voor wiens aanschijn ik sta. Terecht verdiende hij voor het aanschijn van Gods verheven Majesteit te staan, omdat hij zo volmaakt was, dat niemand hem overtrof. Want ofschoon de Zaligmaker heeft gezegd: Onder de kinderen der vrouwen is er geen opgestaan, die groter was dan Johannes de Doper, toch was Elia aan Johannes gelijk, zoals de engel Gabriël getuigde toen hij tot Zacharias sprak: Johannes zal voor Christus uitgaan met de geest en de macht van Elia. Terwijl in de woestijn het hart van Elia ontvlamde door een brandende liefde en het vuur van de goddelijke liefde in zijn overwegingen oplaaide, proefde hij dikwijls de onuitsprekelijke heerlijkheid Gods en zat hij neder, d.w.z. rustte hij in de beek der goddelijke geneugten, waar God hun te drinken geeft, die Hem beminnen, naar het getuigenis van de Profeet: Gij zult U laven aan de stroom van Uw geneugten. Maar ofschoon Elia zijn best deed voortdurend in de beschouwing van dit onuitsprekelijk geluk te verkeren, werd hij daarin belemmerd door zijn vergankelijk lichaam en kon er niet voortdurend mee bezig zijn. Tot zichzelf teruggekeerd, strekt de gedachte aan het gesmaakte geluk hem nu eens tot innerlijk vreugde, dan weer deed het hem zuchten van verlangen en honger naar de zoetheid van deze heerlijke genietingen.

Tenslotte: De raven brachten hem 's morgens brood en vlees en eveneens 's avonds. Met deze spijzen voedde Elia in de woestijn zijn uitgeput lichaam, opdat hij niet zou bezwijken. Ongetwijfeld heeft God hem brood en vlees door raven laten brengen, want voordat hij naar de beek Carith trok, zei God tot hem: De raven heb Ik bevolen U daar van voedsel te voorzien. Daarom vertrouwde Elia op de Heer en liet gedurende zijn verblijf in Carith alle zorg voor het voedsel over aan God, want Hij droeg zorg voor hem. God gaf hem alles, wat hij in het leven nodig had, omdat hij eerst het rijk Gods zocht en zijn gerechtigheid. - De mystieke zin is deze: De profeten, zijn voorgangers, die om bovengenoemde reden raven worden genoemd, brachten hem brood van berouw en boetvaardigheid en vlees van ware nederigheid: 's morgens, wanneer de gedachte aan het gesmaakte geluk hem verblijdde en eveneens 's avonds, wanneer hij over de afwezigheid van het gesmaakte geluk treurde. Opdat hij nu niet door droefheid over het gemis van dat onuitsprekelijk genot, dat hem onttrokken was, zou worden verzwakt, brachten de raven hem brood. Hierover staat geschreven: Hij zal ons voeden met tranenbrood. Door hun voorbeelden in de H. Schrift deden de profeten hem denken aan zijn eigen zwarte zonden. Als hij die beschouwde, werd hij verzadigd door smart en tranen en achtte zich daarom in nederigheid onwaardig die onuitsprekelijke zoetheid te drinken, voordat hij inzag, dat hij ze vroeger niet om eigen verdiensten maar door de genade van God had geproefd. Opdat hij eveneens niet in blijdschap, voortspruitend uit de herinnering aan de gesmaakte zoetheid, door ijdele glorie hoogmoedig zou worden, brachten de raven hem vlees, d.w.z. de heilige profeten deden hem door hun voorbeelden denken aan de broosheid van zijn eigen vlees en aan de gebreken, die deze zoete genietingen van hem wegnamen. Aldus gevoed door de kennis van zijn eigen broosheid, bleef hij nederig en overdacht bij zichzelf, hoe alle vlees is als gras, heel zijn glorie als de bloem op het veld. Zowel uit de beschouwing van zijn eigen zwak vlees, als uit de herinnering aan zijn eigen zonden, waren dag en nacht tranen zijn brood, terwijl de raven - de profeten - hem dagelijks zeiden: Waar is Uw God? Doordat de profeten hem dit vroegen werd hij er aan herinnerd, dat hij door zwarte zonden en zijn eigen zwak vlees van deze innige vereniging met God werd afgetrokken en zielsbedroefd, zond hij door een vroom gebed en nederige bekentenis van eigen zonden overvloedige weeklachten op tot God. Daarna volgt nog: En hij dronk uit de beek, nl. van het water van de beek en onthield zich van wijn, opdat hij zijn geest zou verzadigen met het water der wijsheid, waarvan geschreven staat: Heilzaam water van wijsheid zal de Heer hem te drinken geven. Door diens overvloed werd hij verzadigd en door de stroom van geneugten werd zijn dorst gelest. Zo, wederom in de geest opgenomen, trok Elia op naar de plaats van het wonderbare tabernakel, tot aan het huis Gods.

Aldus leidde Elia in de woestijn het kluzenaarsleven der profeten.

HOOFDSTUK X

Elia stelt opvolgers aan in het kluzenaarsleven. In welke zin zij profeten worden genoemd.

Elia bepaalde in het kluzenaarsleven, dat hij het eerst van alle mensen zich tot doel had gesteld, voor altijd navolgers te hebben. Om de vader van het monnikendom te worden, koos hij enkele mannen uit tot zijn leerlingen; deze hadden tot hem in de eenzaamheid van de beek Carith hun toevlucht genomen, opdat ze niet, evenals het

overige volk, door koning Achab en koningin Jezabel zouden gedwongen worden Baäl te aanbidden. Zo zou hij de eerste vader der monniken zijn. Deze mannen toch, vervuld van de vreze Gods, zagen, dat Elia met het woord Gods de hemel gesloten hield, zodat het niet meer regende op aarde; ze kwamen heimelijk naar hem toe in de eenzaamheid van Carith als naar de vereerder van de ware God, om geleid door zijn leer in de dienst van de ware God te kunnen volharden en de afgoderij te vermijden.

De godvrezende mannen waren de eerste volgelingen van Elia en volgden hem na in het kluzenaarsleven volgens de richtlijnen, die God hem had gegeven. Hij leerde hen ook profeteren, d.w.z. hymnen, liederen en psalmen zingen tot lof van God onder begeleiding van muziekinstrumenten, want hij had ingezien, dat het goed is de Heer te loven, zijn allerhoogste naam te prijzen, 's morgens vroeg zijn barmhartigheid te verkondigen en zijn trouw in de nacht op lier en harp met cytherslag.

Tot eer en lof van Elia zegt de Wijze Man: Gij benoemt profeten tot Uw opvolgers. Sommige beschouwden deze woorden slechts oppervlakkig en gaven deze verklaring: Omdat God tot Elia sprak: Zalf Eliseus tot profeet in Uw plaats, meenden zij, dat de Wijze Man hiervan uitgaande tot Elia zei: Gij benoemt profeten tot Uw opvolgers. Hierdoor zou het Elia nl. gegeven zijn geweest opvolgers te maken tot profeten, tot mensen, die de toekomst konden voorspellen, omdat God hem opdroeg Eliseus tot profeet te zalven. Of echter deze verklaring wel overeenkomt met de bedoeling van de Wijze Man, zal uit het volgende nog wel duidelijk worden.

De Apostel Petrus zegt: Nooit is er een profetie uitgebracht door de wil van een mens, maar onder de drang van de H.Geest hebben de heilige mannen van God gesproken. Hoe kan dan Elia eigenmachtig profeten aanstellen, d.w.z. mensen, die de toekomst voorspellen? Dit toch is niet afhankelijk van de wil van een mens, maar van de H. Geest, zoals ook de Apostel Paulus getuigt: Aan sommigen wordt werken van wonderen gegeven; aan anderen profetie of onderscheiding van geesten, maar dit alles werkt een en dezelfde geest, Die ieder toedeelt, zoals het Hem goeddunkt. Men moet dus niet menen, dat Elia profeten aanstelde in deze zin. Dit toch is alleen het werk van de H. Geest. Deze verklaring is dus niet houdbaar, want ze geeft de bedoeling van de Wijzen Man niet weer en daarom gaan we thans zoeken naar de ware zin.

Wij weten, dat in de H. Schrift niet alleen zij profeten worden genoemd, die de toekomst voorzien en voorspellen, maar ook zij, die tot taak ontvangen hebben God met muziekinstrumenten eerbiedig te loven en te prijzen. Dit leest men in het boek Paralipomenon: De zangers, de zonen van Asaf, konden op hun post blijven staan, naar het voorschrift van David: Asaf, Heman en Jedoetoen, de profeten van David. Asaf, Heman en Jedoetoen worden hier profeten van David genoemd, omdat hij hen aanstelde als zangers. Zij moesten voor God de psalmen begeleiden met hun muziekinstrumenten, zoals op een andere plaats in hetzelfde Boek te lezen staat: De zonen van Asaf, Heman en Jedoetoen werden door David en de legeroversten aangewezen om op de cythers, harpen en cymbalen te profeteren en met het vastgestelde aantal hun dienst te vervullen. En iets verder lezen we: Jedoetoen profeteerde op de cyther boven allen, die God lofzongen en verheerlijkten.

De zonen van Asaf, Heman en Jedoetoen worden hier profeten genoemd, niet omdat ze de toekomst voorzagen en voorspelden, maar omdat ze Gods lof verkondigden en Hem met hun muziekinstrumenten psalmen toezongen, zoals ook een weinig verder weer gezegd wordt: Naar koninklijke verordening moesten zij allen onder leiding van hun vader: Asaf, Jedoetoen en Heman, met cymbalen, harpen en

cythers in het heiligdom van de Heer de liederen begeleiden bij de eredienst in het huis van God.

Derhalve, wanneer de Wijze Man van Elia zegt: Gij benoemt profeten tot Uw opvolgers, wil hij niet te kennen geven, dat Elia hun de macht gaf de toekomst te voorzien en navolgers aanstelde om een kluzenaarsleven te leiden volgens de richtlijnen, die God hem had gegeven. Hij gaf hun tot taak te profeteren, d.w.z. God lof te zingen met psalmen en gezangen en Hem niet alleen te verheerlijken met hart en mond, maar ook met muziekinstrumenten. Daarom worden zij profeten genoemd, mensen, die in psalmen God lof zingen en hun leven profetisch inrichten, omdat het tot taak heeft voor God psalmen te zingen onder begeleiding van muziekinstrumenten. Zij verheerlijkten God met psalmgezang en onderhielden het kluzenaarsleven overeenkomstig de voorschriften, die God aan Elia had gegeven. Hierin volgden ze met algehele toewijding de heilige profeet en verdienden daarom de zegening van de Wijze Man, die tot de heilige Vader zegt: Gelukkig wie U hoorden en Uw vriendschap mochten genieten.

Van deze profeten van de Heer zegt het Boek der Koningen, dat er door toedoen van Abdias honderd aan de dood ontkwamen, toen Jezabel alle anderen liet vermoorden. De H. Schrift noemt hen dus profeten van de Heer, niet omdat ze de toekomst voorzagen, maar omdat ze, zoals ik reeds zei, met hun muziekinstrumenten God verheerlijkten en voor Hem psalmen, liederen en hymnen zongen. Dit moge U uit het volgende duidelijk worden.

In het Boek der Koningen lezen we, dat Abdias aan Elia mededeelde, hoe hij honderd van deze profeten van de Heer in spelonken verborgen en van de dood had gered. Kort daarna horen we Elia op de berg Carmel tot het volk van Israël zeggen: Ik ben alleen overgebleven als profeet van God. Nu kunnen we zo'n groot profeet, waarvan de Wijze Man zegt: Zijn woorden branden als een fakkel, niet van een leugen verdenken en we kunnen ook niet aannemen, dat hij niet zou geweten hebben, dat er nog andere profeten van de Heer in leven waren. Hoe toch zou Elia niet geweten hebben, dat zij nog in leven waren, terwijl hij toch zeer nauwkeurig het getal der Baäls priesters - vier honderd en vijftig - en der valse profeten - vier honderd - kende? En had ook Abdias hem niet kort tevoren medegedeeld, dat hij honderd profeten van de Heer in spelonken had verborgen en van de ondergang gered?

Maar als Elia dan zo goed wist, dat deze profeten nog in leven waren, hoe kon hij dan zonder liegen zeggen tot het volk: Ik ben alleen overgebleven als profeet van de Heer? Hierdoor heeft hij geen onwaarheid gesproken, omdat hij er van overtuigd was, dat er toen in het rijk van Israël buiten hem geen enkele profeet van de Heer was, die door de geest Gods de toekomst kende en voorspelde. Toch wist hij zeer goed, dat er toen profeten van de Heer in Israël waren, die Abdias van de dood had gered door ze in spelonken te verbergen. Maar deze worden in de H. Schrift slechts profeten genoemd, omdat ze God met hun muziekinstrumenten lofzongen en verheerlijkten; maar niet, omdat ze de toekomst voorzagen en voorspelden. Dit deed toen alleen Elia, geleid door de geest van God. Elia maakte zich dus niet schuldig aan een leugen, maar sprak de volle waarheid, toen hij tot het volk zei: Ik ben alleen overgebleven als profeet van de Heer.

In het Rijk van Israël was er dus behalve Elia geen profeet overgebleven, die, gedreven door de Geest van God, de toekomst voorspelde. De zonen van Israël hadden hen allen gedood, zoals Elia later, toen hij naar een spelonk op de berg Horeb vluchtte uit vrees voor koningin Jezabel, die ook hem naar het leven stond, klaagde over de moord op deze profeten en tot God bad: De Israëlieten hebben het

verbond met God verbroken, Uw altaren verwoest en Uw profeten met het zwaard gedood; ik alleen ben overgebleven.

HOOFDSTUK XI

*Sommigen van Elia's leerlingen ontvangen de gave der voorzegging.
Waarom zij in de H. Schrift profetenzonen worden genoemd.*

Zodra Elia op bevel van God van de berg Horeb, waar hij een tijd lang in een spelonk had vertoefd, teruggekeerd was naar het land van Israël, beijverde hij zich voortdurend, na zijn leerlingen op de Carmel bijeengebracht te hebben, hen tot het monnikenleven op te wekken, overeenkomstig de richtlijnen, welke God hem had gegeven. Met zorg onderrichtte hij hen in de levenswijze der profeten en bepaalde, dat zij vol eerbied God zouden loven met harp en cyther en jubelende cymbalen. Vroeger konden zij deze plicht niet zo volmaakt nakomen vanwege de vele vervolgingen, die ze van koning Achab en vooral van diens echtgenote, Jezabel te verduren hadden gehad.

Nu God deze vervolgingen had doen ophouden stelde Hij van deze kluizenaars enkele uitmuntende mannen, die nog volmaakter dan de overigen met hun muziekinstrumenten God vol eerbied lofzongen, tot profeten aan, opdat zij evenals Elia zouden profeteren. Door de zang van deze psalmen stelden zij het heiligdom van hun geesten geheel open voor God, zodat Hij herhaaldelijk in hun hart de geest der profetie stortte. Vandaar dat zij vol eerbied hun toevlucht namen tot het zingen van psalmen, wanneer zij van God zekerheid wilden verkrijgen over verborgen zaken.

In het Boek der Koningen lezen we van Eliseus, die in deze kunst zeer bederven was, dat koning Josaphat hem eens raadpleegde over de toekomst. Maar hij bezat op dat ogenblik de geest der voorzegging niet. Daarom vroeg hij een harp en bij haar muziek stelde hij zijn hart vol eerbied open voor God en God gaf hem de gave der profetie over het gevraagde.

Krachtens een beschikking der goddelijke wijsheid geschiedde het, dat Elia, toen de monniken, die door hem onderricht waren, in aantal waren toegenomen, aan enkele uitmuntende profeten, die de toekomst voorzagen de taak oplegde met en na hem deze kluizenaars zorgvuldig in het eremietenleven te onderrichten volgens de richtlijnen, die God hem gegeven had. Ze moesten hen verder inwijden in de levenswijze der profeten en in het zingen van psalmen met harpbegeleiding; ze moesten met zoveel toewijding voor hen zorgen, alsof het hun eigen zonen waren. Vandaar dat deze kluizenaars, die vroeger profeten werden genoemd, van nu af de naam ontvingen van profetenzonen. Ze waren immers de leerlingen van deze voortreffelijke profeten en stonden in hun profetisch leven en in hun kluizenaarsbestaan onder hun vaderlijke leiding.

Met de naam profetenzonen worden de monniken dikwijls in de Boeken der Koningen aangeduid.

HOOFDSTUK XII

Jonas wordt door Elia uit de doden opgewekt. Hij wordt zijn leerling en verkrijgt van God de genade der profetie.

Reeds ten tijde van Elia had hun instelling zich zozeer verbreid, dat men hen in groepen in de woestijn, ja zelfs tot in de nabijheid der steden aantrof. Daarom was het nodig, dat behalve Elia nog andere vooraanstaande profeten, leerlingen van Elia, hun leiding gaven en hen bestuurden. Deze monniken noemden hen 'vader' en zijzelf werden profetenzonen genoemd. Niet van allen, maar slechts van de vier voornaamsten van deze profeten, die leerlingen waren van Elia, moeten wij in het kort iets zeggen.

Naar de tijdsorde werd Jonas het eerst door Elia tot het kluizenaarsleven geroepen. Hij kwam uit het gebied van Geth, dat in Ophir ligt. Zijn moeder was de weduwe, die Elia te Sarepta, in het land der Sidoniërs, ontmoette, terwijl zij hout sprokkelde, en in wier huis hij zich verborg, toen koning Achab hem onder alle volken en rijken zocht te doden.

Deze Jonas, toen hij nog een kleine jongen was, wekte Elia weer ten leven op, toen hij zich daar in het huis van zijn moeder schuil hield. Daarom gaf zijn moeder hem uit dankbaarheid aan Elia, opdat deze hem in de voorschriften van het kluizenaarsleven zou onderrichten. Zo werd hij zijn leerling en dienaar. Toen Elia op de Carmel om regen bad, zond hij hem naar de top van de berg om te kijken of er nog niets te zien was in zee. Hij ging kijken, maar kwam zeggen, dat er niets was. Elia beval hem tot zevenmaal toe te gaan kijken en tenslotte zag Jonas een wolkje uit de zee opkomen, niet groter dan de stap van een man. Hij boodschapte dit aan Elia en toen wist Elia, dat er een grote regenval over het land zou komen en hij zond Jonas dit aan koning Achab, die er zo naar verlangde, te zeggen.

Nadat Elia ten hemel was opgenomen, werd Jonas door Eliseus naar Ramoth Galaad gezonden, om daar Jehu, die de moord op Elia' zonen, de profeten, zou wreken, tot koning over Israël te zalven. Daarna spoorde God hem aan naar Ninive te vertrekken en te preken, dat de stad binnen veertig dagen zou worden verwoest. Door een openbaring van de Heiligen Geest zag hij, dat de inwoners van Ninive zich op zijn prediking zouden bekeren en van God barmhartigheid erlangen. Opdat het nu niet zou schijnen, dat hij hun onwaarheid had voorspeld, weigerde hij er heen te gaan, totdat hij, in zee geworpen, door een zeemonster werd opgeslokt en na drie dagen door dat monster op het land werd gespuwd. In een openbaring had de Heilige Geest hem medegedeeld, dat de bekering der heidenen de ondergang zou zijn voor Israël. Daarom was hij bij de prediking tot de Ninivieten zeer bedroefd over hun bekering, want hij vreesde daardoor juist zijn eigen volk ten gronde te richten. God evenwel toonde hem, dat de jongste ondergang van het volk van Israël nog niet gekomen was en gaf hem bevel naar Israël terug te keren om te profeteren, dat Jeroboam, koning van Israël de grenzen van Israël zou herstellen van de weg naar Emath af tot aan de zee der woestijn.

HOOFDSTUK XIII

De profeet Eliseus wordt leerling van Elia. Hij vervolgt de afgodendieners en schittert door wonderen.

Een andere profeet en tevens de voornaamste leerling van Elia was Eliseus. Hij kwam van de stad Abelmeula, in het gebied Zelmaan; zijn vader heette Saphat.

Zoals in het Boek der Koningen geschreven staat, trof Elia bij zijn terugkeer van de berg Horeb naar Israël Eliseus, die op de akker aan het ploegen was. Elia wierp hem zijn mantel om en koos hem aldus tot zijn leerling. Nadat hij hem de mantel had omgehangen, slachtte Eliseus een koppel ossen en maakte een maaltijd gereed voor het volk; dan verliet hij zijn vader en moeder en al zijn bezittingen en volgde Elia. Hij diende hem en omhelsde het kluizenaarsleven der profeten.

Bij de geboorte van Eliseus was er een groot wonder geschied. Eén van de gouden kalveren, die de kinderen van Israël aanbaden, begon bij Eliseus' geboorte luid te loeien. Toen de Hogepriester in Jerusalem dit hoorde, zei hij: Er is een profeet geboren in Israël, die de gesneden en gegoten afgodsbeelden zal vernietigen.

Als leerling van Elia ontving hij van God de gave der profetie, waardoor hij de koning van Israël alle hinderlagen mededeelde, die de koning van Syrië hem legde. Eens sloeg hij het leger van de Syrische koning met blindheid en bracht het naar de koning van Israël in de stad Samaria. Toen deze stad door de Syrische koning werd belegerd en er hongersnood heerste, bevrijdde hij haar van de hongersnood en het beleg. Door tekenen en wonderen, die hij zonder ophouden verrichtte, riep hij het volk van Israël terug tot de dienst van de ware God en vernietigde door zijn wonderwerken en prediking de dienst van de afgoden. Dit toonde hij duidelijk door een van de profetenzonen, Jonas, naar Ramoth Galaad te zenden om Jehu tot koning van Israël te zalven. Zodra deze tot koning was gezalfd, liet hij op bevel van Eliseus alle Baäls priesters vermoorden, het afgodsbeeld uit de tempel van Baäl wegnemen en verbranden en het heiligdom verwoesten. Zo delgde hij Baäl uit in Israël.

Na zijn dood werd Eliseus begraven in de stad Samaria, naast het graf van de profeet Abdias. Toen men eens het lichaam van een gestorvene in zijn graf had gelegd, werd de man weer levend, zodra hij het gebeente van Eliseus had aangeraakt.

HOOFDSTUK XIV

Mikeas wordt leerling van Elia in het profeten- en eremietenleven. Hij ontvangt van God de gave der profetie.

Ook de profeet Mikeas was een leerling van Elia. Zijn vader heette Hiemsa. Deze profeet Mikeas is niet Mikeas van Moersjij, die ten tijde van Jonathas, Achaz en Ezechias, koningen van Juda, als profeet optrad en tot de twaalf kleine profeten behoort. Mikeas, de leerling van Elia leefde veel vroeger en wel in de dagen van Achab, Ochozias en Joram, koningen van Israël. Hij volgde Elia, toen deze op Gods bevel van zijn spelonk op de berg Horeb naar het land van Israël was teruggekeerd.

Deze Mikeas werd door Elia onderwezen in de beoefening van het kluizenaarsleven der profeten daar hij behoorde tot het getal der profetenzonen. Hij ontving tenslotte van God de geest der voorzegging. Door deze gave der profetie

voorspelde hij koning Achab een dubbele overwinning, die hij zou behalen in zijn oorlog met Benedad, de Koning van Syrië. Maar bij de tweede overwinning liet Achab de koning van Syrië, Benedad, dien hij gevangen genomen had en die de dood verdiende, ongedeerd heengaan. Daarom sprak Mikeas door de geest van God tot Achab: Zo spreekt God: Omdat Gij de man hebt vrij gelaten, die de dood verdiende en die in Uw macht was, daarom zal Uw leven in plaats van het zijne gevorderd worden.

En zo gebeurde het. Want toen Achab met koning Josaphat van Juda was opgetrokken naar Ramoth Galaad om te strijden tegen Benedad, koning van Syrië, richtte iemand van Benedads troepen op goed geluk zijn boog en trof toevallig koning Achab tussen de longen en de maag. Nog op de avond van dezelfde dag stierf hij aan deze wonde, overeenkomstig het woord van Mikeas: Luister naar het woord van God: Ik zag God op zijn troon met het hemels heer rechts en links om Hem heen. En God zei: Wie wil Achab bedriegen naar Ramoth Galaad op te trekken om daar te sneuvelen? En de een zei zus en de andere zo. Toen trad er een geest naar voren, ging voor God staan en zei: wil hem bedriegen. God vroeg hem: Hoe? En hij antwoordde: Ik ga een leugengeest worden in de mond van al zijn profeten. Toen sprak God: Gij moogt hem bedriegen en het zal U gelukken.

Toen zijn zoon Joram Achab was opgevolgd, berispte de profeet Mikeas hem over de afgodendienst. Daarom liet Joram hem vermoorden door hem van een hoogte naar beneden te storten en zo ontving hij de kroon van het martelaarschap. Hij werd begraven te Morasti, naast het graf van Senachim.

HOOFDSTUK XV

Waar de profeet Abdias is geboren. Hij wordt leerling van Elia.

Een andere profeet en leerling van Elia was de gelukzalige Abdias uit het land van Sichem. Hij was geboren in het land van Bethacaran en leefde van zijn kinderjaren af in de vreze des Heren, zoals het Boek der Koningen ons verhaalt. Eerst was hij hofmeester van koning Achab. Toen koningin Jezabel de profeten van God liet vermoorden, redde hij, zoals we reeds gezegd hebben, honderd van deze profeten, die leerlingen waren van Elia. Zolang deze vervolging duurde hield hij hen in twee groepen van vijftig verborgen in spelonken en zorgde voor brood en water. Na de dood van koning Achab stuurde diens zoon, koning Ochozias, twee legeroversten met vijftig manschappen om Elia te halen. Maar op het gebed van Elia daalde vuur uit de hemel neder en trof hen met hun manschappen. Nu zond de koning Abdias met vijftig man. Maar hij viel op de berg Carmel voor Elia op de knieën en smeekte hem nederig om behoud van zijn eigen leven en dat van zijn vijftig mannen.

Toen Elia de nederigheid van Abdias zag en zich herinnerde, dat hij honderd van zijn leerlingen in leven had gehouden, vergold hij hem dit en schonk hem en zijn vijftig mannen genadig het leven. Uit dankbaarheid voor deze weldaad, die Elia hem bewees, verliet Abdias de dienst van koning Ochozias en werd leerling van Elia, terwijl zijn kinderen en zijn echtgenote in huis achterbleven. En omdat hij honderd profeten, leerlingen van Elia, van voedsel had voorzien, gaf God ook aan hem de geest der voorzegging. In deze geest voorzag hij, dat de Idumeërs het leger der Assyriërs zouden helpen tegen de Hebreëen. Daarom voorspelde hij ook, dat deze Idumeërs eindelijk door het leger van Nabuchodonosor uiteengeslagen zouden worden.

HOOFDSTUK XVI

Elia gaat met woord en werk zijn leerlingen voor in het monnikenleven, dat van hem, als van het eerste voorbeeld, zijn gehele volmaaktheid ontvangt.

Alwie zichzelf aan anderen tot voorbeeld stelt in de beoefening van het kluizenaarsleven, moet zijn leven zo volmaakt inrichten, dat hij door zijn slecht voorbeeld anderen niet ontsticht, want de Heer zegt: Wee de mens, door wie de ergernis komt.

Daarom heeft de man Gods, Elia, zijn leven zo ingericht, dat hij nooit in iets aanstoot gaf. Het is evenwel voor een meester in het kluizenaarsleven der profeten niet voldoende zijn geweten rein te bewaren, zonder God of de mensen aanstoot te geven; hij moet ook door zijn voorbeeld zijn volgelingen tot het goede aansporen, zoals de Apostel zegt: Toon U in alles een voorbeeld van goede werken. Om nu de harten van deze monniken, zijn volgelingen, door zijn voorbeeld te trekken tot naleving van zijn levenswijze, deed hij zijn best om overeenkomstig de wijze, hem door God geopenbaard, onder hen sterk te zijn door eenvoudige armoede en soberheid van leven; daarom trachtte hij de begeerlijkheid van het vlees te beteugelen en te schitteren door zuiverheid; hij verloochende de vrijheid van zijn wil, vermeerde de drukte der steden en brandde van liefde.

In het navolgen van hem is volgens Gods raadsbesluit de profetische volmaaktheid van deze levenswijze gelegen. Daarom was Elia door zijn eigen daden en verdiensten een schitterend voorbeeld voor allen, die hem wilden volgen in de beoefening van het kluizenaarsleven der profeten. Met deze voorbeelden versierden zij hun innerlijk leven om overeenkomstig zijn gedrag met heel hun hart afstand te doen van de wereld en al het aardse. Door zelfverloochening en versterving kruisigden zij hun vleselijke lusten; zij deden afstand van hun eigen wil en onderwierpen deze nederig aan het hogere en verborgen zichzelf voor het gezicht der mensen.

Dit kluizenaarsleven der profeten, dat Elia in de eenzaamheid en voornamelijk op de berg Carmel leidde, hebben deze monniken ook met dat doel voortgezet op dezelfde berg Carmel, in woestijnen en op andere plaatsen, opdat zij door het volgen van deze levenswijze hun geest op volmaakte wijze zouden verenigen met God door de liefde. Terwijl ze bleven volharden in de voorschriften van de profetische regeltucht en het kluizenaarsleven, dat Elia hun had overgeleverd, en de uitspraken van Elia met een bereidwillig oor en metterdaad in zich opnamen en ten uitvoer brachten, waren ze ongetwijfeld verzekerd van het heil van hun zielen. Dit getuigt ook de Wijze Man, als hij Elia aldus aanspreekt: Gelukkig wie U hoorden en Uwe vriendschap mochten genieten.

Alle volmaaktheid van dit, Uw kluizenaarsleven komt dus uit het voorbeeld van deze profeet Gods, Elia als van de eersten en voornaamsten grondlegger van het monnikendom. Dan hem ging ze over op de reeds genoemde mannen, zijn leerlingen, de profetenzonen; vervolgens van hen op andere belijders van onze levenswijze, die hem volgden in het kluizenaarsleven en in de verblijfplaatsen. En tenslotte van deze weer op alle overigen, die ergens anders verbleven. Op Elia dus en zijn leerlingen, de profetenzonen, gaat heel de heilige levenswijze der profeten terug. Want ofschoon op verschillende plaatsen der wereld na Elia in de Nieuwe Wet meerdere leiders van monniken optraden, die volgens onderscheiden bepalingen of bijzondere voorschriften hun leerlingen in het navolgen van het monnikenleven

leiding gaven, bedoelden zij toch hun leerlingen naar geen ander doel te brengen en langs geen andere trappen, dan tot dat doel en langs die trappen, waarlangs ook Elia zijn leerlingen gevoerd had tot het doel en de volmaaktheid van het kluzenaarsleven, volgens het voorschrift, dat hij van God had ontvangen.

Vandaar dat deze leiders der monniken in de juiste leer omtrent het kluzenaarsleven als afzonderlijke beekjes zijn, die vanuit Elia voortvloeien.

HOOFDSTUK XVII

De eerste belijders van deze levenswijze hebben in het begin vanwege de hevige vervolgingen geen vaste woonplaats, waaraan ze hun naam zouden kunnen ontleenen.

Intussen zult Ge U wel afvragen, beste Caprasius, met welk recht de kluzenaars, die deze levenswijze volgen, Karmelieten worden genoemd, daar toch Elia op Gods bevel dit leven niet op de Carmel maar in Carith begon. Sommigen menen, zoals Ge zelf zegt, dat men hen liever Carithen dan Karmelieten moest noemen.

Wanneer Ge echter alles goed beschouwt, zult Ge bevinden, hoe het Gods wil was, dat Elia deze levenswijze, die hij van Hem ontvangen had, in de eenzaamheid van Carith zou beginnen. Daar zou hij zich een tijd lang voor koning Achab en koningin Jezabel verborgen houden, opdat enkele godvrezende mannen gemakkelijk, alhoewel in het geheim, naar hem zouden kunnen gaan. Van deze zou hij in het kluzenaarsleven de vader worden.

Enkele godvrezende mannen vluchtten nu naar Elia om niet, zoals het overige volk, door Achab en Jezabel gedwongen te worden Baäl te aanbidden. Gedurende korte tijd leidden zij in Carith met Elia een kluzenaarsleven en leerden van hem de diepere en voor het eremietenleven zo noodzakelijke betekenis van deze plaats. Maar God beval Elia niet, dat hij dit kluzenaarsleven in Carith zou planten of dat zijn leerlingen daar een vast verblijf zouden kiezen. Deze plaats was daarom immers niet geschikt vanwege het gebrek aan water. Elia trok dus na weinige dagen, die hij daar verbleef, op Gods bevel weg, want de beek was uitgedroogd.

Vanwege de afgoderij van koning Achab en koningin Jezabel en al de andere zonden van hen en het volk, hield Elia in die dagen door de kracht Gods de hemel gesloten, zodat deze noch dauw noch regen schonk aan de aarde; en er heerste grote hongersnood in Samaria. Om deze hongersnood was koningin Jezabel zeer vertoorned op Elia en zorgde er voor, dat koning Achab hem onder alle volkeren en in alle rijken liet zoeken om hem te doden. Zo kon Elia in geen enkele woestijn veilig en voor langere tijd het kluzenaarsleven der profeten leiden, maar zwervend en voortvluchtig beoefende hij dit leven nu eens in de eenzaamheid van de beek Carith of in het huis van de weduwe van Sarepta, dan weer in de woestijn van Bersabee en in de spelonk op de berg Horeb.

Toen men Elia niet vond, deed koningin Jezabel haar toorn vanwege de hongersnood neerkomen op zijn leerlingen en liet enkele profeten van de Heer, die ze had laten gevangen nemen, doden. Ook om andere redenen liet zij hen tot de dood toe vervolgen. Daar ze de afgoden vereerde, zette ze alles in het werk om de eredienst van Baäl over heel Israël uit te breiden en de eredienst van de ware God uit te roeien.

Om deze eredienst blijvend te herstellen, had Elia nog maar kort tevoren de levenswijze vastgesteld voor deze profeten, die God lofzongen. Ze hielden zich op

eenzame plaatsen verborgen, maar waagden het niet lange tijd in een of andere woestijn van het rijk Israël te verblijven uit vrees voor koning Achab en zijn echtgenote, Jezabel. Ze zwierven rond, zoals de Apostel zegt: In schapenvachten en geitenvellen, verlaten, verdrukt en mishandeld; de wereld was hunner niet waardig; ze doolden rond in woestijnen en bergen, in spelonken en holen der aarde.

Omdat ze dus noch in Carith noch op een andere plaats lange tijd vertoefden, konden ze ook niet naar Carith Carithen worden genoemd, noch redelijkerwijze hun naam aan een andere plaats ontleen. Om de vervolging, die ze hadden te verduren, hadden ze toen geen vaste woonplaats, maar naar het getuigenis van de Apostel waren ze gedwongen rond te dwalen en te vluchten.

HOOFDSTUK XVIII

De belijders van deze levenswijze worden door God van vervolgingen bevrijd; ze kunnen veilig in het rijk van Israël leven.

Ten slotte kreeg God medelijden met hun kwelling en maakte er een einde aan. Hij verscheen aan Elia in een spelonk op de berg Horeb en zei: Wat doet ge hier, Elia? Het was alsof God hem verweet, dat hij niet in het rijk van Israël was gebleven. Elia echter verontschuldigde zich en antwoordde God: Ik heb vurig geijverd voor de Heer der heerscharen. De Israëlieten hebben Uw verbond verbroken, Uw altaren verwoest en Uw profeten met het zwaard gedood.

De Wijze Man zegt hierover: Elia vernam op de berg Horeb beloften van bescherming. God toonde hem daar in een wonderbaar visioen de straffen, waardoor Hij besloten had, Zichzelf en al zijn vereerders te verdedigen tegen allen, die in het rijk van Israël de eredienst van de waren God verwerpen, Zijn profeten vermoord en de Baäls dienst hadden ingevoerd. Sommigen van hen zou hij door Hazahel, anderen door Jehu, enigen zelfs door Eliseus doden en uitroeien.

Om Elia te troosten openbaarde God hem toen ook, dat er nog zeer veel van zijn leerlingen vereerders waren gebleven van de ware God. Zij hadden het verbond met de Heer niet verbroken. Deze zou Hij tegelijk met hem tegen hun vijanden verdedigen en hen vervolgens in rust en vrede in Israël beschermen. God sprak tot hem: Kom naar buiten en ga op de berg staan voor het aanschijn van de Heer. Hij ging naar buiten en bleef staan aan de ingang van de spelonk. Nu ontstond er een hevige storm, die bergen deed kraken en rotsen verbrijzelde; maar in de storm was de Heer niet. Op de storm volgde aardbeving; ook in de aardbeving was de Heer niet. Op de aardbeving volgde bliksem; ook in de bliksem was de Heer niet. Maar na de bliksem kwam er een zachte bries; daarin was de Heer.

De voorbijgaande grote en hevige storm duidt er op, dat Hazahel, dien God in dit visioen aan Elia toonde, door het rijk van Israël zou trekken, waar hij de rijksgroten als bergen zou kraken en de sterken van het volk van Israël als rotsen zou verbrijzelen. Hazahel betekent dan ook: Sterkte Gods. Door hem wilde God de rijksgroten kraken en de sterken van het volk Israël verbrijzelen, die zich aan zijn eredienst hadden onttrokken. Dit voorspelde Eliseus aan Hazahel: God heeft mij U doen zien als koning van Syrië; nu weet ik hoeveel kwaad Gij de Israëlieten zult aandoen; hun vestingen zult gij in brand steken; hun jonge mannen met het zwaard doden; hun kleine kinderen verpletteren en hun zwangere vrouwen openrijten.

Het Boek der Koningen zegt duidelijk, dat deze voorspelling door Hazahel aan het volk van Israël is voltrokken en dit komt overeen met hetgeen volgt: Niet in de

storm was de Heer. In het volk toch, dat door de storm van Hazahel werd getroffen was de Heer niet, want door afgoderij hadden zij Hem verworpen.

De voorbijgaande aardbeving toont aan, dat Jehu, dien God aan Elia in het visioen had getoond, door Israël zou trekken om het huis van Achab te verdrijven. De naam Jehu betekent dan ook: Aardbeving. Door hem zou God in Israël het huis van Achab, dat in Israël de Baäls dienst had ingevoerd, de dienst van de waren God had verworpen en zijn profeten gedood, verdrijven. Dit had Jonas aan Jehu voorspeld: Zo spreekt de Heer, Israëls God: Ik heb U gezalfd tot koning over Israël, het volk van de Heer. Gij zult het huis van Achab, Uw meester, uitroeien. Het bloed van mijn dienaars, de profeten en van alle dienaars van de Heer zal ik wreken op Jezabel; de honden zullen haar verslinden op de vlakte van Jezrael en niemand zal haar begraven.

Het Boek der Koningen bevestigt, dat dit door Jehu aan het huis van Achab is voltrokken en dat komt ook weer overeen met hetgeen volgt: Niet in de aardbeving was de Heer. In dit huis toch, dat door Jehu werd uitgeroeid, zoals reeds gezegd is, was de Heer niet, want door afgoderij had het zich geheel van Hem afgekeerd.

De voorbijgaande bliksem duidt aan, dat Eliseus, dien God in het visioen aan Elia had getoond, door het rijk van Israël zou gaan als een bliksem om de afgodendienaars te verteren. Eliseus toch betekent: Heil van mijn God. Toen hij de afgodendienaars in de naam van de Heer had vervloekt en verdeld, kwam Gods heil tot zijn vereerders. En geen wonder, dat dit met de afgodendienaars gebeurde, want er volgt: In de bliksem was de Heer niet. De Heer was niet in de dienaren, die als door de bliksem verteerd werden, want door hun ouders waren zij tot de afgodendienst opgevoed.

De voorbijgaande zachte bries wijst op Elia, aan wie God door dit visioen te kennen gaf, dat hij door het rijk van Israël zou gaan als een zachte bries en zijn leerlingen en de overige dienaren van God zou oproepen tot rust en vrede, zodra de vervolgingen zouden hebben opgehouden. Elia betekent dan ook: God de Heer. Voor hem toch toonde God zich als een Heer over Zijn vijanden, die hij verdeld; de leerlingen en dienaren van God echter liet hij in vrede leven in het rijk van Israël. Dit deed Hij juist, omdat Hij daar hun Heer was nl. waar die zachte bries voorbijging, en omdat zij niet door afgoderij van Zijn eredienst waren afgeweken, zoals Hijzelf verklaarde: Zevenduizend man heb Ik in Israël gespaard; allen die voor Baäl hun knieën niet hebben gebogen en zijn handen niet in aanbidding hebben gekust.

Toen God dit aan Elia had laten zien, verklaarde Hij het visioen: Keer op Uw schreden terug en ga Hazahel zalven tot koning van Syrië, m.a.w. kondig Hazahel aan, dat hij gezalfd moet worden of door Mij tot koning over Syrië moet worden aangesteld. Dan moet Ge Jehu zalven, m.a.w. Ge moet hem aankondigen, dat hij gezalfd of door Mij aangesteld zal worden over Israël. Eliseus zult Ge zalven, d.w.z. mededelen, dat hij gezalfd of door Mij aangesteld zal worden tot profeet in Uw plaats; na Uw opname zal hij profeteren en aankondigen, dat Hazahel en Jehu door Mij tot koningen bestemd zijn.

God heeft deze drie mannen, Hazahel, Jehu en Eliseus tot deze waardigheden verheven, opdat de raadsbesluiten, die Hij in het visioen aan Elia had medegedeeld, ten uitvoer zouden gebracht worden. Daarom zei God verder tot Elia: Wie dan aan het zwaard van Hazahel ontkomt, zal door Jehu worden gedood en wie aan het zwaard van Jehu ontkomt, dien zal Eliseus doden.

HOOFDSTUK XIX

Elia kiest de berg Carmel boven de andere plaatsen uit tot een vast verblijf voor zichzelf en zijn leerlingen. De ligging en beschrijving van de Carmel, onderscheiden van de Carmel, waar Nabal woonde.

Nadat Elia op bevel van God uit de spelonk van de berg Horeb naar het land van Israël was teruggekeerd, ging hij rond als een zachte bries. Hij riep zijn leerlingen en de overige dienaren van God bijeen om voortaan ongestoord God te vereren in het land van Israël. Hij deelde hun mee, zoals hij van God had ontvangen, dat de Heer hen voortaan, nu de vervolgingen hadden opgehouden, in vrede zou bewaren: Zeven duizend man, zo zei de Heer tot mij, heb Ik in Israël gespaard; allen, die voor Baäl hun knieën niet hebben gebogen en zijn handen niet in aanbidding hebben gekust.

Van toen af en niet eerder stond het Elia en zijn leerlingen vrij, ongehinderd in het rijk van Israël te leven. Hijzelf zocht toen de reeds begonnen levenswijze op een geschikte plaats te vestigen; daarom koos hij voor zichzelf en zijn leerlingen boven de andere eenzame plaatsen de Carmel uit tot een vaste woonplaats, als meer geschikt om de levenswijze der profeten en het kluzenaarsleven te onderwijzen en te beoefenen.

Om zijn eenzaamheid biedt deze berg den kluzenaars stilte en rust, vanwege zijn spelonken een passend verblijf, bekoorlijkheid door zijn bosrijke omgeving. Om zijn hoge ligging is de lucht gezond; vanwege zijn kruiden en vruchten verschaft hij overvloedig voedsel en uit zijn bron een verkwikkende drank van stromend water.

Hierom verkoos Elia niet alleen op deze berg te wonen, maar bouwde er ook een bedehuis, dat Semnion werd genoemd, omdat Elia en zijn leerlingen drie maal per dag hun verblijven en spelonken verlieten en daar eerbiedig samenkwamen, niet tot lichamelijke verkwikking of om enige lichamelijke arbeid te verrichten, maar om de Schepper aller dingen gunstig te stemmen door hun ootmoedige aanroepingen en gebeden: Zo kon iedereen met de profeet zeggen: 's Avonds, 's morgens en 's middags zal ik zuchten en Hij zal mijn smeken verhoren.

Ze kwamen daar bijeen om met hart en mond en zelfs met muziekinstrumenten psalmen, gezangen en hymnen te zingen tot lof van God; om de boeken van de Wet en de Profeten uit de mond van hun vader te horen en deze zelf te lezen.

Door deze beoefening van hun levenswijze en hun blijvende ijver voor het volmaakte en gelukkige leven voelden zij zich daar in de eenzaamheid van de Carmel voortdurend meer één worden, overeenkomstig het voorschrift, dat God aan Elia over het kluzenaarsleven had gegeven.

HOOFDSTUK XX

Elia doet grote wonderen op de berg Carmel. Het volk van Israël brengt hij terug tot God en straft de ongelovigen door vuur.

Om een vaste verblijfplaats op de Carmel te hebben, gaf Elia aan deze berg een meer gewijde betekenis voor zijn leerlingen. Dit deed hij niet alleen door zijn voorbeeld - want gedurende de zestien jaar, die hij nog leefde, woonde hij op deze berg - maar vooral omdat hij juist deze berg boven de andere eenzame plaatsen,

waar hij verbleef, door grote wonderen bijzonder verheerlijkte. Door welke wonderen hij de afgodendienaars duidelijk toonde, dat de God van Israël de ware God was.

Vóór Elia' geboorte had men zijn vader in Jerusalem voorzegd, dat dit kind Israël zou oordelen in zwaard en vuur en het lijdt geen twijfel of deze voorspelling heeft Elia op de Carmel in vervulling doen gaan. Zoals de geschiedenis in de heilige Boeken ons verhaalt, was het volk van Israël met zijn koning Achab door de profeten van Baäl misleid. Zij verlieten de waren God en kwamen er toe om Baäl te vereren. Daarom ontvlamde Elia' gemoed in ijver voor God en bedroefd over de overtredingen, verzamelde hij het gehele volk met de koning op de berg Carmel. Hier deed hij hun een zonderling voorstel: Baäl zou door het volk als god worden erkend, indien hij zijn profeten, die op deze berg zouden offeren, zou verhoren en vuur van de hemel zou doen nederdalen om het offer te verslinden. Gebeurde dit niet, dan zou Baäl door het volk worden verworpen en de God van Israël onvoorwaardelijk als de ware God worden erkend, indien nl. Baäl niet in staat zou blijken om zijn profeten door vuur te verhoren en de God van Israël door vuur van de hemel het offer zou verteren dat Elia hem opdroeg. Dit voorstel viel in de smaak bij het volk.

Daar Baäl niet in staat was vuur van de hemel te doen nederdalen op het offer, dat zijn profeten hem hadden gebracht, bouwde Elia op deze berg een altaar voor God, waarop hij zijn offer opdroeg. Hij verkreeg van de God van Israël, dat Deze vuur van de hemel deed nederdalen om het brandoffer te verteren, waarvan allen getuigen waren.

Zo bracht Elia op de berg Carmel het volk Israël, dat vroeger door de profeten van Baäl in dwaling werd gehouden, tot de dienst van de énen waren God terug. Alle profeten, die het volk hadden misleid, doodde hij met het zwaard in de beek Cisson, opdat zij het volk niet opnieuw zouden bedriegen.

Door de profeten misleid, hadden koning Achab en het volk van Israël Baäl drie jaar en zes maanden lang onophoudelijk gesmeekt om regen, maar Baäl had hun geen regen kunnen geven. Ook had hij de woorden van Elia: In de eerstvolgende jaren zal er geen dauw of regen zijn, tenzij op mijn woord, niet ongedaan kunnen maken. Zo was de machteloosheid van Baäl in die dagen reeds duidelijk aan het licht gekomen en toonde zich tenslotte de macht van de God van Israël.

Toen Elia op de Carmel tot de God van Israël gebeden had, verkreeg hij van hem weldra een overvloedige regen voor het volk.

Ook zond Elia de boden naar de zieken Ochozias, koning van Israël, terug om hem te zeggen, dat hij inderdaad zou sterven, omdat hij de God van Israël had veracht en gepoogd Beëlzebub, de God van Accaron, over zijn ziekte te raadplegen. De koning door deze boodschap vertoornd, stelde alles in het werk om Elia te doden. Hij zond een hoofdman met vijftig soldaten naar de berg Carmel om hem, zo hij uit eigen beweging niet naar de koning wilde gaan, tegen zijn wil mede te nemen. Deze hoofdman, die ook deelgenoot was van de misdaad van de koning, begon met zijn vijftig man tegen Elia op de top van de Carmel te razen en noemde hem spottend: Man Gods. trots beval hij Elia van de berg af te dalen en mede te gaan naar de koning. Daar Elia begreep, dat in zijn persoon door deze soldaten de ware God werd beledigd, deed hij vuur van de hemel nederdalen op de Carmel, dat de hoofdman en zijn vijftig soldaten verteerde.

Door deze overduidelijke vonnissen van vuur en zwaard toonde Elia aan de ongelovigen, dat die God de ware God was, Dien hijzelf op de Carmel vereerde, en niet Baäl, dien de trouweloze Achab met het volk van Israël aanbad, noch

Beëlzebub, dien de goddeloze Ochozias met verachting van de waren God wilde raadplegen.

HOOFDSTUK XXI

Alle belijders van deze levenswijze worden Karmelieten genoemd, ofschoon niet allen op de berg Carmel hebben gewoond.

Zo koos dus Elia de berg Carmel uit boven andere eenzame plaatsen, waar hij vertoefd had, als meer geschikt om daar het eremietenleven te onderwijzen en te beoefenen. Ook verheerlijkte hij deze berg door deze wonderen, waardoor hij het volk duidelijk bewees, dat de God van Israël de ware God is en dat hij Baäl als afgod verwierp.

Daarom hebben Eliseus en de andere leerlingen van Elia, de profetenzonen, zelfs hun opvolgers in de Oude zowel als in de Nieuwe Wet, steeds een bijzondere verering gehad voor de berg Carmel en hem boven andere eenzame plaatsen gesteld als meer geschikt voor hun levenswijze. Naar het voorbeeld en in navolging van dien eenzamen man, de profeet Elia, dienden deze vrome mannen in de stilte van deze berg vol eerbied en in de gerechtigheid van het kluzenaarsleven de God van Israël op de manier, die door God aan Elia was bekend gemaakt; zei leidden daar voortdurend en onafgebroken het kluzenaarsleven, afgezonderd van elkaar in kleine hutten, spelonken, grotten en cellen, naast de Elia bron. Vanwege de heiligheid en de wijding van die plaats was het daar bijzonder geschikt om een kluzenaarsleven te leiden. Mannelijk boden zij weerstand aan de hartstochten, roeiden de ongerechtigheid uit en verwierven door goede werken de zuiverheid des harten; zij maakten zich geschikt voor de dienst van God door zich te onthouden van alle twist en onenigheid. In stilzwijgen kwamen zij - één van hart en één van geest - dagelijks op bepaalde uren tezamen naar het Semnion en verrichtten daar in vrede, met vrees en eerbied voor de Schepper, wat tot de dienst van God behoort en tot de gerechtigheid van het rijk der hemelen. Zo had over hen en over hun genoemde woonplaats de profeet Isaias in de persoon van God voorspeld: Het recht zal in de eenzaamheid wonen, de gerechtigheid zal zetelen op de Carmel; vrede zal het werk der gerechtigheid zijn; stilte en veiligheid zal de vrucht zijn van de gerechtigheid voor altoos; mijn volk zal wonen in de schoonheid van de vrede, in de tenten van vertrouwen en overvloedige rust.

Hoe schoon en ordelijk beschrijft dus de profeet heel hun leven ter navolging voor de latere monniken op de Carmel. Afzonderlijk wonend in cellen op de Carmel wekken zij zich zelf op dagelijks hun eigen geweten te onderzoeken, of soms gedachten hen beschuldigen of verdedigen tegen een of ander onrecht, een afwijking van de juiste orde der rechtvaardigheid. Daarom voorspelde de profeet: Het recht zal in de eenzaamheid wonen.

Vervolgens wanneer het geweten hen beschuldigde van een of ander onrecht, dan volbrachten zij hun plicht als monnik, want omdat de gerechtigheid onder hen zal zetelen op de Carmel, waren zij bedroefd en in de eenzaamheid straffen zij dat onrecht door ware boetvaardigheid en verbeterden zich. Daarom voorspelde de profeet: De gerechtigheid zal zetelen op de Carmel.

Ten derde, wanneer ze niets kwaads ontdekten in de vermogens der ziel om uit te boeten, dan was hun werk de inwendige vrede van gerechtigheid, waardoor zij

de overige krachten der ziel volmaakt met de juiste rede in eendracht bewaarden. Daarom voorspelde de profeet: Vrede zal het werk der gerechtigheid zijn.

Tenslotte, omdat, zoals de Wijze Man zegt: In een vloed van woorden licht een fout wordt begaan en : Wie op zijn mond let, zichzelf behoedt, beoefenden zij, om vrij van zonde te zijn, voortdurend de gerechtigheid door stilzwijgen. Daarom voorspelde de profeet: Stilte en veiligheid zullen de vrucht zijn van de gerechtigheid voor altoos.

God zelf prees hun leven dan ook en voorspelde: En mijn volk zal wonen in de schoonheid van de vrede, nl. van de inwendige vrede; en in de tenten van vertrouwen om de zoetheid der hemelse glorie te verwerven; en in een overvloedige rust van de geest, door het smaken en beschouwen van de genietingen, die voortvloeien uit de beek der goddelijke geneugten.

Omdat deze kluizenaars naar het voorbeeld van Elia voortdurend op de Carmel het kluizenaarsleven beoefenden, werden zij Karmelieten genoemd; zij woonden daar onafgebroken in de gerechtigheid zoals de profeet reeds voorspelde: De gerechtigheid zal zetelen op de Carmel.

Maar ook de andere kluizenaars van deze levenswijze, die ergens anders verblijven, verlangen daarom Karmelieten te worden genoemd, omdat hun levenswijze en heilig samenzijn is overgenomen van die mannen, welke moeite deden en ook nu nog doen om voortdurend op de Carmel het kluizenaarsleven van de profeet Elia nederig na te volgen.

Alle ware volgelingen van deze levenswijze, zowel op de Carmel als ergens anders belijden, dat zij in nederigheid het heilig leven ende gerechtigheid van het kluizenaarsleven der profeten navolgen, dat de profeet Gods, Elia, onderhield en instelde en tot navolging door woord en voorbeeld aan zijn leerlingen mededeelde volgens de opdracht hem door God gegeven. Dit leerde Elia en toonde hij ons allerduidelijkst aan door zijn verblijf op de Carmel.

HOOFDSTUK XXII

Elia en Eliseus verblijven bij voorkeur op de Carmel, maar zij hebben toch ook in de steden groepen van profetenzonen. Deze onderrichten zij in de grondbeginselen van het kluizenaarsleven en brengen ze dan over naar de eenzaamheid.

Ofschoon Elia en Eliseus met de overige mannen, die volgens hetzelfde plan leefden, bij voorkeur in de eenzaamheid verbleven, bezochten ze toch zo nu en dan op Gods bevel tot heil van hun volk de steden en dorpen; deden wonderen onder het volk; voorspelden de toekomst; geselden de gebreken der mensen; riepen hen tot God terug en trokken velen tot hun profetisch leven.

Zo hadden zij in de wijken van enkele steden en dorpen van het beloofde land, vooral in Galgala, Bethel, Jericho en Samaria groepen van vrome mannen, profetenzonen, zoals in het Boek der Koningen te lezen staat, bij wie zij verbleven, als zij naar de steden en dorpen kwamen. Zij lieten hen, die zij uit het volk tot de levenswijze der profeten konden overhalen, eerst in die verblijfplaatsen onderrichten in de oefeningen der profeten en de grondbeginselen van het kluizenaarsleven, om hen dan hun verblijf in de steden te doen prijsgeven en over te plaatsen naar de woestijnen.

Nadat deze kluizenaars, zonen der profeten, in de grondbeginselen van de oefeningen der profeten en het eremietenleven waren onderricht, schenen hun de steden gevangenissen toe en de eenzaamheid een paradijs, zolang zij daar in die steden woonden. In hun zorg om voortgang te maken op de weg der volmaaktheid wilden ze liever ver van de steden het kluizenaarsleven der profeten leiden in de eenzaamheid, waarheen zij vol verlangen gingen op aanraden van de profeten, die hun leiding gaven.

Zo lezen we in het boek der Koningen, dat deze profetenzonen zeiden tot Eliseus: Zie eens, de ruimte, die we met U bewonen, is te bekrompen voor ons; laat ons daarom naar de Jordaan gaan en houten balken halen, dan kunnen we daar een woning bouwen. Ze waren met zovelen, dat ze allen niet meer geschikt konden wonen in de eenzaamheid van de Carmel. Daarom kozen zij zich op aanraden van de profeten, door wie zij bestuurd werden, niet alleen de berg Carmel uit, maar ook andere eenzame plaatsen, die voor hun doel en devotie geschikt waren. Vooral namen zij die plaatsen, die door Elia en Eliseus waren geheiligd en verheerlijkt.

Omdat nu Elia en Eliseus grote en schitterende wonderen hadden verricht bij de rivier de Jordaan - want voordat Elia met zijn mantel op het water van de Jordaan had geslagen, was het water in tweeën verdeeld en had het aan hen droge doortocht verschaft, en de melaatse Naäman, die zich in de Jordaan gewassen had, was door Eliseus gereinigd en weer gezond gemaakt - daarom bouwden enigen van deze profetenzonen uit eerbied voor deze wonderen en aangetrokken door het gemak van de aanwezigheid van water, daar in de eenzaamheid kluizen, vlak bij de rivier de Jordaan, zoals de profeet Eliseus hun had bevolen. In het Boek der Koningen lezen we, dat Eliseus tot hen zei: Goed, gaat naar de Jordaan. Een van hen echter zei: Doe Uw dienaren een genoegen en ga met ons mee. Hij antwoordde: Goed ik ga mee. Hij ging dus mee en aan de Jordaan gekomen, begonnen ze bomen te vellen, om daar kluizen voor zich te bouwen.

Van deze kluizenaars, profetenzonen, kozen zich anderen op de berg Ephraïm hun woonplaats. Over hen sprak Giezi, de dienaar van Eliseus, toen hij tot Naäman de Syriër zei: Mijn meester stuurt mij met deze boodschap: Zojuist zijn van het gebergte Ephraïm twee jonge mannen, profetenzonen, tot mij gekomen. Deze zonderden zich van de menigte af, die zij het gouden kalf zagen vereren, dat Jeroboam ter aanbedding in Bethel had laten plaatsen en begaven zich op aanraden van Eliseus naar de eenzaamheid van de berg Ephraïm, opdat zij niet door het voorbeeld van het volk besmet zouden kunnen worden met afgoderij, maar opdat zij des te vrijer in de eenzaamheid zich zouden kunne geven aan de dienst van God.

Door deze mannen, profetenzonen, werd het een gewoonte, van vele monniken van ons geslacht om niet alleen op de berg Carmel, maar ook op verschillende plaatsen van het beloofde land, de oefeningen van het kluizenaarsleven te onderhouden en in navolging van hen een lofwaardig leven te leiden.

HOOFDSTUK XXIII

De belijders van deze levenswijze worden anachoreten genoemd.

Deze kluizenaars zijn door velen anachoreten genoemd, omdat zij door vasten en andere lichamelijke kastijdingen hun hart verruimden en niet vreesden om in navolging van Elia steeds dieper door te dringen in de afzondering en de

eenzaamheid van de Carmel en andere woestijnen van het beloofde land. Door heilige gedachten, innig gebed en andere wapenen der gerechtigheid versterkt, overwonnen zij daar niet alleen de geheime hinderlagen van de duivel, maar ook de openlijke aanvallen van de satan met voeten tredend, verhieven zij, naar het voorbeeld van hun leider Elia, met zulk een vuur hun harten tot God, dat zij in de hemelse koren opgenomen en met ongesluierd gelaat de glorie van God schenen te aanschouwen, terwijl zij genoten van het samenzijn met God, Dien zij dienden in zuiverheid des harten.

HOOFDSTUK XXIV

Elia wordt opgenomen in het paradijs. Daar zal hij blijven leven tot de komst van de Antichrist.

Toen Elia de levenswijze, die hij was begonnen, in juiste banen had geleid, wist hij uit goddelijke openbaring, dat God hem uit deze wereld in een stormwind van vuur in het paradijs van geneugten wilde opnemen. Hij vertrok dan naar de plaats, vanwaar hij moest worden opgenomen en ging met Eliseus, zijn leerling, naar de Jordaan. Nu nam Elia zijn mantel, rolde hem op en sloeg er mee op het water. Zoals de heilige geschiedenis van het Boek der Koningen ons mededeelt, verdeelde zich het water van de Jordaan in twee delen, die weken voor de mannen Gods, zodat zij door de droge bedding konden gaan. Terwijl ze nu al sprekende voortliepen, kwam er opeens een vurige wagen met vurige paarden, die hen van elkander scheidde. Terwijl Eliseus op aarde achterbleef, werd Elia opgenomen in de wagen met vurige paarden en voer in een stormwind van vuur ten hemel, naar het paradijs van geneugten. Dit ligt op grote afstand van de aarde en zo hoog, dat het de hemel raakt. Daar verblijft Elia met Henoch, die reeds lang voor Elia was opgenomen. Elia zal daar in grote rust naar ziel en lichaam leven tot aan de tijd van de Antichrist en dan zal hij naar deze wereld terugkomen, zoals de Heer zelf getuigt: Elia zal komen en alles herstellen.

HOOFDSTUK XXV

Bij zijn opname in het paradijs van geneugten draagt Elia het bestuur van zijn instelling over aan Eliseus. Eliseus wordt door de profetenzonen als hun vader erkend.

Voordat Elia uit deze wereld werd opgenomen in het paradijs van geneugten, had hij er zorg voor gedragen alle kluizenaars, de profetenzonen, afzonderlijk te bezoeken en een geschikten vader over hen aan te stellen, die in zijn plaats hen allen zou besturen en leiden. Daarom daalden hij en Eliseus van de Carmel af en kwamen in Galgala en vervolgens in Bethel en Jericho. Want, zoals we reeds zeiden, op deze plaatsen woonden de vrome mannen, de profetenzonen, de leerlingen van Elia.

Bij zijn bezoek spoorde hij hen aan, dat ze niet bedroefd moesten zijn over zijn aanstaande lichamelijke afwezigheid. Hij nam afscheid van hen en ging met Eliseus verder naar de Jordaan, die zij droogvoets doorgingen. Na hun doortocht zei hij tot Eliseus: Vraag, wat Ge wilt en ik zal het U geven, voordat ik van U wordt weggenomen.

Elia had van God een dubbele geest: de geest om het verborgene, het toekomstige te voorspellen en de geest om wonderen te doen. Eliseus vroeg niet één van deze twee, maar de dubbele geest van Elia en zei: Ik smeed, dat ik Uw dubbele geest mag ontvangen.

God had tot Elia gezegd, toen hij op de berg Horeb verbleef: Gij moet Eliseus, de zoon van Saphat, uit Abelmeula, zalven tot profeet in Uw plaats. Deze woorden van God had Elia niet opgevat in die zin, dat Eliseus hem ook zou opvolgen in de geest der wonderen, maar alleen, dat Eliseus hem zou opvolgen in de andere geest nl. der voorspelling. Daarom zei hij tot Eliseus, die om zijn dubbele geest gevraagd had: Gij vraagt iets zeer moeilijks. Hij overwoog echter bij zichzelf, dat hij wel van God zou verkrijgen, wat Eliseus hem gevraagd had, als deze waardig zou zijn de wonderbare en geheimzinnige wijze waar te nemen, waarop God hem in de hemel zou opnemen. Eliseus nu zag het, riep tot hem en verkreeg, wat hij had gevraagd. Hij volgde Elia op in de geest der voorspelling en in de geest der wonderen, zoals de Wijze Man zegt: Elia is opgenomen in de orkaan en in Eliseus is zijn geest tot volmaaktheid gekomen.

Toen Elia zijn leerling van zijn geest vervuld zag, wist hij, dat deze door God was aangewezen om zijn leerlingen, de profetenzonen, te besturen. Daarom droeg hij hem toen het bestuur en de zeggingschap op over geheel de instelling, die door hem tot stand was gebracht. Tot teken hiervan gaf hij aan Eliseus het bijzonder kleed van deze instelling, door hem zijn mantel achter te laten toen hij in de hemel werd opgenomen. Eliseus bekleedde zich er mee, ontdeed zich van zijn eigen kleren, die hij in tweeën scheurde, opdat zodra de profetenzonen zagen, dat hij het kleed van Elia droeg, zouden begrijpen, dat hij vervuld was van de geest van Elia en hem des te bereidwilliger tot hun meester en vader zouden aannemen in plaats van Elia.

Bij zijn terugkeer sloeg hij twee keer met de mantel van Elia op de Jordaan, terwijl de profetenzonen, die aan de overkant zijn terugkomst afwachtten, het zagen. Toen hij de eerste keer op het water sloeg, verdeelde het zich niet, maar de tweede keer scheidden de wateren van de Jordaan zich en ging Eliseus door de droge rivierbedding.

Zodra de profetenzonen zagen, dat de Jordaan op wonderbare wijze week voor Eliseus, begrepen zij, dat hij Elia was opgevolgd in de dubbele geest en daarom zeiden ze tot elkaar: De geest van Elia rust op Eliseus. Ze gingen hem tegemoet en wierpen zich voor hem ter aarde neder. Ze namen hem in plaats van Elia aan als hun voornaamsten Vader en Meester, omdat zij hem in het kleed van Elia met zijn geest begiftigd zagen. Zo gaven zij hun nakomelingen bepaalde richtlijnen, om, wanneer hun voornaamste vader van hen zou weggenomen zijn, degene nederig in diens plaats over zich aan te nemen, dien God hun, naar het voorbeeld van Eliseus, door tekenen en wonderen zou zenden. Maar wanneer er geen wondertekenen plaats hadden, dan moesten ze met alle zorg eenstemmig hem uit hun midden tot vader over zich aanstellen, die de anderen, die hem als vader over zich aannemen, overtrof.

HOOFDSTUK XXVI

Eliseus bezoekt groepen van profetenzonen en doet onder hen vele wonderen.

Nadat Eliseus het bestuur over deze instelling der profeten, die door Elia was gegrondvest, op zich had genomen, was hij er op uit de verschillende groepen kluizenaars, de zonen der profeten, afzonderlijk te bezoeken. Omdat hij hen verlangde te troosten over het heengaan van Elia, deed hij voor hen tekenen en krachtige werken, opdat het niet zou schijnen, dat hij de genade Gods tevergeefs had ontvangen. Dit deed hij zowel om hen hierdoor te tonen, dat hij de plaats innam van Elia, alsook om hen te bevestigen in de volharding van het kluizenaarsleven. Want toen hij bij de kluizenaars was, de profetenzonen, die te Jericho woonden, heeft hij in hun tegenwoordigheid, op verzoek van de inwoners van Jericho, het bittere water van de stad zoet gemaakt door zout te werpen in het water van de bron.

Vandaar ging hij verder om de profetenzonen, die in Bethel woonden te bezoeken. De bewoners van die stad waren afgodendienaars en haatten Eliseus, omdat hij een vereerder was van de ware God. Om hem te bespotten, spoorden zij hun kinderen aan hem uit te lachen: Er kwamen jongens uit de stad, die hem spottend toeriepen: Kom hier, kaalkop; kom hier, kaalkop. Daar Eliseus begreep, dat de ware God, Wiens vereerder hij was, door deze mensen werd geminacht, vervloekte hij in naam van God die jongens zodra hij ze zag, om zo de naam van God, Dien zij verachtten, in de stad groot te maken. En onmiddellijk kwamen er uit het bos twee beren, die twee en veertig van die jongens verscheurden. Toen de bewoners van de stad dit vernamen, vreesden zij de naam van de God van Eliseus. De profetenzonen, die daar woonden, namen bij het zien van dit teken Eliseus met vreugde en eerbewijzen op als hun vader en meester.

Van hier ging Eliseus naar de berg Carmel en bezocht en troostte de profetenzonen, die daar woonden. Hij bleef echter niet lang bij hen, want hij wilde eerst de andere profetenzonen bezoeken en daarna op de Carmel terugkeren.

Hij vertrok dus vandaar naar Samaria en bezocht de profetenzonen, die zich daar gevestigd hadden. Hier woonde ook de achtergebleven weduwe van de profeet Abdias, die nog schulden had vanwege het levensonderhoud, dat Abdias de honderd leerlingen van Elia had verschaft, toen hij hen in spelonken verborgen hield. Eliseus bevrijdde haar van deze schuld en verschaftte haar en haar kinderen levensonderhoud door een weinig olie, die zij in huis had, tot een grote hoeveelheid te vermeerderen. Zij verkocht deze olie en voldeed aan de schuldeisers. Van het overige van de prijs verschaftte zij zich en haar zonen levensonderhoud.

Op zijn terugweg naar de berg Carmel kwam hij door de stad Sunam. Hier woonde een voorname vrouw, bij wie Eliseus zijn intrek nam, zo dikwijls hij door Sunam kwam. Deze vrouw nam hem vol respect op in haar gastvrij huis, waarin zij voor hem een bovenkamer had laten inrichten en zij droeg zorg voor een passende bediening. Daar zij geen kind had, omdat haar man vanwege zijn ouderdom niet in staat was een kind voort te brengen, beloofde Eliseus haar als beloning voor haar gastvrijheid, dat zij van haar man een zoon zou ontvangen.

Toen dit plaats had gegrepen, gebeurde het na verloop van tijd, dat de jongen, die al wat gegroeid was stierf. Daarom zei de vrouw tot haar man, dat zij naar Eliseus op de Carmel wilde gaan. Haar man echter, die niets wist van de dood van het kind zei: Waarom gaat ge nu vandaag naar hem toe? Het is toch geen nieuwe maan of Sabbath? Hij wilde daarmee zeggen, indien er feest was, dan zoudt ge reden hebben

er naar toe te gaan. Devote personen waren nl. gewoon op de feestdagen Eliseus en de andere kluizenaars op de Carmel te bezoeken terwijl ze dan giften voor hun levensonderhoud meebrachten; vooral met de bedoeling om van Eliseus of van de andere profeten eerbiedig het woord Gods te horen.

Zodra nu de vrouw bij Eliseus op de Carmel was gekomen, viel zij neer, omklemde zijn voeten en zei: Heb ik U soms om een zoon gevraagd? Heb ik U niet gezegd: Drijf toch niet de spot met mij? Zij was nl. van mening, dat zij bedrogen was, omdat zij de zoon, dien Eliseus voor haar ongevraagd van God had verkregen, zo spoedig weer had verloren. Toen Eliseus haar zo diep bedroefd zag, volgde hij haar naar haar huis. Eliseus trad de kamer binnen, waar de dode jongen lag, stortte een gebed tot God en wekte hem op van de doden. Toen hij hem levend aan zijn moeder had teruggegeven, zonk de moeder neer aan de voeten van Eliseus, boog zich diep ter aarde neder en dankte God en Eliseus.

Door deze tekenen toonde Eliseus aan die vrome mannen, de profetenzonen en leerlingen van Elia, dat de dubbele geest van Elia in hem woonde. Daarom namen alle kluizenaars hem aan als hun voornaamsten vader en meester in plaats van Elia.

HOOFDSTUK XXVII

Jonadab en zijn afstammelingen, de Rechabieten, volgen Eliseus na in het kluizenaarsleven.

Eliseus trok eveneens door tekenen en wonderen, welke hij onder het volk verrichtte, vele vrome mannen tot zijn profetisch leven. Zo werd de man Gods, Jonadab, de zoon van Rechab, aangetrokken deze profeet te volgen in het kluizenaarsleven, omdat hij wist, dat Eliseus de zoon van de Sunamitische vrouw uit de doden had opgewekt.

De Kinieten, de voorvaderen van de man Gods Rechab, door de beroemde Jabes, een wetgeleerde, zeer grondig in de wet Gods onderwezen, leerden aan hun nakomelingen de wet Gods te verheerlijken en zijn naam te prijzen. Jonadab, die hierin ook zeer goed onderlegd was, is - zoals reeds werd gezegd - de profeet Eliseus in het kluizenaarsleven gevolgd om een hogere graad van volmaaktheid te bereiken. Ofschoon hij Eliseus niet was gevolgd in de maagdelijke zuiverheid - om de zwakheid van het vlees verkoos hij voor zichzelf en de zijnen het huwelijk om voor de dienst van God kinderen voort te brengen - heeft hij toch naar het voorbeeld van Eliseus alles verlaten en is hij met zijn nakomelingen, de Kinieten, buiten de steden in tenten gaan wonen. Over hen lezen we in het Boek Paralipomenon: Dit zijn de Kinieten, die afstammen van Calor, van het vuur van het geestelijk leven; de afstammelingen van Rechab's huis, die zongen en speelden en in tenten woonden.

De Kinieten, de afstammelingen van deze Rechab, volgden met Jonadab, zijn zoon, het kluizenaarsleven en worden Rechabieten genoemd. Hun vader Jonadab werd door de profeet Eliseus in de praktijk van het kluizenaarsleven der profeten onderricht en verplichtte de Rechabieten en allen van dezelfde gezindheid, die met hen verwant waren, tot de gehele levenswijze van Elia behalve de maagdelijkheid; zij moesten altijd aan hun vader gehoorzamen, mochten nooit wijn drinken, geen huizen bouwen of zaad zaaien, maar ze moesten in de eenzaamheid in tenten wonen. Dit en nog veel meer getuigt van hen de profeet Jeremias.

Met de grootste nauwgezetheid bestuurde Eliseus de hem toevertrouwde kluizenaars, de profetenzonen. Door zijn voorbeeld en leiding bracht hij er hen toe de volmaaktheid na te streven volgens de richtlijnen van het kluizenaarsleven, die door God aan Elia waren gegeven om zodoende des te zekerder het rijk Gods te verwerven.

Terwijl zij niet bezorgd waren voor de dag van morgen, voorzag hij in hun levensbehoefte, niet alleen met menselijke middelen maar zelfs door wonderen, die de kracht der natuur te boven gaan. Zo lezen we in het Boek der Koningen, dat Eliseus, toen er in het land hongersnood heerste en de profetenzonen bij hem waren, medelijden met hen had om hun honger. Hij beval toen aan een van zijn dienaren: Zet een grote pot op en kook wat moes voor de profetenzonen. Deze ging het veld in om groenten te zoeken. Hij vond een slingerplant op het veld en plukte daarvan een mantel vol wilde komkommers. Thuis gekomen sneed hij ze in de pot met moes, want hij kende ze niet. Nu schepte men voor de mannen op. Maar nauwelijks waren ze van het moes aan het eten, of ze zei tot Eliseus: Man Gods de dood is in de pot.

Dit moes was nl. vergiftigd door de bittere komkommers. Eliseus echter was niet vertoornd op de kok, want een fijne tafel was hij niet gewoon, maar hij zei tot hem: Haal een weinig meel. En toen ze hem dit gebracht hadden, wierp hij het in de pot en terstond werd het eten zoet. Nu beval Eliseus opnieuw voor de profetenzonen op te scheppen en nu aten ze smakelijk van het zoete moes.

Een andere keer kwam er iemand uit Bathsaida, die uit verering voor Eliseus twintig gerstebroden als eerstelingen en een zak nieuw koren had meegebracht. Eliseus zei tot zijn dienaar: Geef het aan de profetenzonen te eten. Zijn dienaar antwoordde: Hoe kan ik dit aan honderd man voorzetten? Hij wilde daarmee zeggen, dit is slechts weinig of niets voor zovelen. Maar Eliseus hernam: Geef het hun, want ze zullen eten en er zal nog overblijven. Nu zette hij het hun voor en toen ze gegeten hadden en verzadigd waren, bleef er nog over, overeenkomstig het woord van Eliseus, die zonder er iets bij te doen op wonderbare wijze deze broden had vermenigvuldigd.

Hij zei, dat dit alles hun zou worden geschonken als toegift, wanneer ze niet onnodig bezorgd waren, wat ze zouden eten, wat ze zouden drinken of waarmee ze zich zouden kleden, omdat ze dan eerst en vóór alles het Rijk Gods en zijn gerechtigheid zochten en al hun bekommernis wierpen op God, die zorg draagt voor de mensen.

HOOFDSTUK XXVIII

Om hun gerechtigheid worden de kluizenaars op de Carmel gevrijwaard voor de ballingschap der Joden. God voorziet in hun levensbehoefte.

Omdat deze kluizenaars, toen ze door Eliseus bestuurd werden en ook na diens heengaan, met heel hun hart het Rijk Gods zochten, en om dit des te gemakkelijker te bereiken de aardse rijkdommen en vleselijke lusten verachtten, de omgang der mensen en het rumoer der menigte vermeden, heeft God hen gevrijwaard van de gevangenschap, waarin Hij het Joodse volk voor de Menswording van Jezus Christus om hun zonden voerde. Het strekte het Joodse volk tot nog grotere schande, dat het zich in de sterkste en meest verschanste steden niet kon redden, terwijl de kluizenaars op de open en onbeschermden vlakte van de berg Carmel door God werden verdedigd tegen de aanvallen van de Assyriërs en het leger der Chaldeeën.

De reden van dit verschil was van de kant van het volk de ontrouw van sommigen aan de wet van God, van de kant van de kluizenaars echter: het onderhouden van diezelfde wet. Dit duidde de profeet Gods, Isaias, duidelijk aan, toen hij in de persoon van God aan het Joodse volk de ballingschap en de verwoesting voorspelde en zei: Weent over de onvergetelijke bodem met zijn vruchtbare wijnstokken. Als doornen en distels reeds woekeren op de grond van mijn volk, hoeveel te meer dan op de huizen van de uitgelaten stad. Het huis ligt eenzaam, verlaten is de woelige stad.

Een weinig verder zegt hij juist het tegenovergestelde, wanneer hij in de persoon van God over de kluizenaars van de berg Carmel spreekt: Er zal eenzaamheid zijn op de Carmel en de Carmel zal worden gehouden voor een woud. Het recht zal in de eenzaamheid wonen; de gerechtigheid zal zetelen op de Carmel; vrede zal het werk der gerechtigheid zijn; stilte en veiligheid zal de vrucht zijn van de gerechtigheid voor altoos. Mijn volk zal wonen in de schoonheid van de vrede, in de tenten van vertrouwen en van overvloedige rust.

Want ofschoon gedurende de Joodse ballingschap de Carmel eenzaam was, zodat hij niet voor een bebouwde of versterkte plaats werd gehouden, deed het kluizenaarsvolk, dat daar verbleef, toch het recht Gods gestand in die eenzaamheid en onderhield de gerechtigheid van het Rijk des Hemels, zoals de profeet had voorspeld: Het recht zal in de eenzaamheid wonen en de gerechtigheid zetelen op de Carmel. Het werk van diens gerechtigheid was dus de vrede, waardoor zij de onenigheid onderdrukten. Ook was de vrucht van die gerechtigheid de stilte, waardoor het veel spreken werd vermeden. Ook de veiligheid was de vrucht van de gerechtigheid, waardoor zij alle vrees voor hun vijanden uit hun harten verdreven. De kluizenaars waren door de vrede zozeer met elkaar verbonden, dat er onder hen geen enkele twist was en zo schenen ze vanwege het stilzwijgen vijanden, omdat er onder hen nooit veel gesproken werd. Ze waren aldus beveiligd en rustig van hart, zodat hen dit nooit aanklaagde voor God. In het vaste vertrouwen, dat God hen zou beschermen, omdat zij steeds zijn welbehagen zochten, hadden ze geen vrees voor vijanden. De Wijze Man zegt immers: Als God behagen heeft in iemands wegen, brengt Hij zelfs diens vijanden tot vrede.

Omdat zij er naar streefden God door gerechtigheid te behagen, behoedde Hij hen voor de vrees, de aanvallen der vijanden en de ballingschap der Joden, zoals Hij beloofd had: Mijn volk zal wonen in de schoonheid van de vrede, in tenten van vertrouwen en van overvloedige rust, nl. in deugden en vruchtbare weiden van de ware leer van deze levenswijze, zoals ook de profeet Mikeas zei, toen hij oordeelde, dat het land van Israël om zijn zonden zou verwoest worden: Het land ligt verwoest om zijn bewoners en om de vrucht van hun gedachten. Met betrekking tot de kluizenaars echter spreekt hij andere woorden: Weid, Heer, met de herdersstaf Uw volk, de schapen, die Uw erfdeel zijn, die eenzaam wonen in het woud. Midden op de Carmel zullen Basan en Galaad gevoed worden als in de dagen van weleer. Hier bidt de profeet op de eerste plaats tot God, dat het volk van de kluizenaars op de Carmel niet zou vallen onder hetzelfde vonnis van verlatenheid als de Joden; maar dat het geweid zou worden door God in de leer van godsvrucht met de herdersstaf d.w.z. met de regel van zijn gerechtigheid. Daarom zegt hij: Weid met de herdersstaf Uw volk. De Psalmist zegt hiervan: De staf van gerechtigheid is de staf van Uw rijk.

Opdat het niet de schijn zou hebben, dat de profeet bad voor heel het Joodse volk, beperkt hij dit door te zeggen: De schapen, die Uw erfdeel zijn, die eenzaam wonen in het woud van de Carmel.

Omdat Mikeas voorzag, dat hij zou worden verhoord, voorspelde hij, dat zou gebeuren, waarom hij had gebeden: Midden op de Carmel zullen Basan en Galaad

worden gevoed. Onder Basan en Galaad verstond hij de kluizenaars van de berg Carmel, want velen zouden komen van de streken van Basan en Galaad; bovendien Basan betekent vet en de groep kluizenaars midden op de Carmel werden op de goddelijke weiden van de leer van de ware godsvrucht verzadigd. Galaad betekent verzameling van getuigen en God heeft honderd van deze monniken op de berg Carmel bijeengebracht tot getuigenis tegen het Joodse volk, opdat het zou begrijpen, dat het om de overtredingen der wet in boeien werd geslagen en dat het land werd verwoest, terwijl deze kluizenaars, daar zij de wet Gods onderhielden, ongehinderd in dat land op de Carmel achterbleven.

Ten slotte verklaart de profeet, hoe ze op de Carmel gevoed zullen worden: Als in de dagen van weleer, waarin ze onder de staf van de gerechtigheid van het Rijk Gods door Elia op de Carmel gevoed werden met de leer van het kluizenaarsleven der profeten volgens de levenswijze, door God aan Elia gegeven.

HOOFDSTUK XXIX

De Rechabieten, ofschoon in Jerusalem ingesloten, worden niet naar Babylon gebracht. Om de verdiensten van hun gehoorzaamheid zijn ze in het H. Land achtergebleven.

Ofschoon de Rechabieten-kluizenaars in Jerusalem verbleven toen het leger der Chaldeeën Jerusalem en het overige land van Juda verwoestte, werden zij toch niet met het volk der Joden weggevoerd naar Babylonië, maar in het beloofde land achtergelaten evenals de kluizenaars op de Carmel. Want terwijl Nabuzardan, de legeroverste van koning Nabuchodonosor, de gevangenen Joden naar Babylonië overbracht, stond hij deze Rechabieten-kluizenaars en de profeet Jeremias toe, vrij heen te gaan, zoals Jeremias in de persoon van God de ballingschap van het Joodse volk en de bevrijding der Rechabieten had voorspeld: De zonen van Jonadab, de zoon van Rechab, hebben het gebod onderhouden, dat hun vader hun had gegeven, maar dit volk heeft niet naar Mij willen luisteren. Daarom spreekt de Heer der heerscharen, Israëls God: Zie, Ik zal over Juda en alle bewoners van Jerusalem alle rampen brengen, waarmee Ik ze heb bedreigd, omdat ze niet hebben geluisterd toen Ik tot hen sprak; ze hebben geen antwoord gegeven, toen Ik ze riep.

Tot het geslacht der Rechabieten echter sprak Jeremias: Omdat Gij hebt geluisterd naar het voorschrift van Jonadab, Uw Vader, al zijn geboden hebt opgevolgd en alles hebt volbracht, wat hij U bevolen heeft, daarom spreekt de Heer der heerscharen, Israëls God; Nooit zal het Jonadab, de zoon van Rechab, aan een man ontbreken, die alle dagen voor Mijn aangezicht staat.

Met de woorden: Nooit zal het Jonadab ontbreken aan een man, bedoelde God niet zozeer het nageslacht naar het vlees, als wel het geslacht van ons kluizenaarsleven. Immers niet de lichamelijke zonen van Jonadab of diens nakomelingen, maar alleen de kluizenaars, die met hem het eremietenleven volgden, stonden voor het aangezicht van God alle dagen, al heeft dan ook de vleselijke stam der Rechabieten voortgeduurd tot aan de verwoesting van Jerusalem door Titus en Vespasianus.

Toen immers de Joden de H. Jacobus Alpheus, die kort voor de verwoesting der stad aldaar stierf, stenigden, trachtte een priester van deze Rechabieten hem aan de dood te ontrukken omdat de Apostel Jacobus nooit wijn gebruikte en andere zware onthoudingen nakwam overeenkomstig de gewoonte der Rechabieten.

HOOFDSTUK XXX

Sommigen van deze levenswijze waren Joden, andere Christenen. Dit doet geen afbreuk aan de eenheid van deze instelling.

Sommigen hebben gemeend - daar zij zagen, dat de monniken, die nu op de Carmel wonen, Christenen waren - dat zij niet zoals ook Gij, beste Caprasius zegt, van dezelfde levenswijze zijn als de kluizenaars, die vroeger door de profeet Gods Elia op de berg waren gevestigd; deze toch waren geen Christenen maar Joden.

Hoezeer deze mening onjuist is en van de waarheid afwijkt zal U uit het volgende duidelijk worden. De oude kluizenaars van deze berg waren, ofschoon niet in naam, toch door het geloof Christenen, zoals de tegenwoordige monniken. Ze bezaten een vast geloof in Christus; van Hem hoopten zij de zaligheid voor hun zielen. Om dit te bereiken, verlieten zij de wereld en offerden hun lichamen en zielen op aan God. De Apostel zegt van hen: Zij zwierven rond in schapenvachten en geitenvellen, verlaten, verdrukt, mishandeld; de wereld was hunner niet waardig. Aldus doolden zij rond in woestijnen en bergen, spelonken en holen. Om hun geloof worden zij allen vermeld.

Wanneer zij dan, naar het getuigenis van de Apostel, om hun geloof met ere worden vermeld, wie ziet dan niet in, dat zij geen ongelovigen waren, zoals de tegenwoordige Joden, maar in waarheid oprechte gelovigen. Wanneer onze Heer Jezus Christus, Dien zij verlangden te horen en te zien, in hun tijd op deze wereld gekomen was, zoals Hij in onze tijd gekomen is, dan zouden zij niet minder heilig en niet alleen door het geloof maar ook met name Christenen zijn geweest door Zijn leer te aanvaarden en Zijn sacramenten te ontvangen zoals hun opvolgers. Over hen sprak onze Zaligmaker tot zijn leerlingen: Voorwaar, Ik zeg U: Vele profeten en rechtvaardigen wensten te zien, wat Gij ziet en zagen het niet; te horen, wat Gij hoort en ze hoorden het niet. Ze hebben de genadesacramenten welke Wij in onze dagen tot vergiffenis der zonden door Christus zien ingesteld, niet gezien; zij hebben de leerstellingen en de wonderen, welke wij tot heil der zielen en tot bevestiging van het geloof, als door Christus verkondigd en verricht hebben gehoord, niet gehoord. En toch hebben zij dit alles aan hun opvolgers voorzegd, zoals de Apostel Petrus getuigt: Al de profeten, allen, die van Samuel af en na hem hebben gesproken, hebben ook deze dagen voorzegd.

Men moet derhalve niet menen, dat hun navolgers niet tot hun levenswijze behoren, omdat ze Christenen zijn. Veel eerder zou men moeten besluiten, dat deze volgelingen niet tot hun levenswijze zouden behoren, wanneer zij de christelijke godsdienst voor hun zielenheil niet hadden aangenomen, zoals toch die profeten aan hen voorspeld hadden. De Apostel Petrus getuigt: Naar deze zaligheid hebben de profeten gezocht en gevorst; zij profeteerden over de genade, die voor ons was bestemd; zij onderzochten op wat tijd en wat uur de geest van Christus gedoeld heeft, die in hen was en het lijden voorzegde, dat Christus zou treffen, en de heerlijkheid, die daarop volgen zou; maar het werd hun geopenbaard, dat zij met dit alles, dat ons nu verkondigd is, zichzelf niet dienden, maar ons.

HOOFDSTUK XXXI

De H. Johannes de Doper is een uitmuntend belijder van deze levenswijze. Hij is een zeer volmaakt navolger van Elia in het monnikenleven.

Daarom hebben de volgelingen van deze HH. Profeten, de profetenzonen, die in de eenzaamheid van de Carmel, in de wildernis bij de rivier de Jordaan en in andere woestijnen en steden van het beloofde land verbleven, vastgehouden aan wat hun als zeker door de profeten was overgeleverd nl. dat Christus om het menselijk geslacht te verlossen, mens zou worden, dat Hij sterven en glorieus verrijzen zou. En zij hoopten en verlangden vurig, dat Hij zou komen.

Zoals God zich heeft verwaardigd die kluizenaars door Elia en de overige profeten, die eenzelfde levensdoel hadden, over de komst van Christus te onderrichten, zo heeft Hij ook bepaald, dat een Voorloper voor Christus uit zou gaan in de geest en met de macht van Elia om door hem deze monniken te wijzen op de aanwezigheid van Christus in de wereld. Reeds in zijn jeugd had hij het kluizenaarsleven, door de profeet Elia ingesteld, aanvaard. Dit heeft de Evangelist Lucas niet verzwegen, toen hij over de Voorloper zei: De knaap groeide op en werd sterk van geest en bleef in de woestijnen. Men moet hier wel opmerken, dat Lucas spreekt van woestijnen, omdat Johannes zich zowel in de woestijnen van de wildernis der Jordaan, zoals de profetenzonen, alsook in de eenzaamheid van de bergen verborgen hield, zoals Elia en Eliseus.

Vanuit de woestijnen traden mannen op als Elia en Eliseus en Johannes van Elisabeth, die gekleed waren in schapenvachten en geitenvellen, arm en gebrekkig en door kommernis en lijden bezocht, doolden zij rond in de eenzaamheid, in bergen, spelonken en holen. De wereld was hunner niet waardig.

Omdat Christus wist, dat Johannes een sprekend voorbeeld van Elia' kluizenaarsleven was, zei Hij van hem tot de menigte: Zo Ge het wilt verstaan, hij is Elia.

HOOFDSTUK XXXII

Johannes doopt de belijders van deze levenswijze. Hij voorspelt niet alleen de komst van Christus, maar wijst Hem ook met de vinger aan. Hij voorzegt, dat ze het Doopsel van Christus zullen ontvangen.

Deze Johannes kwam tot getuigenis om over het Licht te getuigen, opdat allen door hem zouden geloven. Hij ging uit voor de Heer om zijn wegen te bereiden. In het vijftiende regeringsjaar van keizer Tiberius kwam Gods woord tot Johannes toen hij verbleef in de woestijn bij de stromen van de Jordaan, waar de kluizenaars, de profetenzonen woonden. Hij trad op in de omgeving van de Jordaan en preekte een doopsel van boetvaardigheid tot vergiffenis van de zonden. Jerusalem, heel Judea en de ganse Jordaanstreek liep naar hem toe, zoals de Evangelisten verhalen. Ze beleden hun zonden en lieten zich door hem dopen in de Jordaan.

Daarom werden de kluizenaars van de berg Carmel, de profetenzonen, en anderen, die in hun kluizen dicht bij de stromen van de Jordaan en in de overige woestijnen van het beloofde land woonden, toen door Johannes, hun leider, gedoopt evenals de overigen uit het volk. Hierdoor werden zij er op voorbereid de enig

geboren Zoon Gods, die toen onbekend onder de mensen verkeerde, te leren kennen. Dit verklaarde de Doper openlijk aan de Joden: Midden onder U staat Hij, Dien Gij niet kent. Hij is het, Die na mij komt en vóór mij geweest is. Ik ben niet waardig zijn schoenriem los te maken.

Toen de kluizenaars door de stem van de heraut begrepen hadden, dat de enig geboren Zoon Gods, Dien zij van ganser harte verlangden te zien en van andere mensen te onderscheiden, reeds in de wereld verschenen was, besloten zij onafscheidelijk bij de Doper te blijven, daar zij wisten, dat in zijn doopsel de Zoon Gods geopenbaard zou worden. Dit immers getuigde de Doper zelf: Juist daarom kwam ik dopen met water om Hem aan Israël bekend te maken.

Zoals Johannes Jezus aan hen verkondigde heeft toen Hij nog niet verschenen was, zo heeft hij Hem met de vinger aangewezen, toen Hij aanwezig was. Jezus toch kwam van Galilea naar de Jordaan tot Johannes om zich door hem te laten dopen, Toen Johannes Jezus tot zich zag komen, wees hij Hem voor alle mensen met de vinger aan en zei: Ziet het Lam Gods, Dat de zonden der wereld wegneemt. Deze is het, van Wie ik zei: Na mij komt een Man, die mij is voorafgegaan, want Hij bestond eerder dan ik.

Opdat nu dit getuigenis van de Voorloper des te geloofwaardiger zou worden, ging eensklaps de hemel open toen Jezus door Johannes gedoopt was en de H. Geest daalde in de lichamelijke gedaante van een duif op Hem neer. Dit gebeurde om zo door de vinger van het geloof aan allen te laten zien, dat Deze het was, van Wie Johannes hun gezegd had, dat Hij in zijn doopsel moest geopenbaard worden. Dat Degene, waarop de duif rustte, de ware Zoon van God was, leerde tenslotte ook de stem van de Vader, die toen van de hemel klonk: Deze is mijn welbeminde Zoon, in Wie Ik welbehagen heb.

Daarom ook vestigde Johannes, toen hij opnieuw getuigenis aflegde van Christus, zeer bijzonder de aandacht op Diens doopsel: Ik heb de Geest als een duif uit de hemel zien dalen en op Hem rusten. Ook ik kende Hem niet; maar Hij, Die mij zond om met water te dopen: sprak tot mij: Op Wie Gij de Geest ziet nederdalen en rusten, Hij is het, Die doopt met de H. Geest.

Opdat aldus deze kluizenaars de hoop op hun zaligheid niet zouden stellen in het doopsel van de Voorloper, voorspelde hij hun, dat zij door een meer volmaakt doopsel, nl. van Christus zouden worden gedoopt: Ik heb U gedoopt met water, maar Hij, nl. Christus, zal U dopen met de H. Geest en met vuur.

Weliswaar heeft, volgens het getuigenis van de Evangelist, Christus zelf niet gedoopt, maar zijn leerlingen. Terecht, toch wordt op de eerste plaats van degene gezegd, dat hij iets doet, wanneer een ander onder diens gezag en in diens naam dat werk volbrengt. Omdat nu de Apostelen, na het ontvangen van de H. Geest, de mensen doopten in de naam van de Heer Jezus, zoals de H. Lucas getuigt, en onder aanroeping van deze naam de H. Geest in gedaante van zichtbaar vuur op de gedoopten nederdaalde, daarom zei Johannes tot de kluizenaars: Hij, Christus, zal U dopen met de H. Geest en met vuur.

Hierdoor gaf hij hun te kennen in welke tijd zij met het doopsel van Christus zouden gedoopt worden nl. wanneer de Apostelen het doopsel zouden toedienen in de naam van Jezus Christus en zij, die door hen gedoopt zouden worden onder aanroeping van de naam van Christus, de H. Geest zouden ontvangen in de gedaante van zichtbaar vuur. De Evangelist Johannes getuigt, dat dit niet gebeurd is vóór de Verrijzenis van Christus en Zijn glorievolle Hemelvaart, want hij zegt: De Geest was er nog niet, daar Jezus nog niet verheerlijkt was.

HOOFDSTUK XXXIII

Ten tijde van keizer Tiberius trokken de belijders van deze levenswijze Joden uit verschillende landen. Zij woonden ook in Jerusalem.

In de tijd, die aan het doopsel van Johannes voorafging, is het volk der Joden door verschillende volkeren en koningen herhaaldelijk overweldigd en onder verscheidene heidense naties verstrooid. Vooral van de Syrische koning Antiochus Epiphanus had het omwille van de wet zeer zware vervolgingen te lijden. Zoals de geschiedenis van het Boek der Machabeeën verhaalt, bracht hij de Joden in zulk een verdrukking, dat hij hen, die de wet Gods wilden onderhouden, met de doodstraf dreigde. Iedereen werd gedwongen aan de afgoden te offeren ofwel de doodstraf te ondergaan. Daarom werden velen van het Joodse volk, zowel mannen als vrouwen, die deze schandelijke dwingelandij niet konden verdragen, genoodzaakt hun eigen vaderland te verlaten en, her en der verspreid, elders een woonplaats te gaan zoeken. In de verstrooiing brachten zij kinderen voort, die de taal en de tongval hadden van die streken der heidenen, waar zij waren geboren en getogen. Van deze Joden, die daar geboren waren, kwamen velen, getrokken door de verering voor het beloofde Land, ten tijde van keizer Tiberius terug, waar ze nu in rust en vrede konden wonen, Zij trachtten er een godvruchtig leven te leiden en verenigden zich met deze godgewijde mannen, die in de steden van het beloofde Land woonden en vooral met hen, die in Jerusalem verbleven, waarover de H. Lucas spreekt, als hij in de Handelingen der Apostelen zegt: Nu vertoefden er te Jerusalem godvrezende Joden uit alle volken onder de hemel.

Deze godgewijde mannen verbleven toen voornamelijk in Jerusalem. Daar dit een aanzienlijke plaats was en de hoofdstad van de Joden, waar de eredienst het meest bloeide, troffen zij daar zeer veel vrome Joden, die hun levenswijze aannamen. Toen deze godgewijde mannen hen in de grondbeginselen van het kluisenaarsleven hadden onderricht, brachten zij hen over naar de eenzaamheid.

HOOFDSTUK XXXIV

In het Oude Verbond waren de belijders van deze levenswijze gewoon jaarlijks drie keer samen te komen in Jerusalem. In het jaar van Christus' Hemelvaart verbleven zij dicht bij het huis van de Apostelen op de berg Sion.

God had in de Oude Wet bevolen, dat drie bijzondere feesten, Pasen, Pinksteren en het Loofhuttenfeest, plechtig door de Joden moesten worden gevierd. Het was de Joden niet geoorloofd deze ergens anders te vieren dan op de plaats, die God voor de verering van Zijn Naam had uitverkoren, zoals Mozes in Deuteronomium bevolen had. Uit Paralipomenon weten we, dat de tempel, die in Jerusalem was gebouwd, de plaats was, welke God voor de verering van Zijn Naam had uitverkoren. Op die plaats moesten jaarlijks drie keer, nl. op de genoemde feestdagen, alle mannen van het Joodse volk krachtens het voorschrift van de wet voor het aanschijn van God verschijnen.

Om de voorschriften van de Wet niet te overtreden, waren de kluizenaars, de profetenzonen, die op de Carmel en bij de rivier de Jordaan en in de overige woestijnen en wijken van steden in het beloofde Land woonden, gewoon, jaarlijks naar Jerusalem te komen om daar overeenkomstig het voorschrift van de Wet deze bijzondere feesten, Pasen, Pinksteren en het Loofhuttenfeest, te vieren. Daarom hadden zij in Jerusalem een verblijfplaats voor godsdienstige mannen, de profetenzonen, om er op die dagen samen te komen. In het jaar nu, waarin Christus Jezus ten hemel steeg, waren al die vrome mannen, vlak na Zijn Hemelvaart, in Jerusalem samengekomen om daar het aanstaande Pinksterfeest te vieren. De Apostelen van onzen Heer Jezus Christus woonden toen te Jerusalem, dicht bij het verblijf van deze godvrezende mannen, nl. in de grote en wel ingerichte bovenzaal, waar Christus op de dag van het Laatste Avondmaal het Paaslam had laten gereedmaken; het sacrament der Eucharistie had ingesteld; Zijn Lichaam onder de gedaante van brood aan Zijn leerlingen te eten had gegeven en hen tot priesters had gewijd. Deze zaal lag op de berg Sion en wel op dat gedeelte van de berg, dat Mello genoemd wordt en waar vroeger het paleis had gestaan, dat koning David had laten bouwen. De godvrezende mannen, woonden dus vlak bij het verblijf van de Apostelen.

HOOFDSTUK XXXV

Op het Pinksterfeest gaan de belijders van deze levenswijze naar het huis van de Apostelen. Velen van hen worden door de Apostelen gedoopt.

Op het Pinksterfeest kwam er, zoals de H. Lucas verhaalt, plotseling een gedruis uit de hemel als van een hevige windvlaag en vulde het gehele huis van die zaal, waar de Apostelen en leerlingen van Christus vergaderd waren. Vurige tongen verschenen hun, verspreidden zich en zetten zich op ieder van hen neer. Allen werden vervuld van de H. Geest en begonnen verschillende talen te spreken, naargelang de Geest hen ingaf.

De godgewijde mannen, die op de berg Sion, niet ver van de zaal vertoefden, verschrokken toen zij dat ongewone gedruis in de zaal van de Apostelen hoorden. Zij wilden weten, wat dit kon zijn en daarom gingen ze naar de zaal van de Apostelen. Toen ze daar gekomen waren, geraakten ze buiten zichzelf van verbazing, want de godgewijde mannen hoorden, niet alleen zij, die in het beloofde Land, maar ook alle anderen, die buiten het land in verschillende streken geboren waren, de Apostelen in de taal van hun geboorteland spreken en God verheerlijken. Zij stonden des te meer verbaasd, omdat zij wisten, dat de Apostelen Galileërs waren, die nooit in hun geboorteland waren geweest, noch door iemand waren onderricht in het spreken van hun taal en tongval.

Andere Joden evenwel, die daar ook naar toe waren gekomen en de Apostelen verschillende talen hoorden spreken, maar hen niet verstonden, zeiden spottend, ze dronken waren. Toen de Apostel Petrus echter bemerkte, dat die godgewijde mannen en enkele andere uit de menigte hen verstonden, weerstond hij die lasteraars en bewees, dat de Apostelen niet dronken waren, maar door schriftuurteksten der profeten toonde hij hen aan, dat zij vervuld waren van de H. Geest. Hij verkondigde ook aan die godgewijde mannen, dat Jezus van de doden

was verzezen en dat het God was, Die de H. Geest over de Apostelen uitstortte en spoorde hen aan zich van het bedorven geslacht der Joden af te zonderen.

Toen zij de rede van Petrus gehoord hadden, werden zij diep getroffen in hun hart en ze zeiden tot Petrus en de andere Apostelen: Mannen, broeders, wat moeten we doen? Petrus zei hun: Bekeert U allen en laat U dopen in de naam van Jezus Christus tot vergiffenis van Uw zonden en Gij zult de H. Geest ontvangen.

Nog meer aansporingen richtte de H. Petrus tot hen. Velen van de godgewijde mannen zagen, dat zij, die door de Apostelen gedoopt werden in de naam van Jezus Christus, de H. Geest ontvingen in de gedaante van een zichtbaar vuur. Daardoor werden zij er aan herinnerd, dat de tijd gekomen was, waarvan Johannes de Doper, toen hij Christus voorspelde, gezegd had: Hij, Christus, zal U dopen met de H. Geest en met vuur. Daarom namen zij de woorden van de Apostel Petrus aan; en werden nog diezelfde dag in Christus gedoopt en ontvingen de H. Geest in de gedaante van een zichtbaar vuur.

HOOFDSTUK XXXVI

De overige belijders van deze levenswijze bekeren zich tot het ware geloof in Christus. Zij worden door de Apostelen gedoopt.

Toen de volgende dag die godgewijde mannen, welke nog niet door de Apostelen waren gedoopt, op het negende uur met het overige volk in de tempel waren om te bidden, smeekten ze God, de Heer, dat Hij hun door een teken zou tonen, of de tijd was gekomen, waarvan hun leider, Johannes de Doper had voorspeld, dat Christus zou dopen met de H. geest en met vuur. Daar zij niet gezien noch gehoord hadden, dat Christus eigenhandig iemand had gedoopt, waren enkelen van hen hierover in twijfel; zij hadden de voorspelling niet juist begrepen en hoopten, dat zoals Johannes hen eigenhandig gedoopt had, zo ook Christus hen met eigen hand zou dopen. God verhoorde hun gebed en bracht hen tot het juiste begrip van de voorspelling van Johannes.

Het gebeurde, dat op ingeving van de H. Geest de Apostelen van Christus, Petrus en Johannes, op hetzelfde uur naar de tempel kwamen en aan de poort van de tempel, die de Schone genoemd wordt, een man ontmoetten van meer dan veertig jaar, die van zijn geboorte af lam was. Deze vroeg om een aalmoes. Tegelijk met Johannes zag Petrus hem aan en sprak: In naam van Jezus Christus van Nazareth, sta op en wandel. Hij nam hem bij de rechterhand en richtte hem op. Terstond sprong hij op en liep. Hij ging met hen de tempel binnen en verheerlijkte God.

De godgewijde mannen en al het volk zagen hem in de tempel lopen en God verheerlijken. Ze wisten ook, dat hij het was, die bij de Schone tempel poort had zitten bedelen en ze waren zeer verbaasd en verwonderd wat er met hem was gebeurd.

Toen zij Petrus en Johannes bemerkten in de zogenaamde. zuilengang van Salomo, liepen allen naar hen toe. En Petrus predikte, dat Jezus, Dien het volk uit onwetendheid had gedood, van de doden verzezen was; dat door het geloof aan Hem en in Zijn Naam en niet door eigen kracht van Petrus deze lamme genezen was. daarom zei Petrus tot hen: De Naam van Christus en het geloof, dat hij heeft verleend, heeft hem voor aller oog de volkomen genezing geschonken. ook spoorde Petrus hen aan boete te doen en zich te bekeren tot het geloof in Christus, opdat hun zonden zouden worden uitgewist. Hij bewees hun uit de schriften der profeten, dat zij

het geloof in Christus en Zijn leer moesten aanvaarden en dat allen, die dit weigerden, zouden verworpen worden.

Om de godgewijde mannen des te sterker te trekken noemde hij hen met hun eigen titel: Gij zijt de zonen van de profeten en van het Verbond, dat God met Uw Vaders sloot, toen hij tot Abraham sprak: En in Uw zaad zullen alle geslachten der aarde worden gezegend. Tot U het eerst heeft God Zijn Dienaar gezonden, Dien Hij verwekt heeft om U allen te zegenen, zo Gij U van Uw boosheid bekeert.

Toen deze godgewijde mannen het wonder met de lamme gezien en de rede van Petrus gehoord hadden, begrepen ze, dat zoals Christus in Zijn Naam door Petrus aangeroepen de lamme de volledige gezondheid had teruggegeven, Hij ook degenen doopte met vuur en de H. Geest over wie de apostelen het water uitstortten en Zijn Naam aanriepen. En zij herinnerden zich, dat daarom Johannes de Doper hen had voorspeld: Deze zal U met de H. Geest dopen en met vuur, omdat de apostelen onder het uitstorten van het water over hen de naam van Jezus Christus aanriepen en hen doopten, terwijl ze hun de H. Geest mededeelden in de gedaante van vuur, dat van de hemel kwam. Zo geloofden er vijfduizend man in Jezus, die nadat zij door de Apostelen waren gedoopt, onder de gedaante van een zichtbaar vuur de H. Geest ontvingen.

HOOFDSTUK XXXVII

De monniken worden door de Apostelen in de leer van het Evangelie en in de geestelijke zin van het Oude Verbond onderwezen. Zij preken van het geloof in Christus in Phoenicië en Palestina.

Zij bleven volharden in de leer van de Apostelen en in onderlinge gemeenschap bij het breken des broods. Iedere dag bezochten zij eendrachtig de tempel en in opgeruimdheid en eenvoud van hart verheerlijkten ze God. Al de overige tijd van de dag werd doorgebracht met de beoefening der wetenschap en het onderricht in het Evangelie. Zij hadden verhandelingen over de HH. Boeken, die de wetten der vaders in geestelijke zin uitlegden. Elke oude wet was voor hen om zo te zeggen gelijk aan een dier, omdat ze uiterlijk als lichaam niets anders bezit dan de letter zelf en dat wat volgens de letter wordt aangeduid; onder de letter evenwel is de ziel verborgen, een onzichtbare en geestelijke zin van een diep verborgen en goddelijk geheim. Hierin door de Apostelen onderwezen, kregen zij als door een spiegel een meer verheven en duidelijker inzicht en ontvingen zo uit de betekenis van de letter wonderlijke beelden in hun verstand en werden alzo met overvloedige spijzen vervuld van de hemelse en diepere wijsheid van de HH. Boeken.

Velen van hen hebben tenslotte wat zij van de Apostelen ontvangen aan anderen medegedeeld en het geloof in Christus door Phoenicië en Palestina verkondigd, terwijl ze het geloof verbreidden en door hun kluizenaarsleven aantoonde, dat de levenswijze der Kerk alleruitstekendst is.

HOOFDSTUK XXXVIII

Onder beelden wordt aan Elia en zijn leerlingen geopenbaard, dat de Maagd Maria zuiver van alle zonden zal geboren worden.

Toen de belijders van deze levenswijze door de Apostelen waren gedoopt en in de uitspraken van het H. Evangelie onderricht, begrepen ze volledig, dat het geheim vervuld was, dat door God aan de profeet Elia op de berg Carmel was geopenbaard. Immers in het Boek der Koningen lezen we: Elia beklom de berg Carmel, boog zich ter aarde en legde zijn aangezicht tussen zijn knieën. Dan sprak hij tot zijn knecht: Ga nog wat hoger en kijk in de richting van de zee. Hij ging hogerop kijken, maar kwam terug en zei, dat er niets te zien was. Maar Elia beval hem tot zeven maal toe te gaan kijken. De zevende maal zei de knecht: Ik zie een wolkje als de stap van een man uit de zee opkomen naar de Carmel.

Van de plaats op de Carmel, vanwaar de knecht opklom, tot aan de hoogste top, vanwaar hij de zee kon zien, zijn er tien trappen. Toen de knecht deze de eerste keer was opgeklommen en in de richting van de zee had gekeken, beval Elia hem, zoals reeds gezegd is, dat hij nog zeven keer langs dezelfde trappen zou terugkeren om in de richting van de zee te kijken. De zevende keer zag de knecht het kleine wolkje als de stap van een man opstijgen naar de Carmel.

Elia zei nu tot hem: Ga heen en zeg aan Achab: Span Uw wagen in en rijd weg, anders zal de regen het U nog beletten. En toen hij zich her- en derwaarts keerde, werd de hemel eensklaps met jagende wolken bedekt en begon het hevig te regenen.

Welk geheim met betrekking tot de toekomst dit gezicht, buiten het historisch feit, innerlijk in zich bevatte, en welk groot mysterie God toen aan de biddenden Elia van te voren aanduidde, heeft Elia niet openlijk aan de mensen willen mededelen, maar slechts in het geheim aan zijn volgelingen. Wij houden, wat zij ons hebben overgeleverd, dat God onder dit visioen toen aan Elia vier grote geheimen mededeelde, die ik in volgorde zal uitleggen:

Op de eerste plaats, dat er een klein meisje zou geboren worden, dat rein van alle zonden uit de schoot van haar moeder zou voortkomen; vervolgens de tijd, waarin dit zou geschieden; ten derde, dat dit meisje, naar het voorbeeld van Elia, altijd maagd zou blijven en tenslotte, dat God door zijn natuur met de menselijke natuur te verbinden als mens uit die maagd zou geboren worden.

Want doordat de knecht van Elia een klein wolkje uit de zee zag opstijgen, openbaarde God aan Elia, dat er een meisje, nl. de H. Maagd Maria, door dit wolkje aangeduid en evenals dat kleine wolkje klein door haar nederigheid, zou geboren worden uit de zondige menselijke natuur, die door de zee is verzinnebeeld. Dit meisje zou reeds in haar ontstaan zuiver zijn van iedere smet der zonde, zoals het kleine wolkje uit de bittere zee zonder enige bitterheid was. Ofschoon dit wolkje oorspronkelijk van dezelfde natuur was als de zee, bezat het toch een andere hoedanigheid en andere eigenschappen. De zee toch is zwaar en bitter, maar dat wolkje was licht en zoet. Ofschoon in ieder mens de menselijke natuur evenals de zee in haar oorsprong zo door de bitterheid der zonden en het gewicht der gebreken wordt gekweld, dat zij gedwongen wordt te bekennen: Mijn misdaden stapelen zich op mijn hoofd en drukken mij neder als een loodzware last, is toch de H. Maria anders uit deze zee, uit de menselijke natuur ontstaan, want in haar ontstaan was zij niet beladen met de bitterheid der zonde, maar evenals dit wolkje was zij licht door de vrijheid van de zonde en zoet door de volheid van de genade. Zij was in haar

oorsprong die wolk, waarvan Mozes in beeld schreef: Zie de heerlijkheid der Heren verscheen in een wolk.

HOOFDSTUK XXXIX

Aan de belijders van deze levenswijze wordt de tijd, waarin de gelukzalige Maria zal geboren worden, geopenbaard.

God toonde in dit visioen op welke tijd Elia' leerlingen dit wolkje, Maria zouden zien ontstaan en opstijgen uit de zee, uit de bittere en zondige menselijke natuur. Want in hetzelfde visioen werd getoond, dat niemand van hen haar zou zien opstijgen, voordat hijzelf één keer de tien trappen opgeklimmen in de richting van de zee had gekeken en nog zeven keer over diezelfde trappen was teruggekeerd. Elia immers zei tot de knecht: Ga nog wat hoger en kijk in de richting van de zee. Hij ging hogerop kijken, maar kwam zeggen, dat er niets was.

Nu vraag ik: wat betekende het, dat de knecht van Elia één keer de tien trappen opging om in de richting van de zee te kijken en dat hem toen niets verscheen. Dit betekent niets anders dan dat de knecht, nl. Elia' leerlingen, hogerop ging kijken over de tien mensengeslachten heen, die door de H. Lucas in de geslachtslijst van Christus vóór de zondvloed werden geplaatst van Adam tot aan Noach, het eerste tijdperk der wereld. Over hen terugkerend beschouwde de knecht de gehele tijd van Noach tot Adam, of er in die tijd een wolkje, dit is een meisje, zou zijn ontstaan uit de zee, uit de gewone bitterheid van het zondige geslacht der menselijke natuur. Omdat de knecht dit wolkje in het eerste tijdvak der wereld niet zag ontstaan, zei hij, dat er niets was. Op bevel van Elia keerde de knecht zeven keer langs de tien trappen terug om in de richting van de zee te zien: en wederom beval Elia hem tot zevenmaal toe te kijken. In de eerste zes keren vertoonde zich niets aan hem. Dat de knecht d.w.z. de leerlingen van Elia, zes keer langs de tien trappen terugkeerde en niets zag, betekent, dat hij verder door zes andere tijdvakken van het menselijk geslacht opklom in de geslachtslijst van Christus, die de H. Lucas beschrijft van Sem, de zoon van Noach, tot aan Jamne, de zoon van Jozef.

Het eerste tijdvak van deze geslachten begint bij Sem, de zoon van Noach, en eindigt in Thare, de zoon van Nachor.

Het tweede tijdvak begint bij Abraham, de zoon van Thare, en eindigt in Salmon, de zoon van Naason.

Het derde begint bij Booz, de zoon van Salmon, en eindigt in Jona, de zoon van Eliachim.

Het vierde begint bij Jozef, de zoon van Jona, en eindigt in Elmadan, de zoon van Her.

Het vijfde begint bij Chosan, de zoon van Elmadan, en eindigt in Jozef, de zoon van Juda.

Het zesde begint bij Semei, de zoon van Jozef, en eindigt in Jamne, de zoon van een anderen Jozef.

Over deze zes tijdvakken van geslachten, die de H. Lucas in de geslachtslijst van Christus opsomt, klom de knecht, Elia' leerlingen. Hij doorliep de gehele tijd van Jamne af tot Sem en keek of in deze tijd dit wolkje, het meisje, was ontstaan. Omdat het in die tijd niet was ontstaan, verscheen het ook niet aan de leerlingen van Elia. De zevende keer echter dat hij terugging verscheen hem dat wolkje, zodat ook de leerlingen van Elia zagen, dat Maria onder het zevende tijdvak van die geslachten

zou worden geboren. Daarom zei hij dan ook: Ik zie een wolkje uit de zee opkomen als de stap van een man.

De bovengenoemde Jamne, waarmee het zesde tijdvak van deze geslachten eindigde, bracht een zoon voort met name Melchi, met wie het zevende tijdvak van deze geslachten begon. Deze Melchi bracht Levi voort en Levi had weer twee zonen, de éne, die door de H. Lucas Mathat, maar door deze Melchi genoemd werd, omdat hij de naam van zijn grootvader wilde behouden, de andere werd Panthera genoemd. Deze Panthera kreeg een zoon met name Barpanthera. Deze Barpanthera, kreeg een zoon met name Joachim, die uit Anna, zijn vrouw, Maria voortbracht.

Zo werd in de laatste keer, dat hij terugging, dus in het laatste tijdvak van die geslachten, waarin de mensen door het voorschrift van God na de zondvloed opnieuw het menselijk geslacht begonnen te vermenigvuldigen, de gelukzalige Maria geboren, nl. in het midden van dit zevende tijdvak. Zij is ook gestorven, voordat dit zevende tijdvak van geslachten was afgelopen. Maar voordat de Moeder Gods van deze wereld heenging, werd zij te Nazareth, in Jerusalem en op andere plaatsen dikwijls gezien door de volgelingen van deze levenswijze.

HOOFDSTUK XL

Aan de bewoners van de Carmel wordt getoond, dat Maria op hun voorbeeld de maagdelijkheid zal bewaren.

Zoals dit wolkje, Maria, in het zevende tijdvak van deze geslachten werd geboren, zo zagen haar ook de leerlingen van Elia in het zevende tijdvak geestelijker wijze opstijgen naar de Carmel. Want voordat de tien geslachten van Melchi, bij wie het laatste tijdvak begon, voorbij waren, werden de volgelingen van deze levenswijze in Jerusalem reeds onderricht door de Hogepriester van de tempel, dat de gelukzalige Maria zich voorgenomen had voor God haar maagdelijkheid te bewaren, naar het voorbeeld van Elia, zoals in het visioen werd aangeduid: De laatste keer zei hij; Ik zie een kleine wolk, Maria, als de stap van een man opstijgen naar de Carmel.

Men zag haar dus als de stap van een man opstijgen naar de Carmel, omdat zij in haar geestelijke opstijging geen vrouw, maar een man tot voorbeeld had om na te volgen. Anders toch zou het wolkje niet zijn opgestegen naar de Carmel, waarheen Elia en zijn knecht waren opgeklommen. Elia beklom de Carmel. Carmel nu betekent: Kennis der besnijdenis. Tot deze kennis nu klimt hij op, die de voorhuid der onkuisheid van zijn vlees en geest weet te besnijden, zodat hij door kuisheid zich niet alleen wacht voor het ongeoorloofde slijk der vleselijke gedachten, maar door maagdelijkheid zich ook vrij houdt van elke onzuivere daad. In de Oude Wet werd juist daarom de besnijdenis geboden, opdat de besnijdenis van het mannelijk lid, waarin de onkuisheid gewoonlijk heerst, zou aangeven, dat men daarin de zuiverheid van geest en lichaam voor God moest bewaren en dat daarin de kuisheid moest zetelen. Tot deze kennis der besnijdenis klom niemand op vóór Elia en zijn leerlingen, de profetenzonen. Van de mannen wijdden zij het eerst zichzelf door eeuwige maagdelijkheid vrijwillig toe aan God en besneden hun geest van geslachtelijke wellust. Daarom werden zij Karmelieten, d.w.z. mannen, die kennis hebben van de besnijdenis, genoemd, omdat zij, wat de besnijdenis betekent, volmaakt in zich wisten te volbrengen.

Daar zij verlangden de onzuiverheid van vlees en geest geheel van zich te verwijderen, verkozen zij als eersten onder de mannen in eeuwige maagdelijkheid te

leven. Waarlijk ze beklommen het eerst de berg Carmel, de toppen van de kennis der besnijdenis, omdat zij met verhevener bedoelingen dan andere mensen, die hen voorgingen, als eersten de voorhuid der onzuiverheid zo geheel bij zich wisten te besnijden, dat ze als eersten onder de mannen verkozen maagd te blijven.

Tot de top van de Carmel, d.i. tot de verheven kennis der besnijdenis steeg ook dit kleine wolkje, Maria. Ze steeg op als de stap van een man, omdat niet een vrouw maar een man, nl. Elia, dien zij wilde navolgen, haar een voorbeeld van opstijgen gaf. Want zoals Elia het eerste de voorhuid der onzuiverheid van zijn vlees en zijn geest wist te besnijden, terwijl hij het eerst onder de mannen vrijwillig met de eeuwige zuiverheid wilde beginnen, zo ook wist later de H. Moeder Gods de voorhuid der onzuiverheid te besnijden naar het voorbeeld van Elia, terwijl ze als de stap van dien man het eerste onder de vrouwen omwille van God in eeuwige maagdelijkheid verkoos te leven. Vandaar dat de bruidegom haar in het bruiloftslied gelukwensend en zegt: Uw Hoofd is als de Carmel.

Onder hoofd wordt hier terecht het verstand verstaan en wel het verstand der ziel. Zoals nu het hoofd onder de ledematen het voornaamste is, zo is ook onder de krachten der ziel het verstand het voornaamste en evenals van het hoofd uit de overige ledematen, zo worden ook vanuit het verstand de overige krachten der ziel geregeld. Carmel nu wordt verklaard als kennis van de besnijdenis. Met recht dus wenst de bruidegom deze maagd geluk, wanneer hij zegt: Uw Hoofd, d.i. Uw verstand, o Moeder van God, is als de Carmel, de juiste kennis van de besnijdenis. Want als eerste der vrouwen hebt Gij door Uw eigen vrije wil in maagdelijkheid elke vleselijke begeerlijkheid geheel weten te besnijden.

HOOFDSTUK XLI

De bewoners van de Carmel bidden om de Menswording. Zij worden verhoord.

Ten slotte is in ditzelfde visioen aan de leerlingen van Elia getoond, hoe de Zoon Gods uit deze Maagd zou geboren worden. Want zodra de knecht van Elia, - zijn leerlingen nl. dit wolkje als de stap van een man uit de zee zag opstijgen naar de Carmel, zei Elia tot zijn dienaar: Ga en zeg aan Achab: Span Uw wagen in en rijd weg, anders zal de regen het U nog beletten. Een duidelijk voorteken van de aanstaande Menswording van de Zoon Gods was toch, dat Elia' leerlingen het wolkje - een meisje - als de stap van een man naar de Carmel zagen opstijgen, zulk een wetenschap en kennis zagen hebben van de besnijdenis, dat zij de maagdelijkheid zou willen bewaren. Toen dan ook de volgelingen van deze levenswijze in Jerusalem gehoord hadden, dat dit meisje aan God maagdelijke zuiverheid had beloofd, overwogen zij terstond, dat de komst van de Zoon Gods nabij was en voor de deur stond. Zoals Elia bevolen had zijn zijn volgelingen door gebed opgestegen tot Achab, d.i. tot de vaderlijke broederschap. Want het duidt de Zoon Gods aan. Tussen Hem en het menselijk geslacht bestond er, vóór de Menswording, slechts een broederschap van de kant van de Vader. Want door dien Vader, waarvan de Zoon Gods van eeuwigheid was geboren, is ook het menselijk geslacht geschapen, zodat de Zoon Gods zich niet schaamde Zijn Vader ook hun Vader te noemen, als Hij zei: Ik stijg op naar Mijn Vader en Uw Vader.

Maar omdat er tussen het menselijk geslacht en de Zoon Gods vóór Zijn Menswording geen broederschap was van de kant van de moeder, omdat de Zoon

Gods nog niet uit een moeder was geboren, verlangden de leerlingen van Elia echter, dat er tussen hen deze broederschap zou bestaan en stegen daarom door het gebed op tot Achab, tot de Zoon van God. Zoals Elia bevolen had, zeiden ze smekend tot de Zoon van God: Span Uw rijtuig in.

Rijtuig is afgeleid van rijden en is een voertuig op ronde wielen, die gemakkelijk een last kunnen dragen. Dit rond-zijn duidt op de goddelijke natuur van de Zoon Gods, Die rond is, d.w.z. eeuwig, zonder einde, evenals de wielen van het rijtuig zonder begin en zonder einde zijn, waar door hij stralend van vreugd als een held zijn loopbaan begint, terwijl hij zoals de Apostel zegt: het heelal draagt door het woord van zijn macht.

De knecht van Elia, zijn leerlingen, zei hem daarom smekend: Span Uw wagen in, d.i. Uw goddelijke natuur in onze natuur en daal af naar ons, opdat de regen U niet overvalle, d.i. U tegenhoude, maar veeleer er U toe aanzette als een regen neer te dalen. Het betaamt immers, dat Gij als een regen neerdaalt in de vacht.

De vacht nu wordt niet geschonden, wanneer hij zacht neerdalende regen in zich opneemt of teruggeeft, maar blijft geheel gaaf. Zo past het ook, dat Gij zonder gedruis van menselijke medewerking in dit wolkje, in de Maagd Maria, door Uw behaaglijke komst nederdaalt en in de schoot der Maagd Uw wagen, Uw eeuwige natuur, inspant in de menselijke natuur, zodat zij als maagd U, God en mens tegelijk, ontvangt en ter wereld brengt zonder daardoor te worden geschonden, maar ongerept in haar maagdelijkheid bewaard blijft.

De leerlingen van Elia werden in dit smeekgebed verhoord, zoals volgt in het visioen, want toen ze herwaarts keerden om de vrijwillige maagdelijkheid in het meisje te beschouwen, en derwaarts om de hoogste Godheid te bidden om de nederdaling van de Zoon, werd de hemel opeens met jagende wolken bedekt en begon het hevig te regenen.

Onder hemel wordt verstaan de eer, macht en verhevenheid van de Zoon Gods, Wiens komst de profeet afsmeekte met de woorden: Heer, buig Uw hemel omlaag en daal neer.

Door de wolk wordt Maria bedoeld, zoals reeds gezegd is; door dat jagende de H. Geest, zoals de profeet zegt: Zijn winden waaien en wateren stromen.

Aldus werd de hemel opeens met jagende wolken bedekt toen de kracht van de Allerhoogste die maagd overschaduwde, zodat de Zoon Gods door de werking van de H. Geest uit het vlees van die maagd een levend lichaam van de menselijke natuur met zich verenigde als een schaduw van zijn goddelijk Licht, zoals de engel Gabriël het ook aan die maagd had voorspeld: De H. Geest zal op U nederdalen en de kracht van de Allerhoogste zal U overschaduwen; daarom zal ook het heilige, dat uit U wordt geboren, de Zoon van God worden genoemd.

En toen begon een hevige regen van genade, want het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond. En wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd: een heerlijkheid als van een eengeborene uit de Vader, vol van genade en waarheid. Uit zijn volheid ontvingen wij allen, de éne genade na de andere, zoals de Evangelist Johannes zegt.

HOOFDSTUK XLII

Waarom de belijders van deze levenswijze Broeders van de H. Maagd Maria worden genoemd. Ze vereren haar op een bijzondere wijze.

De volgelingen van deze levenswijze wisten, hoe God hun voorgangers door dit visioen op een bijzondere wijze had geopenbaard, dat er een meisje zou geboren worden, dat zuiver van elke smet der zonde uit de moederschoot zou voortkomen en dat evenals zij de vrijwillige maagdelijkheid aanvaardden zou en dat God uit deze Maagd mens zou worden. Ook overdachten zij, hoe dit later vervuld was en hoe het menselijk geslacht door deze Maagd de door hen zozeer verlangde weldaad van de regen, de genade nl. had ontvangen van de Zoon Gods. Daarom zorgden zij er voor voortdurend met toewijding deze Maagd te dienen, die reeds lang aan hun voorgangers was geopenbaard, door hen verlangd en nu aan hen was gegeven. Zij beijverden zich bijzonder deze Maagd tot Patrones te kiezen voor zichzelf, omdat zij wisten, dat zij alleen uitzonderlijk aan hen gelijk was door de eerste vruchten van de vrijwillige maagdelijkheid. Zoals immers de vrijwillige maagdelijkheid het eerst door de vroegere volgelingen van deze levenswijze werd begonnen en onder de mannen ingevoerd, zo werd ook later diezelfde maagdelijkheid door de moeder van God onder de vrouwen ingevoerd en begonnen, zoals we boven reeds verhaalden. Daarom zijn de kluizenaars van de Carmel de eerste maagdelijke mannen en is Maria door haar gelofte de eerste onder de maagdelijke vrouwen.

Deze bijzondere gelijkvormigheid tussen de Moeder Gods en de Karmelieten, nl. dat deze het eerst de vrijwillige maagdelijkheid beoefenden, was reeds lang tevoren voorspeld en is later vervuld, zodat de Karmelieten reeds ten tijde van de Apostelen de Maagd Maria hun zuster noemden en om deze gelijkvormigheid zichzelf Broeders van de H. Maagd Maria.

Ik geloof niet, dat Ge wilt ontkennen, dat, terwijl de instelling dezelfde blijft, toch de volgelingen om meerdere redenen in verschillende tijden met andere namen kunnen worden genoemd. Anders toch zoudt Ge in de dwaling vallen, dat de christelijke godsdienst van ons niet meer dezelfde was als die van de Apostelen en leerlingen van Christus, want de aanhangers van de christelijke godsdienst werden in het begin van de prediking van Christus en van de Apostelen niet met dezelfde naam aangeduid als waarmee ze nu worden aangegeven. Naar het getuigenis van de H. Lucas werden de volgelingen van het christendom eerst leerlingen genoemd; later kregen ze te Antiochië de bijnaam van Christenen. Wilt Ge nu zeggen, dat de christelijke godsdienst van hen een andere was dan van ons, omdat ze vroeger met een andere naam genoemd werden dan nu? Geenszins. Hetzelfde geldt ook, wanneer men het voor onredelijk houdt, dat de kluizenaars, die nu op de Carmel wonen van dezelfde levenswijze zijn als zij, die vóór de Menswording van de Zaligmaker op deze berg leefden, ofschoon deze profeten en profetenzonen genoemd werden, genen daarentegen Broeders van de H. Maagd Maria.

Zij werden toen, zoals we reeds zeiden, profeten genoemd, omdat zij met muziekinstrumenten God psalmen en hymnen toezongen. Met de komst van de Nieuwe Wet hield ook deze wijze om God met muziekinstrumenten psalmen te zingen op en werd in een andere veranderd, zoals de Apostel zegt: Wordt vol van de H. Geest, spreekt tot elkander in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. Zingt en juicht in Uw hart voor de Heer. Omdat deze oude wijze van lof te zingen thans in Uw levenswijze niet meer wordt onderhouden, worden ook haar volgelingen geen profeten genoemd. Toen werden ze met recht profetenzonen genoemd, omdat ze

door de profeten bestuurd werden; nu worden ze niet door de profeten bestuurd en daarom ook geen profetenzonen genoemd, zoals ook niemand met gezond verstand zegt, dat ze toen terecht Broeders van de H. Maagd konden genoemd worden, daar Maria toen nog niet was geboren. Pas nadat zij hadden erkend, dat de uitdrukkelijke en eigene gelijkvormigheid tussen hen en de Moeder Gods, als eersten in de vrijwillige maagdelijkheid, was voltooid, werden ze Broeders van de H. Maagd genoemd.

Tot gedachtenis aan het visioen over de geboorte van deze maagd, aan de profeet Elia getoond onder het beeld van een klein wolkje, dat uit de zee opsteeg naar de Carmel, hebben de genoemde kluizenaars in het jaar 83 na de Menswording van de Zoon Gods hun oud Semnion afgebroken en een kapelletje ter ere van deze eerste aan God toegewijde Maagd gebouwd op de Carmel naast de bron van Elia, de plaats waar Elia in gebed verzonken dit wolkje als de stap van een man uit de zee naar de Carmel had zien opstijgen.

Daar kwamen deze kluizenaars dagelijks tezamen om in de zeven uren van koorgebed zich aan de H. Maagd aan te bevelen en deze Maagd en Haar Zoon hun gedurige gebeden, smekingen en lofzangen aan te bieden. Daar ook spraken ze nederig met elkaar over het woord Gods, het uitroeien van hun gebreken en het bevorderen van hun zielenheil. Daarom hebben buitenstaanders van deze levenswijze hen sindsdien steeds Broeders van de H. Maagd van de berg Carmel genoemd.

HOOFDSTUK XLIII

Naar het voorbeeld van hun stichters moeten de belijders van deze levenswijze hun lendenen omgorden, waardoor de versterving der vleselijke lusten wordt aangeduid.

Nu we in de voorafgaande hoofdstukken de innerlijke beleving van deze levenswijze door de stichters en de eerste volgelingen ter navolging hebben nagegaan en beschreven, rest ons nog, beste Caprasius, in het kort iets te zeggen over de kleding, die U tot voorbeeld is gegeven en waardoor Gij een niet geringe kennis zult verkrijgen van de innerlijke gesteldheid van die vaders om hen na te volgen. De Wijze Man getuigt: 's Mensen kleding toont, wat hij is.

Zo werd ook de eerste stichter van deze levenswijze door koning Ochosias herkend, zodra boden de koning hadden meegedeeld. hoe zijn kleding er uit zag. De koning toch ondervroeg zijn boden naar de gestalte en de kleding van de man, die hen ontmoet en met hen gesproken had. De boden gaven ten antwoord: Hij had lang haar en droeg een leren riem om zijn middel. Terstond dacht de koning, vanwege deze kleding, aan Elia en hij zei: Dat was Elia, de Thesbiet.

Ongetwijfeld dus herkende hij de man Gods aan de leren riem en het ruwe en onverzorgde uiterlijk van zijn lichaam. Hij droeg altijd als bijzonder teken deze leren riem om zijn middel. Zijn lendenen hiermee omgord, was Elia voor koning Achab, de vader van Ochozias, van de Carmel naar Jezraël gelopen. Hierdoor leerde Elia, dat een kluizenaar van deze levenswijze zijn lendenen omgord moet houden. Ook Johannes de Doper, die met de geest en de macht van Elia kwam, volgde hem na in het omgorden van de lendenen, waarvan de Evangelist aldus zegt: Johannes droeg een kemelharen kleed en een leren riem om zijn lendenen.

In het dragen van deze riem ligt een groot geheim verborgen nl. wat van de kluizenaar geëist wordt. Het omgorden der lendenen en de leren riem betekenen immers, dat de kluizenaar altijd de versterving van die ledematen, waarin de kiem der onkuisheid ligt, met zich moet omdragen. Zijn lendenen moeten uitwendig omgord zijn met een riem uit de huid van een dood dier om daardoor te kennen te geven, dat de vleselijke lust in hem is uitgedoofd, zodat hij waardig met de profeet kan zingen: Ik ben geworden als een leren zak in de rijp. Want door de vorst van versterving heeft hij aldus in de lendenen van zijn geweten de gloed der vleselijke begeerten aan banden gelegd, zoals de rijp door de vorst een leren zak verstijft. Daarom lezen we in de H. Schrift, dat Elia het eerst van allen zijn lendenen omgord had. Hij toch was het eerst van alle mannen, die door dit teken de kluizenaars een voorbeeld heeft gegeven, waardoor zij worden aangezet om in de lendenen elke beweging van onzuiverheid te onderdrukken en te doden, zoals de Apostel zegt: Doodt dan wat aards is in Uw lendenen: ontucht, onreinheid, drift en boze begeerte.

HOOFDSTUK XLIV

De volgelingen van deze levenswijze droegen oorspronkelijk een haren kleed. Hun leerlingen hebben deze kleding veranderd, maar de betekenis behouden.

Dat de eerste grondleggers van deze levenswijze, Elia en zijn leerlingen, de profetenzonen, ook haren klederen droegen, getuigt de Apostel, als hij van hen zegt: Zij zwierven rond in schapenvachten en geitenvellen, verlaten, verdrukt en mishandeld; de wereld was hunner niet waardig, dus doolden ze rond in woestijnen en bergen, spelonken en holen.

Het Latijnse *melota* nu is eigenlijk afgeleid van *melon*, wat dus betekent, een kleed dus, dat van het haar of van de huid van dit dier gemaakt wordt. De melota is zeer ruig. Door het volk wordt elk kleed dat gemaakt is van hard haar van dieren of van ruigharige huiden, melota genoemd. Zo wordt ook een mantel van kemelharen of geitenvellen gewoonlijk melota geheten. zulk een kleed nu droeg ook Johannes de Doper, zoals de Evangelist getuigt: Deze Johannes droeg een kemelharen kleed.

Maar na verloop van tijd wekte het dragen van dit haren kleed bij hen, die het zagen, meer de lachlust op dan het stichting bracht. Daarom hebben de volgelingen van deze levenswijze eenstemmig dit haren kleed verworpen, dat, daar het de aandacht van eenieder trok, toch de geest geen voordeel kon verschaffen, maar veeleer aanleiding kon zijn tot opgeblazenheid. In plaats daarvan kwamen ze overeen onder het scapulier een kleed te dragen van eenvoudige stof, nog tamelijk ruw en van dezelfde kleur als het haren kleed.

Door de voorbeelden toch van onze HH. Vaders zowel van de Oude- als de Nieuwe Wet wordt getoond, dat het voor de kluizenaar van deze levenswijze passend is een ruw kleed te dragen, dat het lichaam meer kwelt dan streelt; en dat het hem niet past een kostbaar en behaaglijk en zacht kleed, dat het vlees aangenaam is, te hebben. Wanneer het de bewoner der eenzaamheid geoorloofd zou zijn zachte klederen te dragen, dan zou de Heer zeker hebben toegestaan, dat de mens in zachte klederen gedost zowel in de woestijnen als in de paleizen der koningen zou gezien worden. Dit heeft hij echter uitdrukkelijk geloochend, toen hij zei: Wat zijt Ge in de woestijn gaan zien? Een mens in zachte kleren gedost? Zie, die in zachte kleren gedost zijn, zijn in de paleizen der koningen.

Het dragen, zowel van deze melota als van dit ruwe kleed betekent, dat de kluizenaar, wiens taak het is over zichzelf en de wereld te wenen, aan God de gedurige vrucht van boetvaardigheid moet opdragen. Door de ruwheid van het kleed wordt de prikkeling der zonde aangeduid, door de asgrauwe of zwarte kleur, het stof der doden. Beide moet de monnik dus aanwenden tot boetvaardigheid, zodat hij in de prikkeling van het ruwe kleed erkent, wat hij door eigen schuld deed en waardoor hij nu gestoken wordt en waarover hij nu bedroefd is; door de asgrauwe of zwarte kleur moet hij overdenken, wat hij voor het oordeel verdiende, niet slechts een tijdelijke maar een eeuwige dood, die hij zozeer vreesde, zoals de profeet zegt: Steek U in zakken en wentel U in as, rouw als over een enig kind, stoot bittere klachten uit.

HOOFDSTUK XLV

De volgelingen van deze levenswijze hebben altijd een schouderkleed gedragen.

Reeds de allereerste volgelingen van Uw levenswijze gebruikten ten tijde van de Oude Wet schouderklederen. De Wet schreef aan de Joden voor in de vier punten van hun kleren franjes te maken en aan die franjes linten. De volgelingen van deze levenswijze droegen, naar het voorschrift van de Wet, deze franjes met hun linten in de vier onderste punten van hun schouderkleed. Dit schouderkleed was zonder mouwen en hing af tot de lendenen; het was aan beide zijden open, zodat de armen bloot waren. Het achterste gedeelte was op de schouder met het voorste verbonden. In de Nieuwe Wet werd met dit kleed bij de opening aan de hals een kapje verbonden, dat het hoofd en de schouders bedekte, Daarom werd van toen af dat kleed schouderkleed genoemd, omdat het met het kapje niet alleen het hoofd maar ook de schouders bedekte. De volgelingen van onze levenswijze sneden er de franjes en linten af en droegen het tot nu toe zonder onderbreking met de grootste nauwgezetheid dag en nacht. Doordat dit kleed voortdurend door de monnik wordt gedragen, duidt het aan, dat de monnik steeds in nederigheid het juk der gehoorzaamheid moet dragen en de overste onderdanig zijn zonder tegenstreven, zoals ook de Apostel Paulus preekte: Weest gehoorzaam en onderdanig aan Uw leidslieden, want zij waken over Uw zielen als mensen, die rekenschap hebben af te leggen. Zorgt er voor, dat ze dit met vreugde kunnen doen en niet met zuchten, want dit zou U niet voordelig zijn.

Immers, wanneer Gij niet gehoorzaamt, versmaadt Gij Christus, Die hen als oversten over U aanstelde, want Hij zegt tot de oversten: Wie U hoort, hoort Mij en wie U versmaadt, versmaadt Mij.

Doordat in dit kleed de armen en de zijden van het lichaam vrij zijn om gemakkelijk te kunnen werken, wordt aangeduid, dat de monnik die het draagt, altijd klaar moet zijn om voor God te werken. Dit beveelt ook de Apostel, als hij zegt: En daarom, mijn geliefde broeders, staat vast, weest ten allen tijde rijk in 's Heren werk; Gij weet, dat Uw arbeid niet vergeefs is in de Heer. Derhalve moet de monnik alle traagheid verre houden van het werk des Heren, want zoals de profeet zegt: Vervloekt is hij, die het werk des Heren nalatig verricht.

HOOFDSTUK XLVI

De oudste belijders van deze levenswijze droegen witte mantels. De betekenis hiervan.

Met het gezag der H. Schrift wordt bewezen, dat de eerste grondlegger van deze levenswijze, Elia, de profeet, ook een mantel heeft gedragen. Met deze mantel immers bedekte Elia zijn gelaat, toen op de berg Horeb God aan hem voorbijging. Die mantel wierp hij ook Eliseus om, toen hij hem tot zijn leerling aannam. Het was een kleed, dat in de rondte afhing van de hals tot aan het midden van de schenen en het gehele lichaam bedekte. Van voren was het open, maar overigens overal gesloten; van boven nauw, viel het van onderen breed uit.

Elia liet deze mantel na aan Eliseus, toen hij van hem opsteeg naar het paradijs van geneugten. Elia gaf hierdoor te kennen, dat de monniken, die deze levenswijze volgden, over hun kleed een witte mantel moesten dragen, zoals de Heer hen in witte mantels gehuld reeds van te voren aan Sabaccha, de vader van Elia, openbaarde. Want vóór de geboorte van zijn zoon Elia zag Sabaccha in zijn slaap wit geklede mannen, die hem groetten. Dit gezicht toonde hem reeds tevoren, welke navolgers zijn zoon Elia zou hebben in het kluizenaarsleven. Bij de aanblik van deze in het wit geklede mannen zag Sabaccha in de geest de kluizenaars, die van Elia een levensregel zouden ontvangen. Hij zag hen aldus in het wit gekleed, omdat zij Elia als het type van het kluizenaarsleven navolgden, niet slechts in de witheid van de ongerepte zuiverheid van geest, maar ook in de witheid van het blanke lichaamskleed, dat hen bedekte. Het dragen van deze mantel geeft te kennen, dat de monniken van deze levenswijze én de zuiverheid van de geest moeten bewaren én de ongeschondenheid van het lichaam moeten bewaken, zoals de Apostel zegt: Laten we ons reinigen van iedere smet naar lichaam en geest en in de vreze Gods onze heiliging voltooien, want God heeft ons niet tot onreinheid geroepen, maar tot heiligheid.

Hierdoor heeft Elia, die het eerst het dragen van deze mantel onder de kluizenaars invoerde, te kennen gegeven, dat de kluizenaar met de witte mantel moet bekleed zijn en naar zijn voorbeeld de reinheid moet bewaren, niet slechts van de geest, maar ook van het vlees, voor zoverre de kluizenaar de kleren, waarvan de heilige man Job tot de Heer spreekt: Met huid en vlees hebt Ge mij bekleed, door heiligheid altijd zuiver bewaart, zoals er geschreven staat: Laat ten allen tijde Uw kleren wit zijn.

HOOFDSTUK XLVII

De volgelingen van deze levenswijze hebben naar het voorbeeld van hun vaderen een stok gebruikt. De betekenis hiervan.

Dat ten slotte de volgelingen van deze levenswijze een staf bij zich hadden, leert ons Eliseus, die een van de hunnen was. Toen hij zijn dienaar Giezi zond om de zoon van de Sunamitische vrouw op te wekken, zei hij tot hem: Neem mijn staf in de hand en ga hem op de jongen leggen.

De profeet zou hem geen staf hebben meegegeven, wanneer hijzelf niet gewoon was geweest hem in zijn hand te hebben. Eliseus leerde door dit voorbeeld, dat de monnik van deze levenswijze een staf in zijn hand moet dragen. Het dragen

van deze staf spoort in geestelijke zin de monnik aan, dat hij nooit ongewapend moet gaan te midden van zoveel honden van blaffende begeerlijkheden en gebreken; te midden van zoveel onzichtbare beesten van geestelijke boosheid, waarvan de profeet zegt; als hij God smeekt om ervan verlost te worden: O Heer, lever de zielen, die U belijden, niet over aan de wilde beesten.

Gewapend met het geloof, moet de monnik hun weerstaan en ver van zich verdrijven, zoals de Apostel Jacobus zegt: Weersta de duivel en hij zal van U vluchten.

De honden van begeerlijkheid en gebreken, die woedend tegen hem razen, moet de monnik teruggedrijven door de navolging van het lijden van de Heer en het voorbeeld van Zijn zelfverloochening. Zo toch spreekt de Apostel: Die van Christus zijn, hebben hun vlees met hun gebreken en begeerlijkheden gekruisigd.

Gij ziet dus, dat, zoals het zich omgorden met een leren riem bijzonder te kennen geeft, dat de kluizenaar elke onkuise opwelling tot zingenot moet uitdoven in de ledematen, waarin de kiem der onkuisheid verborgen ligt, en hij in die ledematen sterk moet zijn door kuisheid; zo ook het dragen van een witte mantel in het algemeen aanduidt, dat de kluizenaar elke zondige onreinheid verre moet houden van zijn vlees en geest en in beide door volledige zuiverheid schitteren. En zoals het dragen van het scapulier betekent, dat de monnik aan zijn oversten moet gehoorzamen omwille van God en het werk Gods stipt ten uitvoer moet brengen, zo geeft ook het dragen van een staf aan, dat de monnik aan geen enkele bekoring van duivel, wereld of vlees moet toegeven, maar hen verre van zich verdrijven. Het dragen van de melota of het ruwe kleed betekent, dat de monnik door een ware boetvaardigheid alles moet verbeteren, wat hij uit onwetendheid of zwakheid in deze dingen zou hebben misdaan.

Wat we hier in het kort over de kleding in onze levenswijze hebben geschreven en over de betekenis ervan, spoort de monnik van deze levenswijze aan in zijn daden, woorden en gedachten steeds te letten op eerbied voor zijn kleed en al wat van de wereld is volkomen te verlaten. Wat hij door zijn kleding aan het oog der mensen toont, dat moet hij ook aan God tonen door zijn gedrag: Altijd gehuld in het licht des levens als een mantel, zoals er geschreven staat: Zalig hij, die waakt en zijn kleren aanhoudt, opdat hij niet naakt ga en zijn schaamte niet ziet.

*DIT SCHENKE ONS ONZE HEER JEZUS CHRISTUS,
DE ZOON VAN GOD,
DIE MET DE VADER EN DE HEILIGE GEEST
LEEFT EN REGEERT.*

*GOD ZIJ GELOOFD EN VERHEERLIJKT
IN DE EEUWEN DER EEUWEN.
AMEN.*

Vervolg van de binnenzijde van de voorkaft

15. Daniel a Virgine Maria O.Carm., *Konste der konsten. Ghebedt*. Bloemlezing samengesteld door Sanny Bruijns O.Carm. en Esther van de Vate O.Carm. Boxmeer, 2008.
16. Titus Brandsma O.Carm., *Naar Jezus met Maria. Karmelretraites*. Met een inleiding door Sanny Bruijns O.Carm. en verantwoording door Rudolf van Dijk O.Carm. Boxmeer, 2008.
17. Susan van Driel O.Carm., *Voorwerp van Gods liefde. Titus Brandsma over de weg die God en mens met elkaar gaan*. Lezing tijdens de jaarlijkse herdenking van Titus Brandsma (Nijmegen 31 oktober 2009). Boxmeer, 2010.

